

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opc.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

ПРОЕКТ НА ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА НАЦИОНАЛЕН ПАРК ПИРИН ЗА ПЕРИОДА 2014-2023 Г.

Изпълнение на Договор № УР-051/29. 01. 2014 г

Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

СБОРНИК ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ

16.05.2016 г.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opc.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

СЪДЪРЖАНИЕ

	Наименование	Съставител	Страница
*	<i>СЪКРАЩЕНИЯ</i>		
1.14.	ФЛОРА		
1.14.3.	ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ		1
1.14.3.1.	Нормативни документи, свързани с режимите на ползване и опазване на лечебните растения на територията на НП „Пирин“		1
1.14.3.2.	Диференциация на лечебните представители в зависимост от режима на ползване или опазване		2
1.14.3.3.	Определяне на критерии за стопанска ценност на находищата. Функционална схема за локализиране на находищата на лечебните растения с ресурсен потенциал		3
1.14.3.4.	Растителни съобщества и местообитания, в които попадат находищата на растенията с ресурсен потенциал		16
1.14.3.5.	Оценка на запасите в идентифицирани находища и прилагане на схема за мониторинг на запасите и конкретните находища		18
1.14.3.6.	Препоръки за устойчиво ползване на лечебните растения на територията на НП „Пирин“		19
1.14.3.7.	Консервационна значимост на лечебните растения в НП „Пирин“		20
	<i>ПРИЛОЖЕНИЯ</i>		23
	<i>БИБЛИОГРАФИЯ</i>		119
	Съставил Сборника: гл. ас. д-р Койчо Коев		

* Номерацията е според възприетата последователност в ПУ на НП „Пирин“, съгласно Наредбата за разработване на планове за управление на защитени територии (НРПУЗТ) и Заданието за разработване на План 14.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opc.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

СЪКРАЩЕНИЯ

БАБХ	Българската агенция по безопасност на храните
ГИС	Географска информационна система
ДНП	Дирекция национален парк
ЕРД	Едър рогат добитък
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗЛР	Закон за лечебните растения
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
НП	Национален парк
ОБРИП	Опазване на биологичното разнообразие и икономически растеж
План‘14	План за управление на национален парк „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.
ПУ	План за управление
ПУ	Парков участък
EUNIS	Европейска информационна система
GPS	Глобална система за позициониране

1.14. ФЛОРА

1.14.3. Лечебни растения

В предишни изследвания и теренни проучвания, при категоризирането на видове от флората на НП "Пирин" като лечебни растения, не е бил използван списъка на лечебните растения, които попадат под разпоредбите на Закона за лечебните растения (2000). Съгласно Плана за управление на НП „Пирин“ от 2004 година лечебните растения в парка са се отнасяли 182 вида висши растения от 59 семейства и 1 вид от нисшите.

След проведените теренни проучвания през 2014 г., направената литературна справка и използване на списъка на лечебните растения от ЗЛР (2000), е изготвен актуализиран систематичен списък на лечебните растения, разпространени на територията на НП „Пирин“. Към съществуващия списък на лечебните растения в Плана за управление на НП „Пирин“ са добавени още **263** вида, включени в ЗЛР и в други източници, срещащи се на територията на парка. Изготвеният актуализиран списък включва **446** вида лечебни растения. Тези видове се отнасят към **69** рода от **83** семейства. От общият списък с лечебни растения са определени 239 вида, които са по-широко разпространени и популярни като лечебни. Те се отнасят към 180 рода и 65 семейства.

1.14.3.1. Нормативни документи, свързани с режимите на ползване и опазване на лечебните растения на територията на НП „Пирин“.

Опазването на лечебните растения в парковете от национална значимост се осъществява на различни нива и се регламентира с помощта на множество нормативни разпоредби. Лечебните растения се опазват на ниво популации, местообитания и екосистеми съгласно разпоредбите на Закона за лечебните растения (ЗЛР), Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), Закона за опазване на околната среда (ЗООС). Опазването на находищата на лечебни растения се осъществява в съгласие със Закона за защитените територии (ЗЗТ) и раздел „Лечебни растения“ в Плановите за управление на Националните паркове. Разпоредбите на Закона за горите не са приложими за териториите на националните паркове (чл.2, ал. 3, т.2 от Закона за горите).

Под „ползване на лечебните растения“ се разбира ползването на техните запаси. На национално ниво тези дейности се регулират от Закона за лечебните растения, ежегодната Наредба на Министъра на околната среда и водите за правилата и изискванията за специалния режим на опазване и ползване на лечебните растения, раздел „Лечебни растения“ в Плановите за управление на Националните паркове, както и чл. 41 от Закона за биологичното разнообразие.

Основният закон, който урежда управлението на дейностите по опазване и устойчиво ползване на лечебните растения на национално ниво е Законът за лечебните растения (2000). Опазването на лечебните растения представлява опазване на биологичните им ресурси в тяхната естествена среда. Отделни видове диворастващи лечебни растения се поставят под специален режим на опазване и ползване, когато биологичното разнообразие или ресурсите им проявяват трайна тенденция към намаляване, или има опасност от появяването на такава тенденция. Специалният режим се определя ежегодно със заповед на министъра на околната среда и водите. В нея са посочени допустимите за събиране количества билки от естествените находища извън националните паркове за видове с ограничени ресурси, както и списък на видовете, абсолютно забранени за стопанско ползване на територията на цялата страна. Съгласно Закона за лечебните растения се допуска стопанско ползване на лечебни растения на територията на Националните паркове след издаване на разрешително от Директора на

Дирекцията на националния парк и при условие, че ползването е в съгласие с нормите, разписани в Плана за управление на националния парк. Видовете лечебни растения, за които могат да бъдат издадени разрешителни, както и мащабите на събиране, се определят от Дирекцията на националния парк.

Всички лечебни видове, попадащи едновременно в Приложението на Закона за лечебните растения и в Приложение № 3 към чл. 37 от Закона за биологичното разнообразие, се опазват съобразно разпоредбите на Закона за биологичното разнообразие. Те притежават статут на защитени видове на територията на цялата страна. Сред лечебните растения на НП „Пирин“ само един вид попада в Приложение № 2а на ЗБР. Опазването на местообитанията на всички видове от посочените две приложения се извършва чрез защитени територии, обявени по реда на ЗЗТ.

Законът за опазване на околната среда разглежда лечебните растения от една страна като част от биологичното разнообразие на видове и местообитания на видове и от друга като възобновими биологични ресурси. Определеното със закон ползване на тези ресурси с цел стопанска дейност е възмездно. Законът поставя изискване ползването на диви растителни видове в общ смисъл да се осъществява по начин и със средства, които гарантират благоприятното развитие на техните популации в естествената им среда. Опазването и ползването на всички възобновими ресурси, в това число и на лечебните растения, се осъществява съгласно дългосрочни и годишни планове и програми, които са изработени по реда на съответните специализирани закони.

За находища на лечебни растения, намиращи се в защитени територии, се прилагат режимите и нормите, установени със Закона за защитените територии, заповедите за обявяване и плановете за управление на защитените територии. В контекста на ЗЗТ опазването на природата в защитените територии, което включва и генетичните ресурси на лечебните растения, има предимство пред други дейности в тях.

Съгласно действащият план за управление на НП „Пирин“ лечебните видове, които трябва да бъдат предмет на специални мерки, са мечо грозде (*Arctostaphylos uva-ursi*), жълта тинтява (*Gentiana lutea* ssp. *symphyandra*), златовръх (*Rhodiola rosea*). Като икономически ценни са определени черна боровинка (*Vaccinium myrtillus*), мащерка (*Thymus* spp. *diversa*), очанка (*Euphrasia officinalis* compl.), алпийски лапад (*Rumex alpinus*), чувен (*Chenopodium bonus-henricus*), дълголистен лопен (*Verbascum longifolium* ssp. *pinnosum*). Към настоящия момент ползването на запаси от лечебни растения в НП „Пирин“ не е регламентирано изрично в Плана за управление. Съществуват пропуски в наличната информация за лечебните растения и техните ресурси на територията на НП „Пирин“, които са свързани с фитоценоотичните особености и структурата на популациите, експлоатационните запаси на стопански ценните видове и възможностите им за възобновяване. За черната боровинка, за която има подобни изследвания, информацията се нуждае от осъвременяване и детайлизиране.

На базата на проведената оценка на ресурсите от лечебни растения и тяхното разпространение на територията на парка, могат да се обособят следните групи:

- Видове под ограничителен режим на ползване.
- Видове с висока потенциална продуктивност, формиращи компактни масиви на територията на парка.
- Видове, разпространени дифузно (необразуващи компактни масиви) на територията на парка.
- Видове, разпространени рядко или съсредоточени в една част на парка.

1.14.3.2. Диференциация на лечебните представители в зависимост от режима на ползване или опазване.

Съгласно режима на ползване и/или опазване лечебните растения на територията на парка се разделят в следните няколко групи:

1. Списък на защитените видове лечебни растения, съгласно Закона за биологичното разнообразие (Приложение 3) – забранени за събиране на територията на страната и за лични, и за стопански цели.

В тази група от флората на НП „Пирин“ попадат – *Orchis laxiflora* Lam. (Редкоцветен салеп), *Diphysastrum alpinum* (L.) Holub. (Алпийски дифазиаструм); *Taxus baccata* L. (Обикновен тис); *Galanthus elwesii* Hook (Елвезиево кокиче); *Rhodiola rosea* L. (Розов златовръх); *Gentiana lutea* ssp. *symphyandra* L. (Жълта тинтява); *Gentiana punctata* L. (Петниста тинтява); *Thymus perinicus* (Velen.) Jalas (Пиринска мащерка); *Thymus stojanovii* Deg. (Стоянова мащерка); *Alchemilla bandericensis* Pawl. (Бъндерицово шапиче); *Alchemilla pirinica* Pawl. (Пиринско шапиче);

2. Списък на видовете лечебни растения под режим на опазване и регулирано ползване, съгласно Закона за биологичното разнообразие (Приложение 4).

В тази група от флората на НП „Пирин“ са включени – *Polystichum lonchitis* (L.) Roth. (Копиевиден многоредник), *Asparagus tenuifolius* Lam. (Тънколистна зайча сянка), *Lilium martagon* L. (Петров кръст), *Polygonatum odoratum* (Mill.) Druce (Миризлива момкова сълза);

3. Списък на видовете лечебни растения под специален режим на опазване и ползване, на основание на Закона за лечебните растения (чл. 10, ал. 1, 2 и 3)

Специалният режим обхваща две групи растения:

3.1. Видове забранени за събиране от територията на цялата страна (ограниченията и забраните не се отнасят за количества билки събиране за лични нужди) – *Cetraria islandica* (L.) Ach. (Исландски лишей), *Phyllitis scolopendrium* (L.) Neum. (Волски език), *Asplenium trichomanes* L. (Обикновено изтравниче), *Angelica paniculata* Vand. (Балканска пищялка), *Asarum europaeum* L. (Европейски копитник), *Valeriana officinalis* L. (Лечебна диланка), *Arctostaphylos uva-ursi* (L.) Spreng. (Мечо грозде), *Sideritis scardica* Griseb. (Пирински чай), *Convallaria majalis* L. (Момина сълза), *Althaea officinalis* L. (Лечебна ружа), *Huperzia selago* (L.) Bernh. ex Schrank et Marl. (Иглолистна хуперция), *Orchis* spp. *diversa* (Салеп), *Inula helenium* L. (Сърцевиднолюспест оман, Бял оман);

3.2. Видове за които са определят ежегодно, допустими за събиране количества за стопански цели и лични нужди – *Carlina acanthifolia* All. (Безстъблена решетка), *Berberis vulgaris* L. (Обикновен кисел трън), *Sedum acre* L. (Лютива тлъстига), *Betonica officinalis* (L.) Trev. (Лечебен ранилист), *Primula veris* L. (Лечебна иглика), *Frangula alnus* Mill. (Елшовиден зърнастец), *Alchemilla vulgaris* complex (Шапиче), *Galium odoratum* (L.) Scop. (Ароматно еньовче), *Atropa belladonna* L. (Обикновено лудо биле),

4. Видове, разрешени както за лични нужди, така и за стопанско ползване – всички останали видове от актуализираният списък на лечебните растения в НП „Пирин“. Това са растенията, които нямат природозащитен статут спрямо сега действащите нормативни документи и не са под ограничителен режим за събиране с ежегодни квоти.

1.14.3.3. Определяне на критерии за стопанска ценност на находищата. Функционална схема за локализиране на находищата на лечебните растения с ресурсен потенциал.

• Методологичен подход за определяне на стопански ценни находища на лечебни растения на територията на НП „Пирин“

За определяне на стопанската ценност на находища на лечебни растения на територията на НП „Пирин“ е анализирана разнородна информация, свързана с видовия

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

състав на стопански ценните лечебни растения на територията на НП „Рила“, НП „Централен Балкан“ и НП „Пирин“, тяхното разпространение в посочените територии и известните данни за степента на тяхното ползване. Изработеният методологичен подход включва следните етапи:

- **Установяване на лечебни видове със стопански потенциал.**

Като стопански ценни лечебни растения за територията на НП „Пирин“ са определени 20 двусеменни и 1 голосемен представител. Те могат да се разделят на три условни групи във връзка с обхвата на тяхното разпространение. 1) Широко разпространени видове със стабилни запаси извън територията на националните паркове (антропофитни, синантропни и/или рудерални видове) – тревист бъз, черен бъз, маточина, риган, обикновен глог, обикновена шипка, липа, коприва; 2) Видове, при които голяма част от запасите им попадат в националните паркове – черна и червена боровинка, алпийски лапад, сибирска хвойна, мащерка, малина, горска ягода, очанка, чувен, дълголистен лопен; 3) Видове, които могат да имат значителни запаси както на територията на националните паркове, така и извън тях – бял равнец, трънка, жълт кантарион. *Във връзка с възложеното задание е обосновано за територията на НП „Пирин“ усилията да се съсредоточат към локализация на находища със стопански потенциал на видове от втората и третата група.*

- **Установяване на режимите на ползване на лечебни растения на територията на националните паркове на базата на нормативни документи и наличния опит от НП „Рила“ и НП „Централен Балкан“.**

Лечебните видове, за които би могло да се допусне стопанско ползване на територията на НП „Пирин“ при строго регламентирани условия, трябва да отговарят на следните нормативни изисквания: 1) Да не бъдат обект на опазване от Закона за биологичното разнообразие и Закона за лечебните растения; 2) Да не попадат под ограниченията на Заповед №РД-83 от 3.02.2014 г. за специалния режим на опазване и ползване на лечебните растения през 2014 г.; 3) Съгласно Закона за защитените територии (чл.21) и Част III от ПУ, глава IV, т.3 (Събиране на гъби, билки и диворастващи плодове на територията на НП „Пирин“) безвъзмездно събиране на билки и диворастващи плодове на територията на парка е разрешено само за лични нужди извън зоните на ограничено човешко въздействие и резерватите „Баюви дупки-Джинджирица“ и „Юлен“. 4) С одобрение на Директора на НП „Пирин“ ежегодно се изготвя план за ползване на лечебни растения на територията на парка, който включва ограничени количества от плодове на черна боровинка и малина. Този план се изготвя на основание чл. 21, ал.2 и чл. 22, т.4 от ЗЛР, както и Част 3: Норми, режими, условия и препоръки за осъществяване на дейностите от Плана за управление.

- ✓ **Критерии за стопанска ценност на находищата на растенията с ресурсен потенциал на територията на НП „Пирин“**

Съгласно чл. 18 на Закона за защитените територии (ЗЗТ), главното предназначение на националните паркове е опазването на дивата природа и поддържане на биологичното разнообразие на различни нива, както и предоставянето на възможност за развитие на научни, образователни и рекреационни дейности. Съгласно същия член, създаването на предпоставки за развитието на туризъм, екологосъобразен поминък на населението и други дейности, трябва да са съобразени с приоритетните цели за обявяване на този тип защитени територии. Стопанското ползване на лечебни растения в качеството екологосъобразен поминък на населението от прилежащите към парка територии, трябва да бъде обвързано с количеството и състоянието на запасите на конкретни видове в конкретни находища. За тази цел е необходимо да се дефинират критерии за стопанска ценност на находищата на лечебни растения на територията на НП „Пирин“. Тези критерии трябва да осигурят във висока степен устойчивото ползване на запасите от лечебни растения, като едновременно с това допринесат за опазването на находищата на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

защитени и редки видове, приоритетни типове местообитания и екосистеми в границите на парка.

Като основа за дефиниране на критериите е използван натрупаният опит при проучването на запасите и планирането на режимите на ползване на лечебни растения в НП „Рила“ и НП „Централен Балкан“, във връзка с изготвянето на планове за управление на двата парка и реализирането на проекта ОБРИР 2000-2002 г. (Опазване на биологичното разнообразие и икономически растеж). Формулираните Критерии за стопанска ценност на находищата на растенията с ресурсен потенциал на територията на НП „Пирин“ са както следва:

- ✓ **Наличие на достатъчно количество природен ресурс в съответните участъци.**

В рамките на настоящия проект е проведена ресурсна оценка на стопанските запаси от черна боровинка, алпийски лапад и дълголистен лопен. По първоначална информация тези видове заемат най-големи площи на територията на парка в сравнение с останалите лечебни видове, което се потвърди при теренните проучвания. Не бяха установени стопански запаси от чувен, малина, мащерка, горска ягода, жълт и петнист кантарион в границите на парка. Количествата, които бяха установени, могат да се препоръчат само за лично ползване.

- **Подходящ режим на управление на териториите, в които се намират стопански ценните находища на лечебни растения.**

При избора на райони, в които да се посочат стопански ценни находища, е приложен принципът по възможност тези места да бъдат достатъчно отдалечени от границите на зоните със забранителен режим на ползване на тези ресурси. Причина за това е, че след изчерпване на запасите от даден вид в указаните находища, берачите могат да навлязат и в съседните територии с ограничителен режим на достъп. Това може да бъде както неволно, поради липса на подходяща маркировка, така и преднамерено. Поставянето на допълнителна маркировка за берачите на определени места по време на кампаниите за събиране на билки, както и охрана, е свързано с допълнителен разход на средства и човешки ресурси от страна на парка.

- **Съществуващи практики и инфраструктура – изкупвателни пунктове, групи от събирачи, интерес на търговци.**

Икономически обосновано е районите, които включват стопански ценни находища, да бъдат близо до изкупвателни пунктове и към събирания ресурс да има интерес както от страна на местни събирачи, така и на местни търговци. Основният търговски интерес е свързан с плодове от черна боровинка и по-ограничено малина, които се реализират изцяло на местно ниво.

- **Достъпност на находищата.**

Този критерий също е свързан с финансовата изгода от събирането на билки и диворастящи плодове. Определя се от характера на релефа и растителността, наличието на пътища и отдалечеността на находищата от прилежащите към парка населени места, където могат да бъдат разположени временни или постоянни изкупвателни пунктове. Всички райони на стопански ценни находища, които са посочени за целите на настоящия проект, се намират близо до границата на националния парк, близо до асфалтирани и/или черни пътища и през находищата минават туристически пътеки. До някои от тях може да се стигне с лифт. Средното разстояние до населено място е около 15 км. Населените места, които се явяват ключови пунктове към съответните територии са гр. Кресна, гр. Сандански, с. Пирин, с. Брезница и гр. Добринище.

- **Избор на райони на територията на НП „Пирин“ за изследване на стопански ценни находища на лечебни растения.**

При избора на райони, в които да бъдат търсени стопански ценни находища на перспективни лечебни растения, са използвани следните източници на информация: 1) План за ползване на лечебни растения на територията на НП „Пирин“ за 2013 г.; 2) Карти на зонироването на парка и разпределението на територията по паркови участъци

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

(ПУ) съгласно ПУ; 3) Географска карта на Пирин, в която са отбелязани границите на националния парк, резерватите, инфраструктура, туристически пътеки и др. (М 1:50000); 4) ГИС слоеве на находищата и съобществата на лечебни растения, регистрирани при теренните проучвания за целите на План 14, както и ГИС слой с разпределението на територията по отдели и подотдели.

В началната фаза на проекта бяха набелязани 8 района, в които да бъдат проведени проучвания на ресурсния потенциал на стопански ценни лечебни растения (*Приложение 3*). Избрани бяха терени от всички паркови райони на НП „Пирин“. В шест от избраните райони бяха включени предварително известни находища на няколко стопански ценни вида. В *Приложение 3* е представен списък на полигоните, които заграждат съответните райони. Допълнителната информация включва парковите райони и отделите, на чиято територия се намират находищата, както и стопански ценните видове, за които е налична предварителна информация. В *Приложение 4* е представена схема за локализиране на районите, в които се намират потенциалните стопански ценни находища. В *Приложение 12* са представени резултатите от полевите проучвания след посещение на всички заложили полигонали.

• Изготвяне на функционална схема за локализиране на находищата с ресурсен потенциал

Камерален етап

- Запознаване на експертния екип с изходната информация за биологичните и екологичните особености, общото разпространение и известните находища на стопански ценни лечебни растения на територията на НП „Пирин“, критериите за стопанска ценност на находищата и топографските характеристики на изследваните райони;
- Набавяне на необходимия картен материал за теренните изследвания, подготвяне на картни подложки в подходящ мащаб с отбелязани районите за проучване;
- Планиране на маршрути и периоди за посещение, координиране на посещенията с ДНП;
- Изготвяне на план за действие в непредвидени ситуации, изготвяне на списък с лица за контакт, които могат да окажат съдействие при нужда в хода на теренната работа;
- Обезпечаване на теренната работа с технически средства и оборудване – GPS-приемник, компас, фотоапарат, електронна преносима везна и др.

Теренен етап

- Осъществяване на планираните посещения на избраните стопански ценни находища. Локализация на находищата с GPS-приемник и отчитане на състоянието на целевите видове (фенологична фаза, общо състояние на находището и вида);
- Изготвяне на обобщен отчет за целият теренен етап, в който да бъдат обосновани финалните списъци на лечебните видове с ресурсен потенциал и стопански ценните им находища на базата на данните, събрани на терен.

• Ползване на ресурсите от лечебни растения на територията на НП „Пирин“

Към настоящия момент в Плана за управление на НП „Пирин“ не е регламентирано ползването на лечебни растения за стопански цели. Поради тази причина издаването на разрешителни за ползване на лечебни растения от Дирекцията на НП е нормативно необосновано. В хода на работата беше установено, че през 2014 г. единствено за плодове от черната боровинка може да се посочи наличие на стопански запаси. За да може категорично да се определят лечебните представители и находища със стопански потенциал, е необходимо продължаване на изследванията за оценка на запасите.

Съгласно чл.2, ал.2 на Закона за защитените територии, опазването на природата в защитените територии има предимство пред другите дейности в тях. Активното ползване на възобновимите биологичните ресурси е естествено свързано с увеличаване на потока от хора и антропогенния натиск върху по-голяма част от територията на парка. В резултат на това възниква въпросът за нуждата от адекватна оценка на риска за състоянието на естествените популации не само на лечебните растения на територията

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Решения за
по-добър живот

на НП „Пирин“, но и на редките и защитени видове, които попадат в същите местообитания. Някои от тези видове притежават както лечебни свойства, така и висока декоративна стойност и често са обект на нерегламентирано събиране от страна на туристите. В резултат на проведената анкета за събиране на информация за лечебните растения на НП „Пирин“ беше установено, че някои находища на редки и защитени лечебни растения като жълта тинтява (*Gentiana lutea* ssp. *symphyandra*) и розов златовръх (*Rhodiola rosea*) са известни и се ползват от местните хора. В една от анкетните карти като стопански ценен вид е посочен и пиринския чай (*Sideritis scardica*).

Запасите от лечебни растения в по-ниските и леснодостъпни райони на НП „Пирин“ се ползват интензивно от местните общности. Основна част от запасите от плодове на черна боровинка и малина се изкупуват от собствениците на хотели и къщи за гости от гр. Банско и гр. Добринище директно от събирачите. Суровината се преработва на място и се използва в ресторантите и механите на съответните туристически обекти. Това се оказва от взаимна финансова изгода както за закупуващите, така и за продаващите суровината. В резултат на описаните взаимоотношения и създадената специфична пазарна ниша, участието на единствения изкупвателен пункт за билки и горски плодове в гр. Добринище по думите на местни заинтересовани лица е ограничено. Посоченият пункт за изкупуване на горски плодове към 2013 г. не фигурира в Списъка на обектите за изкупуване на диворастящи гъби и/или горски плодове, които се контролират от Българската Агенция по Безопасност на Храните (БАБХ). В този списък също така не се открива нито една фирма с подобна дейност в регионалното подразделение на БАБХ – ОДБХ Благоевград. В близкото минало е имало пункт за изкупуване на билки и горски плодове в с. Катунци, който към момента не съществува. Има една фирма със седалище в гр. Банско, която се занимава с изкупуване и първична обработка на плод от боровинки на територията на цялата страна.

Главно за лични нужди се използват запасите от жълт кантарион, горска ягода, риган и мащерка. Всички анкетирани лица споделят, че на тях не им е известно да се провеждат кампании за събиране на тези лечебни растения или изкупуването им от определена фирма. Посочените видове се събират интензивно от туристи, които по наши наблюдения, понякога събират в по-големи количества за лични нужди от разрешените, съгласно Закона за лечебните растения.

Направената справка в Дирекцията на НП „Пирин“ показва, че позволителни за стопанско ползване на лечебни растения се издават само за събиране на плод от черна боровинка и малина и то в ограничени количества. За 2013 г. обемът на допустимите за ползване количества свежо тегло за черната боровинка възлизат на 1850 кг, а за малината – 930 кг. За свободно събиране са обявени ресурсите от очанка (*Euphrasia officinalis* compl.), чувен (*Chenopodium bonus-henricus*), дълголистен лопен (*Verbascum longifolium* ssp. *raunosum*) и алпийски лапад (*Rumex alpinus*), към които към настоящия момент не се проявява интерес от билкосъбирачите. В хода на теренните изследвания бяха установени представители на род *Euphrasia* (очанка) само в ПУ „Синаница“ и ПУ „Вихрен“ с изключително ниско обилие. Независимо, че присъствието на видовете от този род не може да се изключи и за останалите паркови райони, се препоръчва те да бъдат премахнати от списъка за свободно събиране.

• Видовете лечебни растения с ресурсен потенциал.

Списъкът на видовете с ресурсен потенциал е изготвен на базата на информацията за стопански ценните лечебни растения в Плановите за управление на НП „Пирин“, НП „Рила“ и НП „Централен Балкан“, както и четири публикации, свързани с характеристиката и устойчивото управление на диворастящи лечебни растения в България (Хардалова и др. 1998, Евстатијева и Хардалова 2000, Гусев 2005, Evstatieva et al. 2007). Сред тях има както широкоразпространени, така и някои редки видове с природозащитен статут, но с високо ценени лечебни свойства и активно търсени на пазара. От представения списък 65 вида са разрешени за стопанско ползване в

национален мащаб, 16 вида – само за лични нужди и 2 вида са забранени за събиране. 36 вида се отличават като високотонажни, 21 като среднотонажни, 32 – нискотонажни, 1 вид попада към две групи едновременно – с ниска и висока тонажност, в зависимост от растителните части, които се събират от него. При 71 вида запасите могат да се определят като леснодостъпни, при 18 вида са труднодостъпни, 2 вида попадат в две групи едновременно отново поради събирането на различни техни части. 50 вида са определени като икономически ценни, съгласно описания по-горе критерий. По отношение на възобновяемостта на ресурсите 62 вида са с лесно възобновими ресурси, 28 вида са с трудновъзобновими ресурси и 1 вид е отнесен към две групи в зависимост от събираемите му части.

С най-голям ресурсен потенциал са 20 вида – полски хвощ, обикновена и сибirsка хвойна, бръшлян, хилядолистен равнец, тревист и черен бяз, черна и червена боровинка, жълт кантарион, лечебна маточина, риган, мащерка, змийско мляко, обикновен глог, трънка, шипка, малина, лечебно великденче, обикновена коприва. За 15 вида от този списък има данни, че се срещат на територията на парка, но няма сведения за наличие на находища със стопанска ценност – полски хвощ, обикновена и сибirsка хвойна, бръшлян, тревист и черен бяз, червена боровинка, лечебна маточина, риган, змийско мляко, обикновен глог, трънка, шипка, лечебно великденче, обикновена коприва. За тях не се предвижда провеждане на ресурсологични изследвания на територията на НП „Пирин“.

Видовете очанка (*Euphrasia officinalis* complex), алпийски лапад (*Rumex alpinus*), чувен (*Chenopodium bonus-henricus*) и дълголистен лопен (*Verbascum longifolium* ssp. *pannosum*), посочени в Плана за управление на парка като икономически ценни, не отговарят на всички критерии, дефинирани в т. 2.3. Находища на очанка на територията на парка са известни само в долната част на Каменишки, Мозговишки (около Езерник), Поленски и Главанишки циркуси. Към ограниченото разпространение на този комплекс от едногодишни видове трябва да се прибави още трудната възобновяемост на ресурсите и ниския добив от единица площ. Ресурсите от алпийски лапад и чувен са труднодостъпни, тъй като се ползват подземните части на растенията и към тях има нисък търговски интерес. Към настоящия момент няма фирми, които да са заявили такъв интерес в Дирекцията на НП. Дълголистният лопен е вид, който отсъства от приложението на ЗЛР, към него няма търговски интерес, въпреки че ресурсите от него са леснодостъпни. Въпреки изложеното, поради изявения интерес от страна на ДНП стопанските запаси на видовете алпийски лапад (*Rumex alpinus*), чувен (*Chenopodium bonus-henricus*) и дълголистен лопен (*Verbascum longifolium* ssp. *pannosum*) са включени в настоящото изследване.

Окончателният списък на видовете с ресурсен потенциал за НП „Пирин“ включва:

1. *Hypericum perforatum* (Жълт кантарион)
2. *Hypericum maculatum* (Петнист кантарион)
3. *Thymus* spp. *diversa* (Мащерка)
4. *Achillea millefolium* complex (Бял равнец)
5. *Fragaria vesca* (Горска ягода)
6. *Chenopodium bonus-henricus* (Чувен)
7. *Rubus idaeus* (Малина)
8. *Rumex alpinus* (Алпийски лапад)
9. *Verbascum longifolium* ssp. *pannosum* (Дълголистен лопен)
10. *Vaccinium myrtillus* (Черна боровинка)

Оценка на запасите в идентифицирани находища и пилотно прилагане на схема за мониторинг на запасите и конкретните находища.

• Методи и райони на изследване.

В периода 20.06.-19.08.2014 г. бяха извършени полеви проучвания на разпространението, фенологичното развитие, състоянието на находищата и запасите от

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

лечебни растения с ресурсен потенциал на територията на НП „Пирин“. Посетени бяха всички паркови райони съгласно предварителната схема. Стопански запаси бяха установени единствено за черната боровинка, дълголистния лопен и алпийски лапад. В количества само за лични нужди могат да се събират жълт и петнист кантарион, лечебна мащерка, горска ягода и риган.

За локализация на конкретните находища на лечебни растения е използван маршрутният метод. Инвентаризираните терени се намират между 1500 и 2300 м н.в. За всяко находище са посочени парков участък, име на местност, GPS-координати и площ. Определени са изложението, тип, мощност и влажност на почвата, наклон на терена, основна скала и степен на ерозия. Състоянието на популациите и находищата е характеризирано съгласно няколко групи параметри:

- биотични фактори на средата (тип растителност, общо проективно покритие на растителността, проективно покритие на дървета, храсти, тревисти растения и техния видов състав, консервационно значими и конкуриращи видове в находището);
- състояние на вида в находището (проективно покритие, численост, плътност, жизненост, фенологично развитие, възрастова структура, здравословно състояние);
- съществуващи заплахи (природни, антропогенни).

На базата на физиономични характеристики на местообитанията, в които попадат изследваните находища на лечебни растения, както и видовия състав в тези места са определени основните типове местообитания по Натура 2000 и EUNIS.

Оценката на запасите е проведена за конкретни участъци съгласно методическите указания в *Приложение 8*. Използвани са методите на отчетните площадки, моделните екземпляри и проективното покритие. Растителните проби са претеглени на терен с преносима електронна везна с точност до 0,1 g.

➤ Всички събрани на терен данни са анализирани в камерални условия. Получените резултати са използвани за попълване на информационната база данни на НП „Пирин“ (*Приложение 13, 14, 15*). Таксономичната принадлежност на видовете е представена съгласно „Определител на растения в България“ (Делипавлов и Чешмеджиев 2003). За статистическата обработка на данните са използвани методите на дескриптивната статистика. Запасите на лечебни растения са характеризирани посредством параметрите среден добив от находище (средният добив от отчетните площадки отнесен към площта на находището), експлоатационен запас (количеството полезна биомаса, образувано от всички използвани екземпляри от даден вид върху всички подходящи за събиране участъци) и възможен годишен добив (количеството полезна биомаса, което може да бъде събирано ежегодно от дадена територия, без увреждане на стопански значимите находища).

➤ Изчислените количества се отнасят изключително за конкретните находища и периода на изследването.

• Установени запаси.

- ✓ Описание на находищата и ресурсна оценка на черна боровинка (*Vaccinium myrtillus*).

Находища със стопанско значение са регистрирани в ПУ „Вихрен“, ПУ „Безбог“ и ПУ „Синаница“. Те се намират в светли чисти или смесени съобщества на бяла мура, смърч и бял бор, както и в отворените тревисти места сред тях, покрай горските пътеки и ски писти. Черна боровинка се открива и в периферията на храсталациите от клек около долната граница на разпространение на тези съобщества.

Изследваните територии обхващат надморски височини между 1500-2300 m н.в. и възлизат на 23 ha. Заемат терени с южна и северна компонента, което се обуславя от естествените особености на reliefa.

ПУ „Синаница“, находище: х. Загаза-поречието на р. Мостишка

Дата на изследване: 7.08.2014 г.

Площ на находището: 6 ha

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opec.moev.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Надморска височина (m)	Изложение	Наклон (°)	Растително съобщество	Склоп	Средно проективно покритие (%)	Добив от плод (kg/ha)	Запас на находището (kg)	Годишен добив от находището (kg)
1609-1639	юг	15°-30°	Бялборова гора	0,5-0,6	30%	30,00	80,00	60,00

Пробната площ е заложена в бялборова гора с примес от смърч и ела на склон с южно изложение. Находището се намира по два срещуположни склона, които се разделят от коритото на р. Мостишка. На много местата, където проективното покритие на черната боровинка достига 80-90%, склопът е значителен – над 0,6 и растенията не плодоносят. Районът е слабопосещаван от туристи. Туристическите маршрути и маркировки са неподдържани. По данни на хижаря на х. Загаза в района на Кривата соспа, Червената скала и Бабина премка също има боровинки, които са в количества за лични нужди. Западно от изследвания район, извън границите на парка, има по-големи масиви от черна боровинка, които са посещавани от местните хора. Това са районите на Смилковец, Бетъов чукар, Ошарски преслап, които се използват за лични нужди.

В ПУ „Синаница“ е посетена още м. Дългата поляна и района на Засов чарк, посочени по предварителна информация като находища на боровинки. В периферията на смесена гора от смърч с участие на бяла мура, която огражда поляната и покрай горските пътеки се открива черна боровинка, която е изпасана и утъпкана от животни. По листата на боровинките има следи и от градушка. От анкетирани пастири, които пасат стада в околността, боровинките се намират във високите части над 1800 m н.в. Местността е труднодостъпна дори с високопроходим автомобил и е отдалечена от най-близкото населено място – с. Лиляново, на 12 km по права линия.

ПУ „Безбог“, находище: Междинна лифтова станция

Дата на изследване: 22.07.2014 г.

Площ на находището: 2 ha

Надморска височина (m)	Изложение	Наклон (°)	Растително съобщество	Склоп	Средно проективно покритие (%)	Добив от плод (kg/ha)	Запас на находището (kg)	Годишен добив от находището (kg)
1934-2227	Северозток	15°-25°	Гори от бяла мура и високопланински съобщества от зановец и жълтуги	0-0,6	25%	84,90	60,00	50,00

Находището се простира от х. Безбог до долната 1/3 от пистата на Добринище, която се намира в иглолистния пояс. Черната боровинка съпътства храсталците от клек в най-високата част на маршрута, след което се включва в подлеса на гора от бяла мура. Под склопа на гората на места проективното ѝ покритие достига 90%, но липсва плодоносене. По време на теренните изследвания беше установено, че растенията цъфтят

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

и плодоносят само в разсветленията на гората и покрай горските пътища. Поради тази причина при изчисляването на площта на находището са взети два трансекта с широчина 4 m, които следват горските пътища и пистата и един полигон, намиращ се над междинната лифтова станция (Безбожка поляна). Полигонът попада във високопланинско съобщество на зановец и жълтуги с високо участие на тревисти представители, поради което се използва като пасище. На това място могат да се ползват за лични нужди жълт и петнист кантарион, лечебна мащерка, риган, дълголистен лопен и алпийски лапад.

В периода 20.06.-22.07. в района на Безбожка поляна, както и горските масиви в непосредствена близост, беше констатирано присъствие на стадо от крави без пастир и пастирски кучета, което е в разрез с регулациите за паша на домашни животни в границите на парка.

ПУ „Безбог“, находище: м. Спущалото

Дата на изследване: 22.07.2014 г.

Площ на находището: 3 ha

Надморска височина (m)	Изложение	Наклон (°)	Растително съобщество	Склоп	Средно проективно покритие (%)	Добив от плод (kg/ha)	Запас на находището (kg)	Годишен добив от находището (kg)
1703-1868	Северо-изток	10°-20°	Гори от бяла мура	0,4-0,6	40%	211,3	400,00	300,00

Черната боровинка е в подлеса на съобщество от бяла мура, на места примесено със смърч. В долната си част това съобщество граничи със склопена гора от смърч, в която почти напълно изчезва боровинката. Растенията плодоносят в разсветлените места на гората, както и в ивицата от двете страни на горския път. По време на теренните проучвания беше констатирано, че плодовете на черната боровинка в тази местност са обрани масово преди пълното им узряване. С това може да се обясни ограничения брой отчетни площадки, които са заложили в един малък участък, пропуснат от боровинкоберачите. Според жители на гр. Добринище голямо количество боровинки се събират на локално ниво от м. Мочарата (1582-1610 m н.в.), която обаче попада извън границите на парка.

ПУ „Вихрен“, находище: м. Шилигарника

Дата на изследване: 7.08.2014 г.

Площ на находището: 8 ha

Надморска височина (m)	Изложение	Наклон (°)	Растително съобщество	Склоп	Средно проективно покритие (%)	Добив от плод (kg/ha)	Запас на находището (kg)	Годишен добив от находището (kg)
1847-1922	югозапад	около 25°	Гори от бяла мура	0,1-0,6	40%	42,3	400,00	300,00

Черната боровинка участва в подлеса на смесени съобщества от бяла мура и смърч. Растенията плодоносят в ивици, широки между 5 и 10 m, от двете страни на скипистите, преимуществено откъм изложенията с южна компонента. По време на

теренните проучвания беше констатирано, че значителна част от боровинките са обрани преди пълното им узряване. С това може да се обясни ограниченият брой отчетни площадки.

Находища, подходящи само за лични нужди са установени в ПУ „Каменица“ (Мозговишки циркус) и ПУ „Трите реки“ (в района на Башмандра). В подножието на вр. Каменица е констатирана паша, която оказва отрицателно влияние върху състоянието на боровинките. В района на Башмандра находището попада в съобщество на зановец и жълтуги, което е в процес на сукцесия с възстановяващ се пояс на клек.

• **Обща оценка на състоянието на находищата на черна боровинка.**

През вегетационния период на 2014 г. изследваните находища на боровинки са преминали през нормален цикъл на развитие. В находищата в м. Шилигарника, х. Загаза-Мостишка река и м. Спусчалото беше констатирано увреждане на растенията от градушки, паднали в началото на лятото. Не е изключено и влиянието на студени вълни по време на цъфтежа, към които боровинките са особено чувствителни. Средният добив е сравним с този от Рила и Стара планина, но териториите, върху които се реализира, са ограничени, поради което общото количество на експлоатационните запаси и възможните годишни добиви са сравнително ниски. Боровинковият синузий се характеризира с неравномерна структура, която се определя от различни фактори като релефа, различната степен на склопеност на горските съобщества, изменяща се в широки граници, наличие на петна с клек и хвойна, изпасване и утъпкване. Запасите, които са оценени в резултат на теренните изследвания, обхващали всички паркови райони, възлизат на 652,49 kg. Тези резултати са ориентировъчни, поради причина на преждевременното събиране на плодове преди тяхното пълно узряване от местни събиратели, както и засегнатите от градушка големи територии. На база експертно мнение може да се посочи, че очакваното количество боровинки, което би могло да се събере от достъпните части на планината, е два пъти повече. Независимо от това, ресурсния капацитет на НП «Пирин» е значително по-нисък в сравнение със ситуацията в НП «Рила» и НП «Централен Балкан». Изпреварващото събиране на плодовете на черната боровинка от берачите свидетелства за наличие на ограничен ресурс, за който те се конкурират.

От разговори с представители на местните общности беше получена информацията, че единственият работещ изкупвателен пункт за горски плодове, е в гр.Доринище. Частни хотелиери и собственици на къщи за гости от гр. Добринище и гр. Банско изкупуват за нуждите на своя бизнес боровинки в количества около 1-2 тона, по думите на анкетирани. Закупуването на суровината става директно от събирателите, а не от изкупвателния пункт, което обуславя наличието на специфична пазарна ниша.

• **Описание на находищата на други лечебни растения.**

Вид: *Hypericum perforatum*

ПУ „Синаница“, находище: х. Загаза-поречието на р. Мостишка

Дата на изследване: 7.08.2014 г.

Площ на находището: 0.05 ha

Надморска височина (m)	Изложение	Наклон (°)	Растително съобщество	Склоп	Средно проективно покритие (%)	Добив от плод (kg/ha)	Запас на находището (kg)	Годишен добив от находището (kg)
1575-1639	юг	10°-15°	Гори от бял бор	<0,1	7%	33,64	10,00	8,00

Жълтият кантарион се намира в ивица, която следва р. Мостишка. Находището е ограничено по размер и може да се препоръча само за лични нужди. Отчетните площадки са поставени през 30 m. В района има горска ягода, лечебна мащерка и риган за лични нужди. В хода на проучванията в района изследващият екип стана свидетел на събиране на риган за лични нужди от група туристи, които бяха в последствие анкетирани. Според тях в околностите на х. Загаза има големи количества риган, който се ползва интензивно от всички посетители на района.

ПУ „Каменица”, района на Дългата поляна

Дата на изследване: 19.08.2014 г.

Обследван е трансект с дължина около 2 km, който преминава през смесена гора от смърч с различно участие на бяла мура и пасища с доминиране на *Festuca penzesii* в горната си част (м. Дългата поляна). В границите на тревното съобщество има лечебна мащерка, жълт и петнист кантарион за лични нужди, които подобно на черната боровинка също са увредени от пашуващите в района животни.

ПУ „Трите реки”, находище: м. Комитски чарк

Вид: *Rumex alpinus*

Дата на изследване: 22.07.2014 г.

Площ на находището: 6 ha

Надморска височина (m)	Изложение	Наклон (°)	Растително съобщество	Склоп	Средно проективно покритие (%)	Добив от плод (kg/ha)	Запас на находището (kg)	Годишен добив от находището (kg)
1700-1722	северо-изток	5°-15°	егречни съобщества	0	40%	1414,3	300,00	100,00

Коренищата на алпийския лапад са съставени от отделни сегменти (Фиг.1.), в които могат да се преброят средно 23 пръстена на нарастване ($22,8 \pm 0,71$, $n=20$, точност – 3,1%). От всеки сегмент се образуват две листни розетки с цветоносни стъбла. Изчисленията на средния добив, експлоатационния запас и възможния годишен добив се базират на следните измервания: 1) определяне на броя на цветоносните стъбла и/или листни розетки в 1 m^2 ; 2) определяне на средното тегло на един сегмент. Броят на сегментите в 1 m^2 се приема, че е равен на броя на цветоносните стръкове и листни розетки, разделен на две.

Находището е с голям капацитет и в добро състояние. Малко на брой коренища са засегнати от ларви на насекоми, чийто жизнен цикъл вероятно е свързан с алпийския лапад. В района на находището се намират кошари за едър рогат добитък, който пасе в по-високите части на планината. Анкетираният собственик на стадата посочва, че към алпийския лапад и дълголистния лопен, които растат заедно в находището, досега не е имало интерес за събиране. Самият той не е запознат с лечебните свойства на посочените растения. Тази информация се потвърждава и от съдържател на ресторант със стаи за гости до х. Пирин.

Фиг. 1. Морфология на коренищата на алпийския лапад

В същия парков район, в непосредствена близост до последните кошари преди м. Башмандра (маршрут х. Пирин-Беговица), има по-малко находище на алпийски лапад с площ около 0,8 ha. Изследваният вид отново е съпътстван от дълголистен лопен. При наличие на интерес находището може да бъде ползвано за лични и дори за стопански нужди.

ПУ „Трите реки”, находище: м. Комитски чарк

Вид: *Verbascum longifolium* ssp. *pannosum*

Дата на изследване: 22.07.2014 г.

Площ на находището: 12 ha

Надморска височина (m)	Изложение	Наклон (°)	Растително съобщество	Склоп	Средно проективно покритие (%)	Добив от плод (kg/ha)	Запас на находището (kg)	Годишен добив от находището (kg)
1692-1723	северо-изток	5°-15°	егречни съобщества	0	40%	36,30	300,00	200,00

Находището е общо за дълголистния лопен и алпийския лапад и се намира в подножието на смърчова гора, примесена с бяла мура и бял бор, непосредствено над горната граница на бука. През находището преминава пълноводен приток на Демиркапийска река. Дълголистният лопен и алпийският лапад са част от обширно егречно съобщество. Не са установени индикации за ползване на вида.

ПУ „Трите реки”, м. Демиркапийска долина

Вид: *Thymus* sp. *diversa*

Дата на изследване: 23.07.2014 г.

Обходен е маршрут с дължина около 5 km, който тръгва от х. Пирин и достига до подножието на вр. Голена. Маршрутът преминава през букова гора и обширни пасища, заобиколени от смърчова гора, на места със значително участие на бяла мура. Близко до горната граница на гората по западните склонове на долината на територия около 8 da

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

беше установена лечебна мащерка с високо покритие, но в изключително лошо състояние. От надземната част на повечето растения беше останала основата на вдървенелите клонки с единични леторасли в резултат на изпасване и отъпкване. В района се провежда интензивна паша на животни, основно на едър рогат добитък и в много малка част овце. В горната част на буковия пояс има 3 постоянни кошари, от които животните са водени на паша в подножията на върховете Голена и Куклите. Извън задачата на изследване може да се отбележи, че някои от пастирите не могат да контролират кучетата пазачи на стадата (каракачански овчарки), които се спускат към преминаващите туристи.

ПУ „Баюви дупки“, м. Малка Джинджирица

Дата на изследване: 7.08.2014 г.

При теренните изследвания са обходени обширни територии покрай североизточната граница на резерват „Баюви дупки-Джинджирица“, където по предварителни данни бяха търсени масиви от малини. Такива не бяха открити.

По данни на анкетирани жители на гр. Банско и гр. Добринище масиви от малини има извън парка, които се ползват интензивно на местно ниво. Нашият екип провери всички достъпни места по пътя за х. Вихрен, където по предварителни данни също има малини. Единични растения са открити покрай мантинелата от двете страни на пътя, както и няколко по-големи петна с площ между 25 и 50 m², които се намират в разсветления на смърчовата гора покрай пътя. Районът може да има значение само за лични нужди по отношение на плод от малина.

• **Обща оценка на състоянието на находищата на други лечебни растения.**

В хода на теренните изследвания през 2014 г. не бяха установени стопански запаси на други лечебни растения, освен черна боровинка. Частично върху този резултат може да са повлияли неблагоприятните климатични условия през годината, свързани с проливните дъждове и градушки. За потвърждаване на направените изводи е необходимо служителите на парка да продължат изследванията на запасите по утвърдената методика. От проведените анкети на местно ниво прави впечатление, че често събеседниците не са наясно дали находища, посочвани от тях като много продуктивни, попадат в границите на Националния парк. В тези случаи интервюираните не правят разлика между географски граници на планината и граница на Националния парк.

Количества за лични нужди са установени от малина, горска ягода, лечебна мащерка, жълт и петнист кантарион, риган. Като обобщение за всички обследвани територии може да се посочи, че върху тези резултати сериозно влияние оказва пашата на домашни животни. На много места потенциални находища на лечебни растения са утъпкани и изпасани. Преобладаващата част от пашуващите животни са едър рогат добитък (ЕРД), което може да се обясни с диференциалното заплащане за различните видове животни по европейските субсидии. Анкетирани пастири потвърждават, че породата на повечето животни от стадата, които стопанисват, е неподходяща за условията на планината. Животните са едри, тежки, нуждаят се от по-голямо количество паша, отколкото може да предложи средата. На места с по-голям наклон предизвикват сериозна ерозия на терена, както беше посочено за находището на мащерка в Демиркапийската долина, под Башмандра.

В тази връзка може да се направи препоръка към ДНП „Пирин“ да се очертаят приоритетни места за събиране на лечебни растения, в които пашата на животни да бъде ограничена и дори забранена. Това ще позволи възстановяване на находищата на стопански ценни лечебни растения, които към настоящия момент са в потиснато състояние.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

1.14.3.4. Растителни съобщества и местообитания, в които попадат находищата на растенията с ресурсен потенциал.

Устойчивото ползване на ресурсите от лечебни растения трябва да се базира на обективна и научнообоснована оценка на разпространението, запасите и участието на лечебните представители в растителността на НП „Пирин“. Важна част от тази комплексна оценка е свързана с изясняване на фитоценотичната роля на лечебните растения в растителните съобщества като елементи на природните местообитания. Разпространението и обилието на лечебните растения в растителните съобщества са пряко свързани с биологичните особености и екологичните предпочитания на отделните видове. Изследванията върху този аспект на лечебните растения в НП „Пирин“ са изключително ограничени. Основната информацията за участието на лечебните растения в растителната покривка на парка е представена в План за управление, 2004 г. 11 стопански значими вида се посочват за конкретни съобщества и местообитания, както следва:

- 1) Тревни съобщества в горски поляни, просеки, покрайнините на горите, край пътищата и други. Като масови видове в тази местообитания са определени белият равнец, мащерката, жълтият кантарион и горската ягода, които се събират активно от туристите и местното население.
- 2) Тревни съобщества в горски поляни в поясите на бука и иглолистните. Като характерни видове за тази зона са посочени сибирската хвойна, белият равнец, жълтият и петнистият кантарион и горската ягода.

3) Горски съобщества в иглолистния пояс:

- Във формациите на белия бор, черния бор и черната мура основен ресурсен вид е черната боровинка, която в тази зона реализира най-високи добиви от плодове. Със стопанско значение е определена също така и малината.
- Във формациите на бялата мура видове със стопанско значение са отново черната боровинка и малината.
- В горските съобщества в пояса на клека като единствен вид със стопанско значение е посочена черната боровинка, която в конкретните условия обаче плодоноси рядко.

4) Тревни съобщества над горната граница на гората:

- Тревни съобщества в пояса на сибирската хвойна – стопански ценни видове са мащерката и сибирската хвойна.
- В субалпийските и алпийските пасища със стопанско значение е мащерката и по-ограничено очанката – в долната част на Каменишки, Мозговишки (около Езерник), Поленски и Главанишки циркуси.

5) Интразонални егречни съобщества – всички видове в тях могат да бъдат обект на ползване, като с най-голямо значение са алпийският лапад и дълголистния лопен.

За горските съобщества в пояса на бука, интразонални крайречни или мочурливи съобщества и интразонални скални съобщества не са посочени стопански ценни видове, които да имат ресурсен потенциал.

Други изследвания върху участието на лечебните растения в растителната покривка на парка практически липсват. Оскъдни са изследванията, в които има данни за фитоценотичната структура или синтаксонимията на растителните съобщества на територията на НП „Пирин“, като в тях почти напълно отсъстват данни за участието на лечебни растения. Изключение правят само някои лечебни представители, които са доминанти или субдоминанти в съответни растителни съобщества и информацията за тях се изчерпва с тяхното изброяване – сибирска хвойна, черна боровинка и др. В тази връзка могат да се посочат: „Растителността на България. Карта в М 1:600 000 с обяснителен текст“ (Бондев 1991); Доклади за природни местообитания по Натура 2000 – 9130, 9530, 91BA, 95A0, 9410, 91CA, 4060, 4070, 62D0, изготвени по проект „Картиране

и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I”; Червена книга на Република България, Том III – „Природни местообитания” – 03F2 Алпийски съобщества на синя боровинка, 08G1 Ацидофилни гори от обикновен бук, 35G3 Гори от бял бор; 36G3 Гори от черен бор; 38G3 Гори от бяла мура; 32G3 Гори от обикновена ела; 34G3 Гори от смърч; 37G3 Гори от черна мура; 11F2 Планински съобщества от боровинки; 12F2 Планински храсталаци от балкански зановец; 27E4 Субалпийски ацидофилни ксерофитни тревни съобщества; 16F2 Храсталаци от клек; 05F2 Храсталаци от сибирска хвойна.

От направената справка може да се заключи, че поради различни причини преобладават херолитичните и таксономични данни за лечебните растения в НП „Пирин”, докато тяхното участие в състава на растителните съобщества е слабо проучено. В действащия план за управление има данни за участието на черната боровинка, очанката и мащерката в различни съобщества на ниво асоциация и група асоциации, описани по доминантния подход. Черната боровинка се посочва за 54 асоциации, очанката за 13, а мащерката 12. Литературните данни за лечебните растения са сравнително стари, не са обвързани с актуалната топонимия в парка и трудно могат да бъдат организирани в информационни единици, подходящи за вземане на управленски решения при ползване на ресурса. При провежданите през годините изследвания акцентът в повечето случаи е бил върху някои от по-интересните, редки и характерни таксони. По тази причина “обикновените”, широко разпространени видове, към които се проявява стопански интерес, са слабо изследвани.

Единствените данни, които могат да се оценят като актуални, са събрани през последните години от служители на ДНП. Те касаят разпространението на неговия брой стопански ценни видове и основно съобществата на черната боровинка. Тези данни, както и предоставените от ДНП ГИС слоеве на растителността, зонирването на парка и разпределението на територията по паркови райони са използвани при избора на райони, в които да се определят стопански ценни находища на лечебни растения.

Лечебните видове с ресурсен потенциал (черна боровинка, алпийски лапад и дълголистен лопен и техните находища на територията на НП „Пирин”, са съсредоточени в иглолистните гори на бяла мура и бял бор, високопланинските ерикоидни съобщества и егречните съобщества.

Съобществата, в които черната боровинка има значително участие, могат да бъдат отнесени към два класа. В клас *Vaccinio-Piceetea* Br.-Bl. in Br.-Bl. et al. 1939, Разред *Piceetalia excelsae* Pawł. in Pawł. et al. 1928 попадат съобществата с участие на черна боровинка, в които доминират бяла мура *Pinus peuce* и бял бор *Pinus sylvestris*. В дървесния етаж се срещат още бяла ела *Abies alba* и смърч *Picea abies*. Посочените съобщества заемат северни, североизточни и югозападни склонове с наклон между 10° и 30°. Черната боровинка участва във формирането на втория храстчев етаж заедно с балканския зановец *Chamaecytisus absinthioides*. Проективното ѝ покритие се колебае между 20% и 95%. Независимо от доминиращия дървесен вид в тревния етаж с най-високо участие са *Calamagrostis arundinacea*, *Deschampsia flexuosa*, *Luzula sylvatica*, *Luzula luzuloides*. Други характерни видове са *Moehringia pendula*, *Campanula abietina*, *Digitalis viridiflora*, *Poa nemoralis*, *Euphorbia amygdaloides*, *Anemone ranunculoides*, *Veronica officinalis*, *Veronica chamaedrys*, *Fragaria vesca*. Асоциациите, към които могат да се отнесат описаните съобщества, са *Gentano luteae-Pinetum peucis* Em. (1960) 1962 (съюз *Pinion peucis* Horvat 1950) и *Digitali viridiflorae-Pinetum sylvestris* M. Dimitrov 2004 (съюз *Piceion excelsae* Pawł. et al. 1928). В разсветлени участъци на бял борови гори от втората асоциация покрай горски пътеки и водни течения с високо обилие се наблюдава жълт кантарион *Hypericum perforatum* и горската ягода *Fragaria vesca*.

Към клас *Loiseleurio-Vaccinietea* Eggler ex Schubert 1960, разред *Rhododendro-Vaccinietalia* Br.-Bl. in Br.-Bl. et Jenny 1926, съюз *Juniperion nanae* Br.-Bl. et al. 1939 и асоц. *Festuco-Chamaecytisetum absinthioidis* Roussakova 2000 се отнасят храстчевите

съобщества с доминиране на балкански зановес */Chamaecytisus absinthioides/* и сибирска хвойна */Juniperus sibirica/*, в които значително участие има и черната боровинка. Тези съобщества се срещат на североизточни и южни склонове, при наклон между 10° и 25°. Разположени са близо до горната граница на гората в обезлесени в миналото участъци от смърчови или бяломурови гори. Проективното покритие на храстите е между 30% и 80%, а на тревистите видове – 30-60%. Сред тревистите представители доминират *Calamagrostis arundinacea*, *Agrostis capillaries*, *Festuca rubra* agg., *Festuca penzesii*, *Nardus stricta*. Други характерни видове, които вземат участие в тревния етаж са *Phleum alpinum*, *Bellardiochloa violacea*, *Hypericum maculatum*, *Campanula abietina*, *Hieracium cymosum*, *Origanum vulgare*, *Thymus longicaulis*, *Thymus glabrescens*.

Съобществата с ресурсен потенциал на алпийския лапад */Rumex alpinus/* и дълголистния лопен */Verbascum longifolium ssp. pannosum/* имат вторичен произход и се откриват на места, първично заети от високопланински пасища. Наклонът на терена е между 5° и 15°. Участието на храсти (сибирска хвойна и балкански зановец), е до 15%. Проективното покритие на алпийския лапад и дълголистния лопен е между 15% и 50%. Често двата изследвани вида се срещат заедно. Други тревисти представители са *Cirsium appendiculatum*, *Calamagrostis arundinacea*, *Agrostis capillaris*, *Deschampsia flexuosa*, *Festuca penzesii*, *Urtica dioica*, *Trifolium repens*, *Galeopsis tetrachit*, *Phleum alpinum*, *Geum urbanum*, *Lamium garganicum*, *Dactylis glomerata*, *Chenopodium bonus-henricus*, *Viola tricolor*. В синтаксономично отношение тези съобщества са слабо проучени в България. Те могат да бъдат отнесени към клас *Mulgedio-Aconitetea* Hadač et Klika in Klika 1948, разред *Rumicetalia alpini* Mucina in Karner et Mucina 1993, съюз *Rumicion alpini* Rubel ex Scharf. 1933.

Най-високо обилие на лечебна мащерка */Thymus sp. diversa/* беше установено в субалпийските ерикоидни храсталаци с доминиране на сибирска хвойна */Juniperus sibirica/*, които се отнасят към клас *Loiseleurio-Vaccinietea* Eggler ex Schubert 1960, разред *Rhododendro-Vaccinietalia* Br.-Bl. in Br.-Bl. et Jenny 1926 и съюз *Juniperion nanae* Br.-Bl. et al.. 1939. Характерни и диагностични видове са *Bruckenthalia spiculifolia*, *Vaccinium myrtillus*, *Genista depressa*, *Homogyne alpina*.

Останалите лечебни видове, които се срещат в НП „Пирин“, участват с ниско обилие в голямо разнообразие от растителни съобщества. За изясняване на синтаксономичното положение на тези съобщества са необходими целенасочени и задълбочени фитоценотични изследвания.

1.14.3.5. Оценка на запасите в идентифицирани находища и прилагане на схема за мониторинг на запасите и конкретните находища.

В периода юни-август 2014 г. бяха извършени полеви проучвания на разпространението, фенологичното развитие, състоянието на находищата и запасите от лечебни растения с ресурсен потенциал на територията на НП „Пирин“. Стопански запаси бяха установени единствено за черната боровинка, дълголистния лопен и алпийски лапад. В количества само за лични нужди могат да се събират жълт и петнист кантарион, лечебна мащерка, горска ягода и риган.

За локализация на конкретните находища на лечебни растения е използван маршрутният метод. Инвентаризираните терени се намират между 1500 и 2300 м н.в. За всяко находище са посочени парков участък, име на местност, GPS-координати и площ. Определени са изложението, тип, мощност и влажност на почвата, наклон на терена, основна скала и степен на ерозия. Състоянието на популациите и находищата е характеризирано съгласно няколко групи параметри:

- биотични фактори на средата (тип растителност, общо проективно покритие на растителността, проективно покритие на дървета, храсти, тревисти растения и техния видов състав, консервационно значими и конкуриращи видове в находището);

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

- състояние на вида в находището (проективно покритие, численост, плътност, жизненост, фенологично развитие, възрастова структура, здравословно състояние);
- съществуващи заплахи (природни, антропогенни).

На базата на физиономични характеристики на местообитанията, в които попадат изследваните находища на лечебни растения, както и видовия състав в тези места са определени основните типове местообитания по Натура 2000 и EUNIS.

Оценката на запасите е проведена за конкретни участъци.

- **Обща оценка на състоянието на находищата на черна боровинка.**

През вегетационния период на 2014 г. изследваните находища на боровинки са преминавали през нормален цикъл на развитие. В находищата в м. Шилигарника, х. Загаза-Мостишка река и м. Спущалото беше констатирано увреждане на растенията от градушки, паднали в началото на лятото. Не е изключено и влиянието на студени вълни по време на цъфтежа, към които боровинките са особено чувствителни. Средният добив е сравним с този от Рила и Стара планина, но териториите, върху които се реализира, са ограничени, поради което общото количество на експлоатационните запаси и възможните годишни добиви са сравнително ниски. Боровинковият синузий се характеризира с неравномерна структура, която се определя от различни фактори като релефа, различната степен на склопеност на горските съобщества, изменяща се в широки граници, наличие на петна с клек и хвойна, изпасване и утъпкване. Запасите, които са оценени в резултат на теренните изследвания, обхващали всички паркови райони, възлизат на 652,49 kg. Тези резултати са ориентировъчни, поради причина на преждевременното събиране на плодове преди тяхното пълно узряване от местни събирачи, както и засегнатите от градушка големи територии. На база експертно мнение може да се посочи, че очакваното количество боровинки, което би могло да се събере от достъпните части на планината, е два пъти повече. Независимо от това, ресурсния капацитет на НП «Пирин» е значително по-нисък в сравнение със ситуацията в НП «Рила» и НП «Централен Балкан». Изпреварващото събиране на плодовете на черната боровинка от берачите свидетелства за наличие на ограничен ресурс, за който те се конкурират.

- **Обща оценка на състоянието на находищата на други лечебни растения.**

В хода на теренните изследвания през 2014 г. не бяха установени стопански запаси на други лечебни растения, освен черна боровинка. Частично върху този резултат може да са повлияли неблагоприятните климатични условия през годината, свързани с проливните дъждове и градушки. За потвърждаване на направените изводи е необходимо служителите на парка да продължат изследванията на запасите по утвърдената методика. От проведените анкети на местно ниво прави впечатление, че често събеседниците не са наясно дали находища, посочвани от тях като много продуктивни, попадат в границите на Националния парк. В тези случаи интервюираните не правят разлика между географски граници на планината и граница на Националния парк.

Количества за лични нужди са установени от малина, горска ягода, лечебна мащерка, жълт и петнист кантарион, риган. Като обобщение за всички обследвани територии може да се посочи, че върху тези резултати сериозно влияние оказва пашата на домашни животни. На много места потенциални находища на лечебни растения са утъпкани и изпасани. Преобладаващата част от пашуващите животни са едър рогат добитък (ЕРД), което може да се обясни с диференциалното заплащане за различните видове животни по европейските субсидии. Анкетирани пастири потвърждават, че породата на повечето животни от стадата, които стопанисват, е неподходяща за условията на планината. Животните са едри, тежки, нуждаят се от по-голямо количество паша, отколкото може да предложи средата. На места с по-голям наклон предизвикват сериозна ерозия на терена, както беше посочено за находището на мащерка в Демиркапийската долина, под Башмандра. В тази връзка може да се направи препоръка към Д «НП „Пирин“» да се очертаят приоритетни места за събиране на лечебни

растения, в които пашата на животни да бъде ограничена и дори забранена. Това ще позволи възстановяване на находищата на стопански ценни лечебни растения, които към настоящия момент са в потиснато състояние.

1.14.3.6. Препоръки за устойчиво ползване на лечебните растения на територията на НП „Пирин“

1. Да се ограничи пашата на домашни животни в районите, които се предвиждат за събиране на лечебни растения;
2. Да се организира контрол върху събирането на лечебни растения, като се обърне особено внимание на преждевременното събиране и преексплоатацията на запасите както за лични нужди, така и при стопанско ползване;
3. Да се провеждат ежегодни фенологични наблюдения и периодични оценки на запасите, съгласно утвърдената методика;
4. Да се подобри парковата инфраструктура по отношение на достъпността на находища от лечебни растения със стопанско значение;
5. Да се организира рутинен инструктаж за природосъобразно събиране на лечебни растения на всички лица, изявили интерес към стопанското им ползване. Инструктажът да бъде регламентиран документално от ДНП „Пирин“.

В резултат от проведените теренни проучвания на територията на НП "Пирин" са определени видове, за които ще бъдат проведени ресурсни изследвания: *Hypericum perforatum* (Жълт кантарион), *Hypericum maculatum* (Петнист кантарион), *Thymus spp. diversa* (Машерка), *Achillea millefolium complex* (Бял равнец), *Fragaria vesca* (Горска ягода), *Chenopodium bonus-henricus* (Чувен), *Rubus idaeus* (Малина), *Rumex alpinus* (Алпийски лапад), *Verbascum longifolium ssp. pannosum* (Дълголистен лопен) и *Vaccinium myrtillus* (Черна боровинка). По-голяма част от посочените видове се познават от местното население и се събират за лични нужди и търговски цели.

С Наредба 2 от 20.01.2004 г. за правилата и изискванията за събиране на билки и генетичен материал от лечебни растения, се уреждат правилата и изискванията за събиране на билки или генетичен материал от лечебни растения, включително начините, инструментите, хигиенните изисквания при събирането, с оглед природосъобразно и устойчиво ползване на ресурсите им. Цел на наредбата е опазването на находищата на лечебни растения и осигуряване високо качество на събраните билки.

За опазване на ресурсите от лечебни растения в НП „Пирин“ задължително трябва да се спазват заложените режими и норми за събиране на лечебни растения в ЗЛР и в План 14

1.14.3.7. Консервационна значимост на лечебните растения в НП „Пирин“.

Видовете лечебни растения с природозащитно значение могат да се разделят в 9 групи.

1. Видове, включени в Приложенията на Закона за биологичното разнообразие.

В Приложение № 2а в което попадат видове чиито местообитания се опазват чрез специално обявени защитени територии, попада видът *Orchis laxiflora* Lam. (Редкоцветен салеп). Лечебните растения, включени в Приложение № 3 на ЗБР, трябва да бъдат опазвани територията на страната. От списъка на лечебните растения на НП „Пирин“ това са 12 вида: *Diphysastrum alpinum* (L.) Holub. (Алпийски дифазиаструм); *Taxus baccata* L. (Обикновен тис); *Galanthus elwesii* Hook (Елвезиево кокиче); *Galanthus nivalis* L. (Снежко кокиче); *Rhodiola rosea* L. (Розов златовръх); *Gentiana lutea ssp. symphyandra* L. (Жълта тинтява); *Gentiana punctata* L. (Петниста тинтява); *Thymus perinicus* (Vel.) Jalas (Пиринска машерка); *Thymus stojanovii* Deg. (Стоянова машерка); *Orchis laxiflora* Lam.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

(Редкоцветен салец); *Alchemilla bandericensis* Pawl. (Бъндерицово шапиче); *Alchemilla pirinica* Pawl. (Пиринско шапиче).

Лечебни растения, включени в Приложение № 4 на ЗБР, където попадат видовете под режим на опазване и регулирано ползване от природата. Това са 4 вида от списъка с лечебни растения от НП „Пирин“, както следва: *Polystichum lonchitis* (L.) Roth. (Копиевиден многоредник), *Asparagus tenuifolius* Lam. (Тънколистна зайча сянка), *Lilium martagon* L. (Петров кръст), *Polygonatum odoratum* (Mill.) Druce (Миризлива момкова сълза).

2. Видове под специален режим на опазване и ползване, съгласно Закона за лечебните растения (чл. 10) Съгласно Заповед №РД-65 от 28.01.2013 г. и Заповед № РД-83 / 3.02.2014 г. на МОСВ, са определени: 22 вида от флористичното разнообразие на НП „Пирин“, обект на тези разпоредби - *Alchemilla vulgaris complex* (Шапиче), *Primula veris* L. (Лечебна иглика), *Frangula alnus* Mill. (Елшовиден зърнастец), *Atropa belladonna* L. (Обикновено лудо биле), *Berberis vulgaris* L. (Обикновен кисел трън), *Betonica officinalis* (L.) Trev. (Лечебен ранилист), *Carlina acanthifolia* All. (Безстъблена решетка), *Sedum acre* L. (Лютива тлъстига) и *Galium odoratum* (L.) Scop. (Ароматно еньовче), *Valeriana officinalis* L. (Лечебна диланка), *Huperzia selago* (L.) Bernh. ex Schrank et Marl. (Иглолистна хуперция), *Angelica panicii* Vand. (Балканска пищялка), *Althaea officinalis* L. (Лечебна ружа), *Sideritis scardica* Grisb. (Пирински чай), *Phyllitis scolopendrium* (L.) Neum. (Волски език), *Orchis sp. diversa* (Салец), *Asplenium trichomanes* L. (Обикновено изтравниче), *Cetraria islandica* L. (Исландски лишей), *Asarum europaeum* L. (Европейски копитник), *Arctostaphylos uva-ursi* (L.) Spreng. (Мечо грозде), *Convallaria majalis* L. (Момина сълза), *Inula helenium* L. (Сърцевиднолюспест оман (Бял оман)). Съгласно посочените заповеди на територията на националните паркове се допуска събиране на изброените по-горе видове само за лични нужди. Списъкът на тези видове (по чл. 10, ал. 1, 2 и 3) от ЗЛР се публикува всяка година в ДВ, със заповед на министъра на околната среда и водите, и може да се променя в зависимост от състоянието на популациите.

3. Видове, включени в Червената книга на България, том I – Растения и гъби (2011):

С категория „Застрашен“ (EN) са 7 вида: *Taxus baccata* L. (Обикновен тис), *Galanthus elwesii* Hook (Елвезиево кокиче), *Gentiana lutea* ssp. *symphyandra* L. (Жълта тинтява), *Gentiana punctata* L. (Петниста тинтява), *Sideritis scardica* Grisb. (Пирински чай), *Thymus perinicus* (Vel.) Jalas (Пиринска мащерка), *Alchemilla catachnoa* Rothm. (Балканско шапиче).

С категория „Критично застрашен“ (CR) са 3 вида - *Rhodiola rosea* L. (Розов златовръх), *Thymus stojanovii* Deg. (Стоянова мащерка), *Alchemilla bandericensis* Pawl. (Бъндерицово шапиче).

4. Видове, включени в Червените списъци на българската висша флора:

С категория „Застрашен“ (EN) са 7 вида: *Galanthus elwesii* Hook (Елвезиево кокиче), *Gentiana lutea* ssp. *symphyandra* L. (Жълта тинтява), *Gentiana punctata* L. (Петниста тинтява), *Sideritis scardica* Grisb. (Пирински чай), *Thymus perinicus* (Vel.) Jalas (Пиринска мащерка), *Alchemilla catachnoa* Rothm. (Балканско шапиче) и *Alchemilla heterophylla* Rothm. (Разнолистно шапиче).

С категория „Критично застрашен“ (CR) са 2 вида - *Rhodiola rosea* L. (Розов златовръх) и *Alchemilla bandericensis* Pawl. (Бъндерицово шапиче).

С категория „Уязвим“ (VU) са 8 вида - *Angelica panicii* Vand. (Балканска пищялка), *Arctostaphylos uva-ursi* (L.) Spreng. (Мечо грозде), *Orchis laxiflora* Lam. (Редкоцветен салец), *Orchis ustulata* L. (Опърлен салец), *Alchemilla bulgarica* Rothm. (Българско шапиче), *Alchemilla erythropoda* Juz. (Червенодръжково шапиче), *Alchemilla viridiflora* Rothm. (Зеленоцветно шапиче) и *Atropa belladonna* L. (Обикновено лудо биле).

Видовете, за които липсва достатъчно информация (DD), са 2: *Alchemilla gracillima* Rothm. (Грациозно шапиче) и *Alchemilla pirinica* Pawl. (Пиринско шапиче).

5. Видове, включени в Приложенията на Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна:

Два лечебни вида са включени в Приложение №5 на Директива 92/43/ЕИО, в което попадат видове, чието ползване трябва да бъде регламентирано чрез специални управленски мерки. Това са видовете *Gentiana lutea* ssp. *symphyandra* L. и *Ruscus aculeatus* L.

6. Видове, обект на опазване от Бернската конвенция:

Няма.

7. Видове, включени в Европейските Червени списъци:

Видове, за които липсва достатъчно информация (DD – Data Deficient) - *Galanthus elwesii* Hook (Елвезиево кокиче) и *Malus sylvestris* Mill. (Киселица) (2 вида).

Слабо засегнати видове, които не се нуждаят от защита (LC – Least Concern) - *Arctostaphylos uva-ursi* (L.) Spreng. (Мечо грозде), *Gentiana lutea* ssp. *symphyandra* L. (Жълта тинтява), *Mentha aquatica* L. (Водна мента), *Mentha pulegium* L. (Блатна мента), *Mentha spicata* complex L. (Обикновена мента (джоджен)), *Orchis morio* L. (Обикновен салеп), *Orchis coriophora* L. (Дървеницов салеп), *Orchis laxiflora* Lam. (Редкоцветен салеп), *Orchis pallens* L. (Бледен салеп), *Orchis simia* Lam. (Маймунски салеп), *Lolium temulentum* L. (Пиявец), *Lysimachia nummularia* L. (Кръглолистно ленивче), *Caltha palustris* L. (Обикновен блатняк), *Ranunculus flammula* L. (Огненоцветно лютиче), *Ranunculus repens* L. (Пълзящо лютиче), *Cerasus avium* (L.) Moench (Череша), *Fragaria vesca* L. (Горска ягода), *Prunus spinosa* L. (Трънка), *Veronica beccabunga* L. (Крайпотоchno великденче), *Typha angustifolia* L. (Теснолистен папур) (20 вида).

8. Видове, включени в Конвенцията за международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора (CITES), включени в Приложение 2: *Galanthus elwesii* Hook (Елвезиево кокиче), *Orchis morio* L. (Обикновен салеп), *Orchis coriophora* L. (Дървеницов салеп), *Orchis laxiflora* Lam. (Редкоцветен салеп), *Orchis pallens* L. (Бледен салеп), *Orchis simia* Lam. (Маймунски салеп) (6 вида).

9. Видове, включени в Регламент 338/97 за регулиране на търговията с видове от дивата флора и фауна в Европа.

- в Приложение В (видове от Приложение 2 на конвенцията или поради прилика на външния вид с друг вид или видове, по отношение на които е установено, че въвеждането на живи екземпляри в природно местообитание в Европейския съюз би представлявало екологична заплаха за дивите видове от флората.) – *Galanthus elwesii* Hook (Елвезиево кокиче) и *Cetraria islandica* L. (Исландски лишей).

- в Приложение D (видове, които не са изброени в приложенията от А до С и се внасят в Европейския съюз в количества, изискващи наблюдение) – *Arctostaphylos uva-ursi* (L.) Spreng. (Мечо грозде) и *Gentiana lutea* ssp. *symphyandra* L. (Жълта тинтява).

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opecmoew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

ПРИЛОЖЕНИЯ

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

Списък на лечебните растения в НП „Пирин“ 2014 г

Таксон	Българско име
1. LICHENOPHYTA	ЛИШЕИ
1. <i>Cetraria islandica</i> (L.)	Исландски лишей
2. LYCOPODOPHYTA	ПЛАУНООБРАЗНИ РАСТЕНИЯ
1. Lycopodiaceae	Плаунови
2. <i>Diphasiastrum alpinum</i> (L.) Holub	Алпийски дифазиаструм
3. <i>Huperzia selago</i> (L.) Bernh. ex Schrank et Marl.	Иглолистна хуперция
3. EQISETOPHYTA	ХВОЩООБРАЗНИ РАСТЕНИЯ
2. Equisetaceae	Хвощови
4. <i>Equisetum arvense</i> L.	Полски хвощ
4. POLYPODIOPHYTA	ПАПРАТООБРАЗНИ РАСТЕНИЯ
3. Aspidiaceae	Аспидиеви
5. <i>Polystichum lonchitis</i> (L.) Roth.	Копиевиден многоредник
6. <i>Dryopteris filix-mas</i> (L.) Schot.	Мъжка противоглистна папрат
4. Aspleniaceae	Изтравничеви
7. <i>Asplenium adiantum-nigrum</i> L.	Черно изтравниче
8. <i>Asplenium ruta-muraria</i> L.	Стенно изтравниче
9. <i>Asplenium septentrionale</i> L.	Северно изтравниче
10. <i>Asplenium trichomanes</i> L.	Обикновено изтравниче
11. <i>Ceterach officinarum</i> DC.	Златиста папрат
12. <i>Phyllitis scolopendrium</i> (L.) Neum.	Волски език
5. Athyriaceae	Атириеви
13. <i>Athyrium filix-femina</i> (L.) Roth.	Обикновена Женска папрат

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име
6. Polypodiaceae	Многоножкови
14. <i>Polypodium vulgare</i> L.	Сладка папрат
7. Hypolepidaceae	Орловопапратови
15. <i>Pteridium aquilinum</i> (L.) Kuhn.	Обикновена орлова папрат
5. PINOPHYTA	ГОЛОСЕМЕННИ РАСТЕНИЯ
8. Cupressaceae	Кипарисови
16. <i>Juniperus communis</i> L.	Обикновена хвойна
17. <i>Juniperus oxycedrus</i> L.	Червена хвойна
18. <i>Juniperus sibirica</i> Burgst.	Сибирска хвойна
9. Pinaceae	Борови
19. <i>Abies alba</i> Mill.	Бяла ела
20. <i>Picea abies</i> (L.) Karsten	Обикновен смърч
21. <i>Pinus sylvestris</i> L.	Бял бор
10. Taxaceae	Тисови
22. <i>Taxus baccata</i> L.	Обикновен тис
6. MAGNOLIOPHYTA	ПОКРИТОСЕМЕННИ РАСТЕНИЯ
11. Aceraceae	Кленови
23. <i>Acer platanoides</i> L.	Шестил
12. Adoxaceae	Мошковицови
24. <i>Adoxa moschatellina</i> L.	Обикновена мошковица
13. Alliaceae	Лукови
25. <i>Allium rotundum</i> L.	Кръгъл лук
26. <i>Allium schoenoprasum</i> L.	Салатен лук
27. <i>Allium ursinum</i> L.	Мечи лук, левурда
14. Amaryllidaceae	Кокичеви
28. <i>Galanthus elwesii</i> Hook	Елвезиево кокиче
15. Apiaceae	Сенникоцветни
29. <i>Angelica paniculata</i> Vand.	Балканска пищялка
30. <i>Angelica sylvestris</i> L.	Горска пищялка
31. <i>Anthriscus cerefolium</i> (L.) Hoffm.	Див керевиз
32. <i>Astrantia major</i> L.	Едро зарниче
33. <i>Bifora radians</i> Bieb.	Лъчисто календро
34. <i>Bupleurum rotundifolium</i> L.	Кръглолистна урока
35. <i>Carum rigidulum</i> (Viv.) Koch ex DC. ssp. <i>bulgaricum</i> Hartvig (C. <i>graecum</i> Boiss. et Heldr.)	Български кимион
36. <i>Chaerophyllum temulentum</i> L.	Замайващ балдаран
37. <i>Conium maculatum</i> L.	Бучиниш
38. <i>Eryngium campestre</i> L.	Полски ветрогон
39. <i>Heracleum sibiricum</i> L.	Сибирски девесил
40. <i>Heracleum verticillatum</i> Panč.	Мъхнат девесил
41. <i>Laser trilobum</i> (L.) Borkh.	Триделно загърличе
42. <i>Laserpitium siler</i> L.	Планински срамник
43. <i>Pimpinella saxifraga</i> L.	Каменоломков анасон
44. <i>Sanicula europaea</i> L.	Европейска дебриянка
16. Araceae	Змиярникови
45. <i>Arum maculatum</i> L.	Петнист змиярник
17. Araliaceae	Бръшлянови
46. <i>Hedera helix</i> L.	Бръшлян
18. Aristolochiaceae	Вълчехъбълкови

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име
47. <i>Asarum europaeum</i> L.	Европейски копитник
19. Asclepiadaceae	Устрелови
48. <i>Vincetoxicum hirundinaria</i> Medic.	Лечебен винцетоксикум
20. Asteraceae	Сложноцветни
49. <i>Achillea ageratifolia</i> (S. et S.) Boiss.	Скален равнец
50. <i>Achillea clypeolata</i> Sm.	Струмски равнец (Жълт равнец)
51. <i>Achillea clusiana</i> Tausch.	Планински равнец
52. <i>Achillea coarctata</i> Poir.	Сбитовлакнест равнец
53. <i>Achillea grandifolia</i> Friv.	Едрolistен равнец
54. <i>Achillea lingulata</i> W. et K.	Езичестolistен равнец
55. <i>Achillea millefolium</i> L.	Хилядолистен равнец /Бял равнец/
56. <i>Achillea nobilis</i> L.	Благороден равнец
57. <i>Antennaria dioica</i> (L.) Gaert	Витошки еделвайс
58. <i>Anthemis tinctoria</i> L.	Жълто подрумиче (Бяла Рада)
59. <i>Arctium lappa</i> L.	Обикновен репей
60. <i>Artemisia absinthium</i> L.	Горчив пелин
61. <i>Artemisia annua</i> L.	Едногодишен пелин
62. <i>Artemisia campestris</i> L.	Полски пелин
63. <i>Artemisia vulgaris</i> L.	Обикновен пелин
64. <i>Bellis perennis</i> L.	Обикновена паричка
65. <i>Carduus acanthoides</i> L.	Магарешки бодил късодръжков
66. <i>Carlina acanthifolia</i> All.	Безстъблена решетка
67. <i>Carlina vulgaris</i> L.	Обикновена решетка
68. <i>Chamomilla recutita</i> (L.) Rauschert	Лечебна лайка
69. <i>Cichorium intybus</i> L.	Синя жлъчка грапаовплодна
70. <i>Cnicus benedictus</i> L.	Бенедиктински трън, пресечка
71. <i>Doronicum columnae</i> Ten.	Сълбчест див слънчоглед
72. <i>Filago vulgaris</i> Lam.	Обикновена свещица
73. <i>Galinsoga parviflora</i> Cav.	Дребноцветна перуанска лайкучка
74. <i>Gnaphalium uliginosum</i> L.	Влаголюбив бял смил
75. <i>Hieracium pilosella</i> L.	Солешникова рунянка /Миши уши/
76. <i>Hypochaeris maculata</i> L.	Петнист хипохерис
77. <i>Inula germanica</i> L.	Германски оман
78. <i>Inula helenium</i> L.	Сърцевиднолюспест оман (Бял оман)
79. <i>Lactuca serriola</i> L.	Компасна салата
80. <i>Leucanthemum vulgare</i> Lam.	Обикновена маргаритка
81. <i>Onopordum acanthium</i> L.	Обикновен гингер
82. <i>Petasites albus</i> (L.) Gaertn.	Бяла чобанка
83. <i>Petasites hybridus</i> (L.) Gaertn.	Хибридна чобанка
84. <i>Scorzonera hispanica</i> L.	Испански кокеш
85. <i>Senecio nemorensis</i> L.	Дъбовогорски спореж
86. <i>Senecio jacobaea</i> L.	Якобов спореж
87. <i>Senecio viscosus</i> L.	Леплив спореж
88. <i>Senecio vulgaris</i> L.	Обикновен спореж
89. <i>Solidago virgaurea</i> L.	Златен енчец
90. <i>Tanacetum vulgare</i> L.	Обикновена вратига
91. <i>Taraxacum officinale</i> complex	Лечебно глухарче
92. <i>Telekia speciosa</i> (Schreb.) Baumg.	Красив чернокос

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име
93. <i>Traopogon pratensis</i> L.	Полска козя брада (Брадица)
94. <i>Tussilago farfara</i> L.	Подбел
95. <i>Xeranthemum annuum</i> L.	Обикновено безсмъртниче
21. Berberidaceae	Киселтрънови
96. <i>Berberis vulgaris</i> L.	Обикновен кисел трън
22. Betulaceae	Брезови
97. <i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gaerth.	Черна елша
98. <i>Betula pendula</i> Roth.	Бяла бреза
99. <i>Corylus avellana</i> L.	Обикновена леска
23. Boraginaceae	Грапаволистни
100. <i>Anchusa officinalis</i> L.	Лечебно винче
101. <i>Buglossoides arvensis</i> (L.) Lohnst.	Полска белоочица
102. <i>Buglossoides purpureocaerulea</i> (L.) I. M. Johnston	Виолетова белоочица
103. <i>Cerinth glabra</i> Mill	Гол меденик
104. <i>Cerinth minor</i> L.	Малък меденик
105. <i>Echium italicum</i> L.	Италианско усойниче
106. <i>Echium vulgare</i> L.	Обикновено усойниче
107. <i>Heliotropium europaeum</i> L.	Обикновена подсунка
108. <i>Lithospermum officinale</i> L.	Птиче просо
109. <i>Pulmonaria mollis</i> Wulf. et Horn.	Мека медуница
110. <i>Pulmonaria officinalis</i> L.	Лечебна медуница
111. <i>Symphytum officinale</i> L.	Черен оман
24. Brassicaceae	Кръстоцветни
112. <i>Alliaria petiolata</i> (L.) Cav. et Grande.	Лъжичина
113. <i>Alyssum alyssoides</i> L.	Игловърх
114. <i>Barbarea vulgaris</i> R.Br.	Злина
115. <i>Capsella bursa - pastoris</i> (L.) Medic.	Овчарска торбичка
116. <i>Cardaria draba</i> Desf.	Родилна трева
117. <i>Cardamine amara</i> L.	Горчива горва
118. <i>Cardamine bulbifera</i> (L.) Crantz.	Луковична горва (Зъбник)
119. <i>Coronopus procumbens</i> Gilib.	Невидимка
120. <i>Descurainia sophia</i> (L.) Webb. ex Prantl.	Войничница
121. <i>Diplotaxis tenuifolia</i> (L.) DC.	Тънколистна двуредка
122. <i>Lepidium perfoliatum</i> L.	Пронизанолистна горуха
123. <i>Lepidium ruderale</i> L.	Буренна горуха
124. <i>Lunaria rediviva</i> L.	Многогодишна лопатка
125. <i>Nasturtium officinale</i> R. Br.	Лечебна поточарка
126. <i>Raphanus raphanistrum</i> L.	Дива ряпа
127. <i>Rorippa austriaca</i> (Crantz.) Bess.	Австрийски пореч
128. <i>Sisymbrium officinale</i> (L.) Scop.	Лечебна мъдрица
129. <i>Sinapis arvensis</i> L.	Полски синап
25. Campanulaceae	Камбанкови
130. <i>Campanula persicifolia</i> L.	Камбанка прасковелистна
26. Cannabinaceae	Конопови
131. <i>Humulus lupulus</i> L.	Обикновен хмел
27. Caprifoliaceae	Бъзови
132. <i>Sambucus ebulus</i> L.	Тревист бъз
133. <i>Sambucus nigra</i> L.	Черен бъз

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име
134. <i>Sambucus racemosa</i> L.	Червен бъз
135. <i>Viburnum opulus</i> L.	Червена калина
28. Caryophyllaceae	Карамфилови
136. <i>Herniaria glabra</i> L.	Голо изсипливче
137. <i>Herniaria hirsuta</i> L.	Грубовлакнесто изсипливче
138. <i>Lychnis flos-cuculi</i> L.	Румянка (Обикновена свиларка)
139. <i>Minuartia setacea</i> (Thuill) Hay.	Четинолистна мишовка
140. <i>Saponaria officinalis</i> L.	Лечебно сапунче
141. <i>Stellaria media</i> (L.) Vill.	Врабчови чревца
142. <i>Silene otites</i> (L.) Wibel.	Ушно плюскавиче
143. <i>Viscaria vulgaris</i> L.	Лепка
29. Celastraceae	Чашкодрянови
144. <i>Euonymus verrucosus</i> Scop.	Брадавичест чашкодрян
145. <i>Euonymus europaeus</i> L.	Европейски чашкодрян
30. Chenopodiaceae	Лободови
146. <i>Chenopodium bonus-henricus</i> L.	Чувен
147. <i>Chenopodium botrys</i> L.	Огнице
31. Convolvulaceae	Поветицови
148. <i>Calystegia sepium</i> (L.) Rr.	Дребноцветно чадърче
149. <i>Convolvulus arvensis</i> L.	Полска поветица
32. Cornaceae	Дрянови
150. <i>Cornus mas</i> L.	Обикновен дрян
33. Crassulaceae	Дебелецови
151. <i>Sedum maximum</i> (L.) Suter.	Голяма тлъстига
152. <i>Sedum acre</i> L.	Лютива тлъстига
153. <i>Sempervivum marmoreum</i> Grab.	Червеникав дебелец
154. <i>Rhodiola rosea</i> L.	Розов златовръх
34. Cuscutaceae	Кукувичопрещови
155. <i>Cuscuta europaea</i> L.	Европейска кукувича прежде
35. Dipsacaceae	Лугачкови
156. <i>Scabiosa ochroleuca</i> L.	Жълтеникава самогриска
157. <i>Succisa pratensis</i> Moench.	Обикновено синьоглавче
36. Droseraceae	Росянки
158. <i>Drosera rotundifolia</i> L.	Кръглолистна росянка
37. Ericaceae	Пиренови
159. <i>Arctostaphylos uva-ursi</i> (L.) Spreng.	Мечо грозде
160. <i>Vaccinium myrtillus</i> L.	Черна боровинка
161. <i>Vaccinium vitis-idaea</i> L.	Червена боровинка
162. <i>Vaccinium uliginosum</i> L.	Синя боровинка
38. Euphorbiaceae	
163. <i>Euphorbia amygdaloides</i> L.	Горска млечка
164. <i>Euphorbia cyparissias</i> Host.	Обикновена млечка
165. <i>Mercurialis perennis</i> L.	Многоогдишен пролез
39. Fabaceae	Бобови
166. <i>Anthyllis vulneraria</i> L.	Целебна раменка
167. <i>Astragalus glycyphyllos</i> L.	Сладколистно сгабиче
168. <i>Astragalus glycyphylloides</i> DC.	Лъжесладколистно сгабиче
169. <i>Chamaecytisus hirsutus</i> (L.) Link.	Космат зановец
170. <i>Coronilla varia</i> L.	Пъстра зайчина

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име
171. <i>Galega officinalis</i> L.	Лечебен жаблек
172. <i>Genista ovata</i> W.et K.	Горска жълтуга
173. <i>Genista tinctoria</i> complex	Висока жълтуга
174. <i>Lathyrus sylvestris</i> L.	Горско секирче
175. <i>Lathyrus vernus</i> (L.) Bernh.	Пролетно секирче
176. <i>Lathyrus niger</i> (L.) Bernh.	Черно секирче
177. <i>Lotus corniculatus</i> L.	Обикновен звездан
178. <i>Melilotus alba</i> Med.	Бяла комунига
179. <i>Melilotus officinalis</i> L.	Лечебна комунига
180. <i>Trifolium pratense</i> L.	Ливадна детелина
181. <i>Trifolium alpestre</i> L.	Алпийска детелина
182. <i>Trifolium arvense</i> L.	Плевелна детелина
183. <i>Trigonella coerulea</i> (L.) Ser.	Син сминдух
184. <i>Ononis spinosa</i> L.	Бодлив гръмотрън
40. Fagaceae	Букови
185. <i>Quercus dalechampii</i> Ten.	Обикновен горун
41. Fumariaceae	Росопасови
186. <i>Corydalis solida</i> (L.) Clairv.	Плътногрудеста лисичина
187. <i>Fumaria officinalis</i> L.	Лечебен росопас
42. Gentianaceae	Тинтявови
188. <i>Centaurium erythraea</i> Rafin.	Обикновен червен кантарион
189. <i>Gentiana asclepiadea</i> L.	Горска тинтява
190. <i>Gentiana lutea</i> ssp. <i>symphyandra</i> L.	Жълта тинтява
191. <i>Gentiana punctata</i> L.	Петниста тинтява
192. <i>Gentiana cruciata</i> L.	Синя тинтява
193. <i>Gentianella bulgarica</i> (Vel.) Holub.	Българска горчивка
43. Geraniaceae	Тинтявови
194. <i>Erodium cicutarium</i> (L.) L'Her.	Цикутово часовниче
195. <i>Geranium macrorrhizum</i> L.	Обикновен здравец
196. <i>Geranium pyrenaicum</i> Burm.fil.	Пиринейски здравец
197. <i>Geranium robertianum</i> L.	Зловонен здравец
198. <i>Geranium sanguineum</i> L.	Кървав здравец
199. <i>Geranium sylvaticum</i> L.	Горско здравец
44. Globulariaceae	Гологлавчеви
200. <i>Globularia ahyllanthos</i> Crantz	Обикновено гологлавче
201. <i>Globularia cordifolia</i> L.	Сърцевиднолистно гологлавче
45. Hypericaceae	Звънкови
202. <i>Hypericum perforatum</i> L.	Жълт кантарион
203. <i>Hypericum maculatum</i> L.	Петнист кантарион
46. Juglandaceae	Орехови
204. <i>Juglans regia</i> L.	Обикновен орех
47. Lamiaceae	Устноцветни
205. <i>Acinos suaveolens</i> (Sibth. & Sm.) G. Don f.	Ароматен ацинос
206. <i>Ajuga chia</i> Schreber (<i>A. chamaeptytis</i> (L.) Schreb.)	Хиоско срещниче
207. <i>Ajuga laxmannii</i> (L.) Benth.	Лаксманово срещниче
208. <i>Ballota nigra</i> L.	Черна капела
209. <i>Betonica officinalis</i> (L.) Trev.	Лечебен ранилист

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име
210. <i>Calamintha nepeta</i> (L.) Savi	Обикновено миризливче
211. <i>Clinopodium vulgare</i> L.	Обикновен черновръх
212. <i>Galeopsis speciosa</i> Mill.	Красива бударица
213. <i>Galeopsis tetrachit</i> L.	Петниста бударица
214. <i>Lamium maculatum</i> L.	Петниста мъртва коприва
215. <i>Lamium purpureum</i> L.	Червена мъртва коприва
216. <i>Leonurus cardica</i> L.	Сърдечна дяволска уста
217. <i>Lycopus europaeus</i> L.	Европейска катушка
218. <i>Marrubium peregrinum</i> L.	Пчелинок, Сусерка
219. <i>Mellisa officinalis</i> L.	Лечебна маточина
220. <i>Mentha aquatica</i> L.	Водна мента
221. <i>Mentha arvensis</i> L.	Полска мента
222. <i>Mentha longifolia</i> (L.) Huds.	Дълголистна мента
223. <i>Mentha pulegium</i> L.	Блатна мента
224. <i>Mentha spicata</i> complex	Обикновена мента (джоджен)
225. <i>Nepeta cataria</i> L.	Обикновена коча билка
226. <i>Origanum vulgare</i> L.	Риган
227. <i>Prunella vulgaris</i> L.	Обикновена прищница
228. <i>Salvia glutinosa</i> L.	Жълт конски босилек
229. <i>Salvia nemorosa</i> L.	Горски конски босилек
230. <i>Salvia sclerea</i> L.	Мускатен конски босилек
231. <i>Salvia verticillata</i> L.	Прешленест конски босилек
232. <i>Saturea montana</i> L. ssp. <i>kitaibelii</i> (Wierzb. ex Heuffel) P.W.Ball	Китайбелова чубрица
233. <i>Scutellaria galericulata</i> L.	Обикновена превара
234. <i>Stachys annua</i> (L.) L.	Едногодишен чистец
235. <i>Stachys recta</i> L.	Прав чистец
236. <i>Stachys sylvatica</i> L.	Горски чистец
237. <i>Sideritis scardica</i> Grisb.	Пирински чай
238. <i>Teucrium chamaedris</i> L.	Обикновено подъбиче
239. <i>Teucrium montanum</i> L.	Планинско подъбиче
240. <i>Teucrium polium</i> L.	Бяло подъбиче
241. <i>Teucrium scordium</i> L.	Чесново подъбиче
242. <i>Thymus albanus</i> H. Braun	Албанска мащерка
243. <i>Thymus glabrescens</i> Willd	Гола мащерка
244. <i>Thymus jankae</i> Čelak.	Янкиева мащерка
245. <i>Thymus moesiacus</i> Vel.	Мизийска мащерка
246. <i>Thymus perinicus</i> (Vel.) Jalas	Пиринска мащерка
247. <i>Thymus pannonicus</i> All.	Панонска мащерка
248. <i>Thymus pulegioides</i> L.	Планинска мащерка
249. <i>Thymus sibthorpii</i> Benth.	Сибторпиева мащерка
250. <i>Thymus stojanovii</i> Deg.	Сротянова мащерка
251. <i>Thymus striatus</i> Vahl.	Набраздена мащерка
252. <i>Thymus thracicus</i> Vel.	Тракийска мащерка
253. <i>Thymus vandasii</i> Vel.	Вандазиева мащерка
48. Liliaceae	Кремови
254. <i>Asparagus tenuifolius</i> Lam.	Тънколистна зайча сянка
255. <i>Colchicum autumnale</i> L.	Есенен минзухар
256. <i>Convallaria majalis</i> L.	Момина сълза

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име
257. <i>Lilium martagon</i> L.	Петров кръст
258. <i>Paris quadrifolia</i> L.	Четирилистно вранско око
259. <i>Polygonatum odoratum</i> (Mill.) Druce	Миризлива момкова сълза
260. <i>Polygonatum multiflorum</i> (L.) All.	Многоцветна момкова сълза
261. <i>Scilla bifolia</i> L.	Двулистен синчец
262. <i>Veratrum album</i> L. ssp. <i>lobelianum</i> (Bernh.) Reichenb.	Бяла чемерика
49. Linaceae	Ленови
263. <i>Linum catharticum</i> L.	Слабителен лен
50. Lythraceae	Блатиеви
264. <i>Lythrum salicaria</i> L.	Обикновена блатия
51. Loranthaceae	Имелови
265. <i>Loranthus europaeus</i> Jacq.	Европейски черен имел
266. <i>Viscum album</i> L.	Бял имел
52. Malvaceae	Слезови
267. <i>Althaea officinalis</i> L.	Лечебна ружа
268. <i>Lavatera thuringiaca</i> L.	Тюрингска лаватера
269. <i>Malva sylvestris</i> L.	Горски слез
53. Menyanthaceae	Воднодетелинови
270. <i>Menyanthes trifoliata</i> L.	Трилистна водна детелина
54. Monotropaceae	Гвачкови
271. <i>Monotropa hipopitys</i> L.	Гвачка
55. Oleaceae	Маслинови
272. <i>Fraxinus excelsior</i> L.	Планински ясен
273. <i>Fraxinus ornus</i> L.	Мъждрян
274. <i>Ligustrum vulgare</i> L.	Обикновено птиче грозде
56. Onagraceae	Върбовкови
275. <i>Chamaenerion angustifolium</i> (L.) Scop.	Теснолистен кипрей
57. Orchidaceae	Салепови
276. <i>Orchis morio</i> L.	Обикновен салеп
277. <i>Orchis coriophora</i> L.	Дървеницов салеп
278. <i>Orchis laxiflora</i> Lam.	Редкоцветен салеп
279. <i>Orchis mascula</i> (L.) L.	Мъжки салап
280. <i>Orchis pallens</i> L.	Бледен салеп
281. <i>Orchis simia</i> Lam.	Маймунски салеп
282. <i>Orchis ustulata</i> L.	Опърлен салеп
58. Oxalidaceae	Киселичеви
283. <i>Oxalis acetosella</i> L.	Обикновено киселиче
59. Papaveraceae	Макови
284. <i>Chelidonium majus</i> L.	Змийско мляко
285. <i>Papaver rhoeas</i> L.	Полски мак
60. Parnassiaceae	Росицови
286. <i>Parnassia palustris</i> L.	Блатна росица
61. Plantaginaceae	Живовлякови
287. <i>Plantago major</i> L.	Голян живовляк
288. <i>Plantago media</i> L.	Среден живовляк
289. <i>Plantago lanceolata</i> L.	Ланцетолистен живовляк
290. <i>Plantago scabra</i> Moench	Пясъчен живовляк
291. <i>Plantago subulata</i> L.	Гребенест живовляк

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име
62. Plumbaginaceae	Саркофаеви
292. <i>Plumbago europaea</i> L.	Обикновен саркофай
63. Poaceae	Житни
293. <i>Anthoxanthum odoratum</i> L.	Обикновена миризливка
294. <i>Briza media</i> L.	Обикновена сълзица
295. <i>Lolium temulentum</i> L.	Пиявец
296. <i>Sclerochloa dura</i> (L.) Beauv.	Жилава твърдокласица
64. Polygalaceae	Телчаркови
297. <i>Polygala major</i> Jasq.	Голяма телчарка
298. <i>Polygala vulgaris</i> L.	Обикновена телчарка
65. Poligonaceae	Лападови
299. <i>Bistorta major</i> L.	Обикновено кървавиче
300. <i>Oxyria digyna</i> (L.) Hill	Обикновен киселичник
301. <i>Persicaria hydropiper</i> (L.) Spach.	Водно пипериче
302. <i>Polygonum arenatrum</i> Boreau	Пясъчна пача трева
303. <i>Polygonum aviculare</i> L.	Обикновена пача трева
304. <i>Rumex acetosa</i> L.	Лиселец
305. <i>Rumex acetosella</i> L.	Козя брада
306. <i>Rumex alpinus</i> L.	Алпийски лапад
307. <i>Rumex crispus</i> L.	Къдрав лапад
308. <i>Rumex obtusifolius</i> L.	Тъполистен лапад
309. <i>Rumex pulcher</i> L.	Красив лапад
310. <i>Rumex scutatus</i> L.	Щитовиден лапад
66. Primulaceae	Игликови
311. <i>Anagallis arvensis</i> L.	Полско огнивче
312. <i>Lysimachia nummularia</i> L.	Кръглолистно ленивче
313. <i>Primula elatior</i> (L.) Hill.	Висока иглика
314. <i>Primula veris</i> L.	Лечебна иглика
315. <i>Primula vulgaris</i> Huds.	Безстъблена иглика
67. Pyrolaceae	Наваличеви
316. <i>Moneses uniflora</i> (L.) A. Gray	Едноцветен монезес
317. <i>Orthilia secunda</i> (L.) House	Едностранно наваличе
318. <i>Pyrola chlorantha</i> Schwartz	Бледозелена мурава
68. Ranunculaceae	Лютичеви
319. <i>Aconitum lamarckii</i> Reichenb.	Жълта самакитка
320. <i>Aconitum variegatum</i> L.	Синя самакитка
321. <i>Actaea spicata</i> L.	Класовиден ресник
322. <i>Anemone nemorosa</i> L.	Бяла съсънка
323. <i>Anemone ranunculoides</i> L.	Лютиковдна съсънка
324. <i>Caltha palustris</i> L.	Обикновен блатняк
325. <i>Clematis recta</i> L.	Изправен повет
326. <i>Clematis vitalba</i> L.	Обикновен повет
327. <i>Consolida regalis</i> Gray.	Обикновена ралица
328. <i>Ficaria verna</i> Hudson	Пролетно жълтурче
329. <i>Heleborus odorus</i> W. et K.	Миризлив кукуряк
330. <i>Hepatica nobilis</i> Mill.	Гълъбови очички
331. <i>Isopyrum thalictroides</i> L.	Кокошка
332. <i>Nigella arvensis</i> L.	Полска челебитка
333. <i>Nigella damascena</i> L.	Дамаска челебитка

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име
334. <i>Ranunculus flammula</i> L.	Огненоцветно лютиче
335. <i>Ranunculus polyanthemos</i> L.	Многоцветно лютиче
336. <i>Ranunculus repens</i> L.	Пълзящо лютиче
337. <i>Thalictrum aquilegifolium</i> L.	Кандилколистно обичниче
338. <i>Thalictrum minus</i> L.	Дребно обичниче
69. Rhamnaceae	Зърнастецови
339. <i>Franula alnus</i> Mill.	Елшовиден зърнастец
340. <i>Rhamnus catharticus</i> L.	Слабителна зърника
70. Resedaceae	Резедови
341. <i>Reseda lutea</i> L.	Жълта резеда
71. Rosaceae	Розоцветни
342. <i>Agrimonia eupatoria</i> L.	Лечебен камшик
343. <i>Alchemilla bandericensis</i> Pawl.	Бъндерицово шапиче
344. <i>Alchemilla bulgarica</i> Rothm.	Българско шапиче
345. <i>Alchemilla catachnoa</i> Rotm.	Балканско шапиче
346. <i>Alchemilla crinita</i> Buser	Дълговлакнесто шапиче
347. <i>Alchemilla erythropoda</i> Juz.	Червенодръжково шапиче
348. <i>Alchemilla flabellata</i> Buser	Ветриловидно шапиче
349. <i>Alchemilla glabra</i> Neygenf.	Голо шапиче
350. <i>Alchemilla glaucescens</i> Wallr.	Сивосинкаво шапиче
351. <i>Alchemilla gracillima</i> Rothm.	Грациозно шапиче
352. <i>Alchemilla heterophylla</i> Rothm.	Разнолистно шапиче
353. <i>Alchemilla incisa</i> Buser	Изрязано шапиче
354. <i>Alchemilla monticola</i> Opiz.	Планинско шапиче
355. <i>Alchemilla obtusa</i> Buser	Тъполистно шапиче
356. <i>Alchemilla pirinica</i> Pawl.	Пиринско шапиче
357. <i>Alchemilla reniformis</i> Buser	Бъбреколистно шапиче
358. <i>Alchemilla subcrenata</i> Buser	Кръглозъбчесто шапиче
359. <i>Alchemilla viridiflora</i> Rothm.	Зеленоцветно шапиче
360. <i>Alchemilla xanthochlora</i> Rotm.	Жълто-зелено шапиче
361. <i>Cerasus avium</i> (L.) Moench	Череша
362. <i>Crataegus monogyna</i> Jasq.	Обикновен глог
363. <i>Dryas octopetala</i> L.	Сребърник
364. <i>Filipendula vulgaris</i> Moenh.	Ливадно орехче
365. <i>Filipendula ulmaria</i> (L.) Maxim.	Брястолистно орехче
366. <i>Fragaria vesca</i> L.	Горска ягода
367. <i>Geum coccineum</i> Sibth. et Sm.	Червено омайниче
368. <i>Geum montanum</i> L.	Планинско омайниче
369. <i>Geum reptans</i> L.	Пълзящо омайниче
370. <i>Geum rivale</i> L.	Ручейно омайниче
371. <i>Geum urbanum</i> L.	Градско омайниче
372. <i>Malus sylvestris</i> Mill.	Киселица
373. <i>Potentilla alba</i> L.	Бял очиболец
374. <i>Potentilla argentea</i> L.	Сребролистен очиболец
375. <i>Potentilla erecta</i> (L.) Rausch.	Изправен очиболец
376. <i>Potentilla palustris</i> (L.) Scop.	Мочурен очиболец
377. <i>Potentilla reptans</i> L.	Пълзящ очиболец
378. <i>Prunus spinosa</i> L.	Трънка
379. <i>Rosa caesia</i> Sm.	Кожестолистна шипка

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име
380. <i>Rosa canina</i> L.	Обикновена шипка
381. <i>Rosa galica</i> L.	Галска шипка
382. <i>Rosa glutinosa</i> Sibth. et Sm.	Жлезиста шипка
383. <i>Rosa myriacantha</i> DC.	Бодлива шипка
384. <i>Rosa pendulina</i> L.	Алпийска шипка
385. <i>Rosa turcica</i> Rouy.	Турска шипка
386. <i>Rubus caesius</i> L.	Полска къпина
387. <i>Rubus idaeus</i> L.	Малина
388. <i>Rubus saxatilis</i> L.	Скална къпина
389. <i>Sanguisorba minor</i> Scop.	Дребна динка
390. <i>Sanguisorba officinalis</i> L.	Лечебна динка
391. <i>Sorbus aucuparia</i> L.	Офика
392. <i>Sorbus torminalis</i> (L.) Crantz	Брекия
393. <i>Sorbus chamaemespilus</i> (L.) Crantz	Мушмуловидна офика
394. <i>Sorbus aria</i> (L.) Crantz	Мукина
72. Rubiaceae	Брошови
395. <i>Cruciata laevipes</i> Opiz.	Многоцветен кръстец
396. <i>Galium aparine</i> L.	Лепка
397. <i>Galium lucidum</i> All.	Лъскаво еньовче
398. <i>Galium odoratum</i> (L.) Scop.	Ароматно еньовче
399. <i>Galium verum</i> L.	Истинско еньовче
73. Salicaceae	Върбови
400. <i>Populus tremula</i> L.	Трепетлика
401. <i>Salix alba</i> L.	Бяла върба
402. <i>Salix caprea</i> L.	Козя върба
403. <i>Salix purpurea</i> L.	Ракита
74. Saxifragaceae	Каменоломкови
404. <i>Chrysosplenium alternifolium</i> L.	Последователнолистна жълтина
405. <i>Saxifraga bulbifera</i> L.	Лукувична каменоломка
406. <i>Saxifraga rotundifolia</i> L.	Кръглолистна каменоломка
75. Scrophulariaceae	Живеничеви
407. <i>Digitalis lanata</i> Ehrh.	Вълнест напръстник
408. <i>Digitalis grandiflora</i> Miller	Едроцветен напръстник
409. <i>Euphrasia hirtella</i> Jord. ex Reut.	Влакнеста очанка
410. <i>Euphrasia liburnica</i> Wettst.	Либурнийска очанка
411. <i>Euphrasia minima</i> Jal.	Малка очанка
412. <i>Euphrasia pectinata</i> Ten.	Гребенеста очанка
413. <i>Euphrasia picta</i> Wimm. ssp. <i>kernerii</i> (Wettst.) Yeo	Пъстра очанка
414. <i>Euphrasia rostkoviana</i> Hayne	Росткова очанка
415. <i>Euphrasia salisburgensis</i> Funck	Салисбургска очанка
416. <i>Euphrasia stricta</i> D. Wallf. ex Lehm.	Твърда очанка
417. <i>Gratiola officinalis</i> L.	Лечебна сиротица
418. <i>Lathraea squamaria</i> L.	Люспеста горска майка
419. <i>Linaria vulgaris</i> Miller	Обикновена луличка
420. <i>Scrophularia canina</i> L.	Кучешко живениче
421. <i>Scrophularia nodosa</i> L.	Грудесто живениче
422. <i>Verbascum densiflorum</i> Bertol	Гъстоцветен лопен
423. <i>Verbascum longifolium</i> Ten. subsp.	Дълголистен лопен

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opec.moev.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име
<i>panosum</i> (Vis.) Murb.	
424. <i>Verbascum phlomoides</i> L.	Лечебен лопен
425. <i>Veronica arvensis</i> L.	Полско великденче
426. <i>Veronica beccabunga</i> L.	Крайпоточно великденче
427. <i>Veronica chamaedrys</i> L.	Ниско великденче
428. <i>Veronica officinalis</i> L.	Лечебно великденче
76. Solanaceae	Картофиви
429. <i>Atropa bella-donna</i> L.	Обикновено лудо биле
430. <i>Datura stramonium</i> L.	Татул
431. <i>Hyoscyamus niger</i> L.	Черна попадийка
432. <i>Solanum dulcamara</i> L.	Червено куче грозде
433. <i>Solanum nigrum</i> L.	Черно куче грозде
77. Thymeleaceae	Тимилееви
434. <i>Daphne mezereum</i> L.	Обикновено бясно дърво
78. Tiliaceae	Липови
435. <i>Tilia tomentosa</i> Moench	Сребролистна липа
436. <i>Tilia cordata</i> Mill.	Дребнолистна липа
437. <i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	Едролистна липа
79. Typhaceae	Папурови
438. <i>Typha angustifolia</i> L.	Теснолистен папур
80. Urticaceae	Копривови
439. <i>Parietaria erecta</i> Mert. & Koch	Лековита разваленка
440. <i>Urtica dioica</i> L.	Обикновена коприва
441. <i>Urtica urens</i> L.	Гръцка коприва
81. Valerianaceae	Дилянкови
442. <i>Valeriana officinalis</i> L.	Лечебна дилянка
443. <i>Valerianella coronaria</i> (L.) DC.	Увенчана мотовилка
82. Verbenaceae	Върбинкови
444. <i>Verbena officinalis</i> L.	Лечебна върбинка
83. Violaceae	Теменугови
445. <i>Viola odorata</i> L.	Миризлива теменуга
446. <i>Viola tricolor</i> L.	Трицветна теменуга

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opc.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opec.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

ПРИЛОЖЕНИЕ 2

Лечебни растения в НП „Пирин“ – условия на местообитанията, количество и състояние на ресурсите

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
LICHENOPHYTA	ЛИШЕИ			
<i>Cetraria islandica</i> (L.)	Исландски лишей	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
LYCOPODOPHYTA	ПЛАУНООБРАЗНИ РАСТЕНИЯ			
Lycopodiaceae	Плаунови			
<i>Diphasiastrum alpinum</i> (L.) Holub	Алпийски дифазиаструм	Разпространен във високите части	Отлични	Достатъчни за естествено възстановяване
<i>Huperzia selago</i> (L.) Bernh. ex Schrank et Marl.	Иглолистна хуперция	Рядко по влажни скалисти места	Добри	Достатъчни за естествено възстановяване
EQISETOPHYTA	ХВОЩООБРАЗНИ РАСТЕНИЯ			
Equisetaceae	Хвощови			
<i>Equisetum arvense</i> L.	Полски хвощ	Разпространен в ниските части край реките	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
POLYPODIOPHYTA	ПАПРАТООБРАЗНИ РАСТЕНИЯ			
Aspidiaceae	Аспидиеви			
<i>Polystichum lonchitis</i> (L.) Roth.	Копиевиден многоредник	Рядко по каменливи места	Добри	Достатъчни за естествено възстановяване
<i>Dryopteris filix-mas</i> (L.) Schot.	Мъжка противоглистна папрат	Влажни мезофитни букови и буково-елови гори	Стръмни склонове	Неподложени на натиск. Не се препоръчва добив
Aspleniaceae	Изтравничеви			
<i>Asplenium adiantum-nigrum</i> L.	Черно изтравниче	Рядко по влажни скали	Добри	Неподложени на натиск. Не се препоръчва добив

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Решения за
по-добър живот

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
<i>Asplenium ruta-muraria</i> L.	Стенно изправниче	Разпространено по скални пукнатини	Отлично	Достатъчни за естествено възтановяване
<i>Asplenium septentrionale</i> L.	Северно изправниче	Рядко по скални пукнатини	Отлично	Достатъчни за естествено възтановяване
<i>Asplenium trichomanes</i> L.	Обикновено изправниче	Влажни каменисти местообитания	Стръмни каменисти хабитати	Неподложени на натиск. Не се препоръчва добив
<i>Ceterach officinarum</i> DC.	Златиста папрат	Рядко в ниските части на парка	Добри	Неподложени на натиск. Не се препоръчва добив
<i>Phyllitis scolopendrium</i> (L.) Neum.	Волски език	Рядко сенчести каменисти места около х. Яворов	Влажни каменисти заедно със здравеца	Неподложени на натиск. Не се препоръчва добив
Athyriaceae	Атириеви			
<i>Athyrium filix-femina</i> (L.) Roth.	Обикновена Женска папрат	Разпространен	Горски вид в широколистни и гори	Неподложени на натиск. Достатъчни за естествено възобновяване
Polypodiaceae	Многоножкови			
<i>Polypodium vulgare</i> L.	Сладка папрат	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
Hypolepidaceae	Орловопапратови			
<i>Pteridium aquilinum</i> (L.) Kuhn.	Обикновена орлова папрат	Разпространен доминант и субдоминант	Отлични	Плевел затрудняващ естественото възобновяване на по ценни видове. Възможен добив
PINOPHYTA	ГОЛОСЕМЕННИ РАСТЕНИЯ			
Cupressaceae	Кипарисови			
<i>Juniperus communis</i> L.	Обикновена хвойна	Разпространен	Навсякъде в парка	Неподложени на натиск
<i>Juniperus oxycedrus</i> L.	Червена хвойна	Рядко в ниските	Отлични	Достатъчни за естествено

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opec.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
		части на парка		възобновяване
<i>Juniperus sibirica</i> Burgst.	Сибирска хвойна	Разпространен	Навсякъде в парка	Неподложени на натиск Възможен добив
Pinaceae	Борови			
<i>Abies alba</i> Mill.	Бяла ела	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Picea abies</i> (L.) Karsten	Обикновен смърч	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Pinus sylvestris</i> L.	Бял бор	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
Taxaceae	Тисови			
<i>Taxus baccata</i> L.	Обикновен тис	Рядко	Добри	Неподложен на натиск
MAGNOLIOPHYTA	ПОКРИТОСЕМЕННИ РАСТЕНИЯ			
Aceraceae	Кленови			
<i>Acer platanoides</i> L.	Шестил	Рядко в ниските части на парка	Добри	Неподложен на натиск
Adoxaceae	Мошковицови			
<i>Adoxa moschatellina</i> L.	Обикновена мошковица	Рядко в ниските части на парка	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
Alliaceae	Лукови			
<i>Allium rotundum</i> L.	Кръгъл лук	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Allium schoenoprasum</i> L.	Салатен лук	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Allium ursinum</i> L.	Мечи лук, левурда	Много рядко в	Задоволител	Необходими са мерки за

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
		буковите гори	ни	подпомагане на естественото възобновяване
Amaryllidaceae	Кокичеви			
<i>Galanthus elwesii</i> Hook	Елвезиево кокиче	Разпространен по поляни	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
Apiaceae	Сенникоцветни			
<i>Angelica pancicii</i> Vand.	Балканска пищялка	Разпространена край реките	Добри над водохващанията, лоши непосредствено в района на водохващанията, Задоволителни в ниските	От 5 -7 индивида до 30 - 40 индивида, Възобновяването е задоволително Неблагоприятно в условията на водохв. Не се препоръчва добив
<i>Angelica sylvestris</i> L.	Горска пищялка	Рядко край реките	Същите, като предходния вид	Рядко
<i>Anthriscus cerefolium</i> (L.) Hoffm.	Див керевиз	Разпространен в ниските части на парка	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Astrantia major</i> L.	Едро зарниче	Рядко по поляните	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Bifora radians</i> Bieb.	Лъчисто календро	Разпространено	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Bupleurum rotundifolium</i> L.	Кръглолистна урока	Рядко в ниските части на парка	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Carum rigidulum</i> (Viv.) Koch ex DC. ssp. <i>bulgaricum</i> Hartvig (C.	Български кимион	Рядко в борови гори	Добри	Консервационен вид

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
graecum Boiss. et Heldr.)				
<i>Chaerophyllum temulentum</i> L.	Замайващ балдаран	Разпространен в горите	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Conium maculatum</i> L.	Бучиниш	Рядко в ниските части на парка	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Eryngium campestre</i> L.	Полски ветрогон	Сухи ливади в горската зона на парка	Отлични в сухите ливади	Масово разпространен, неподложен на натиск
<i>Heracleum sibiricum</i> L.	Сибирски девесил	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Heracleum verticillatum</i> Panč.	Мъхнат девесил	Разпространен край потоци	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Laser trilobum</i> (L.) Borkh.	Триделно загърличе	Рядко в буковите гори	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Laserpitium siler</i> L.	Планински срамник	Рядко по варовити каменисти места	Добри	Защитен вид.
<i>Pimpinella saxifraga</i> L.	Каменоломков анасон	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Sanicula europaea</i> L.	Европейска дебриянка	Влажни мезофитни букови и буково-елови гори	На територията на парка съществуват условия близки до оптималните за развитието на вида. Не много стръмни	Неподложени на натиск. Не се препоръчва добив

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Решения за
по-добър живот

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
			склонове	
Araceae	Змиярникови			
<i>Arum maculatum</i> L.	Петнист змиярник	Рядко в буковите гори	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване
Araliaceae	Бръшлянови			
<i>Hedera helix</i> L.	Бръшлян	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
Aristolochiaceae	Вълчеябълкови			
<i>Asarum europaeum</i> L.	Европейски копитник	Рядко в буковите гори	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване
Asclepiadaceae	Устрелови			
<i>Vincetoxicum hirsutum</i> Medic.	Лечебен винцетоксикум	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
Asteraceae	Сложноцветни			
<i>Achillea ageratifolia</i> (S. et S.) Boiss.	Скален равнец	Рядко по варовити скали	Добри	Не се препоръчва добив
<i>Achillea clypeolata</i> Sm.	Струмски равнец (Жълт равнец)	Рядко по варовити скали	Отлично	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Achillea clusiana</i> Tausch.	Планински равнец	Рядко по каменливи места	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Achillea coarctata</i> Poir.	Сбитовлакнест равнец	Рядко по каменливи места	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Achillea grandifolia</i> Friv.	Едрolistен равнец	Рядко по каменливи места	Добри	Не се препоръчва добив
<i>Achillea lingulata</i> W. et K.	Езичестolistен равнец	Рядко по високите части	Добри	Не се препоръчва добив
<i>Achillea millefolium</i> L.	Хилядолистен равнец /Бял равнец/	Разпространен	сухи поляни	Неподложени на натиск. Не се препоръчва добив
<i>Achillea nobilis</i> L.	Благороден равнец	Рядко по каменливи места	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opec.moev.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Решения за
по-добър живот

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
<i>Antennaria dioica</i> (L.) Gaert	Витошки еделвайс	Разпространен	скалисти места в субалп. пояс	Неподложени на натиск Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Anthemis tinctoria</i> L.	Жълто подрумиче (Бяла Рада)	Разпространено	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Arctium lappa</i> L.	Обикновен репей	Разпространен	Поляни	Неподложени на натиск Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Artemisia absinthium</i> L.	Горчив пелин	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Artemisia annua</i> L.	Едногодишен пелин	Рядко в ниските части на парка	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Artemisia campestris</i> L.	Полски пелин	Рядко в ниските части на парка	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Artemisia vulgaris</i> L.	Обикновен пелин	Разпространен в ниските части на парка	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Bellis perennis</i> L.	Обикновена паричка	Разпространен	Поляни около границите на парка	Неподложени на натиск Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Carduus acanthoides</i> L.	Магарешки бодил късодръжков	Разпространен в ниските части на парка	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Carlina acanthifolia</i> All.	Безстъблена решетка	Разпространен	Край пътища	Неподложени на натиск Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Carlina vulgaris</i> L.	Обикновена решетка	Рядко в ниските части на парка	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Решения за
по-добър живот

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
<i>Chamomilla recutita</i> (L.) Rauschert	Лечебна лайка	Разпространен в ниските части на парка	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Cichorium intybus</i> L.	Синя жлъчка грапаовплодна	Разпространен в ниските части на парка	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Cnicus benedictus</i> L.	Бенедиктински трън, пресечка	Рядко в ниските части на парка	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Doronicum columnae</i> Ten.	Стълбчест див слънчоглед	Рядко	Добри	Не се препоръчва добив
<i>Filago vulgaris</i> Lam.	Обикновена свещица	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Galinsoga parviflora</i> Cav.	Дребноцветна перуанска лайкучка	Рядко в ниските части на парка	Добри	Плевел
<i>Gnaphalium uliginosum</i> L.	Влаголюбив бял смил	Рядко по влажни места	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Hieracium pilosella</i> L.	Солешникова рунянка /Миши уши/	Разпространен	Камъни край пътищата	Неподложени на натиск
<i>Hypochaeris maculata</i> L.	Петнист хипохерис	Разпространен по високите части на парка	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Inula germanica</i> L.	Германски оман	Разпространен в ниските части на парка	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Inula helenium</i> L.	Сърцевиднолюспест оман (Бял оман)	Рядко в ниските части на парка	Добри	Не се препоръчва добив
<i>Lactuca serriola</i> L.	Компасна салата	Разпространен в ниските части на парка	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Leucanthemum vulgare</i> Lam.	Обикновена маргаритка	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Решения за
по-добър живот

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
				добив
<i>Onopordum acanthium</i> L.	Обикновен гингер	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Petasites albus</i> (L.) Gaertn.	Бяла чобанка	Разпространен край реки	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Petasites hybridus</i> (L.) Gaerth.	Хибридна чобанка	Разпространен	Крайречно	Неподложени на натиск Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Scorzonera hispanica</i> L.	Испански кокеш	Разпространен в ниските части на парка	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Senecio nemorensis</i> L.	Дъбовогорски спореж	Разпространен по високите части на парка	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Senecio jacobaea</i> L.	Якобов спореж	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Senecio viscosus</i> L.	Леплив спореж	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Senecio vulgaris</i> L.	Обикновен спореж	Разпространен в ниските части на парка	Отлични	Плевел Възможен добив
<i>Solidago virgaurea</i> L.	Златен енчец	Разпространен	Край пътищата	Популациите са с 30 - 50 индивида, нарядко в парка Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Tanacetum vulgare</i> L.	Обикновена вратига	Разпространен	Край пътищата	Неподложени на натиск Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Taraxacum officinale</i> complex	Лечебно глухарче	Разпространен	Навсякъде в	Неподложени на натиск

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
			парка	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Telekia speciosa</i> (Schreb.) Baumg.	Красив чернокос	Разпространен край реките	Отлично	Неподложени на натиск Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Tragopogon pratensis</i> L.	Полска козя брада (Брадица)	Разпространен в ниските части на парка	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Tussilago farfara</i> L.	Подбел	Разпространен	Насипи край пътища	Неподложени на натиск
<i>Xeranthemum annuum</i> L.	Обикновено безсмъртниче	Разпространен в ниските части на парка	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
Berberidaceae	Киселтрънови			
<i>Berberis vulgaris</i> L.	Обикновен кисел трън	Бъндеришка долина	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
Betulaceae	Брезови			
<i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gaerth.	Черна елша	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Betula pendula</i> Roth.	Бяла бреза	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Corylus avellana</i> L.	Обикновена леска	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
Boraginaceae	Грапаволистни			
<i>Anchusa officinalis</i> L.	Лечебно винче			
<i>Buglossoides arvensis</i> (L.) Lohnst.	Полска белоочица	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Buglosoides purpureocaerulea</i> (L.) I. M. Johnston	Виолетова белоочица	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
				добив
<i>Cerinth glabra</i> Mill	Гол меденик	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Cerinth minor</i> L.	Малък меденик	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Echium italicum</i> L.	Италианско усойниче	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Echium vulgare</i> L.	Обикновено усойниче	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Heliotropium europaeum</i> L.	Обикновена подсунка	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Lithospermum officinale</i> L.	Птиче просо	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Pulmonaria mollis</i> Wulf. et Horn.	Мека медуница	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Pulmonaria officinalis</i> L.	Лечебна медуница	Разпространен в широколистните гори в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Symphytum officinale</i> L.	Черен оман	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
Brassicaceae	Кръстоцветни			
<i>Alliaria petiolata</i> (L.) Cav. et Grande.	Лъжичина	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Alyssum alyssoides</i> L.	Игловърх	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Barbarea vulgaris</i> R.Br.	Злина	Рядко в ниските влажни части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Capsella bursa - pastoris</i> (L.) Medic.	Овчарска торбичка	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
				добив
<i>Cardaria draba</i> Desf.	Родилна трева	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Cardamine amara</i> L.	Горчива горва	Рядко по влажни места край х. Дамяница	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Cardamine bulbifera</i> (L.) Crantz.	Луковична горва (Зъбник)	Рядко из ширполистни гори	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Coronopus procumbens</i> Gilib.	Невидимка	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Descurainia sophia</i> (L.) Webb. ex Prantl.	Войничница	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Diploxaxis tenuifolia</i> (L.) DC.	Тънколистна двуредка	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Lepidium perfoliatum</i> L.	Пронизанолистна горуха	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Lepidium ruderales</i> L.	Буренна горуха	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Lunaria rediviva</i> L.	Многогодишна лопатка	Рядко в ниските влажни части на парка	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Nasturtium officinale</i> R. Br.	Лечебна поточарка	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Raphanus raphanistrum</i> L.	Дива ряпа	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Rorippa austriaca</i> (Crantz.) Bess.	Австрийски пореч	Рядко в ниските	Отлични	Достатъчни за естествено

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
		части около водни обекти		възобновяване
<i>Sisymbrium officinale</i> (L.) Scop.	Лечебна мъдрица	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Sinapis arvensis</i> L.	Полски синап	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Плевел Възможен е добив
Campanulaceae	Камбанкови			
<i>Campanula persicifolia</i> L.	Камбанка прасковolistна	Рядко	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
Cannabinaceae	Конопови			
<i>Humulus lupulus</i> L.	Обикновен хмел	Разпространен в ниските части около водни обекти	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
Caprifoliaceae	Бъзови			
<i>Sambucus ebulus</i> L.	Тревист бъз	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Sambucus nigra</i> L.	Черен бъз	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Sambucus racemosa</i> L.	Червен бъз	Рядко	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Viburnum opulus</i> L.	Червена калина	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
Caryophyllaceae	Карамфилови			
<i>Herniaria glabra</i> L.	Голо изсипливче	Рядко край х. Яворов	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Herniaria hirsuta</i> L.	Грубовлакнесто изсипливче	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
<i>Lychnis flos-cuculi</i> L.	Румянка (Обикновена свиларка)	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Minuartia setacea</i> (Thuill) Hay.	Четинолистна мишовка	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Saponaria officinalis</i> L.	Лечебно сапунче	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Stellaria media</i> (L.) Vill.	Врабчови чревца	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Silene otites</i> (L.) Wibel.	Ушно плюскавиче	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Viscaria vulgaris</i> L.	Лепка	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
Celastraceae	Чашкодрянови			
<i>Euonymus verrucosus</i> Scop.	Брадавичест чашкодрян	Разпространен в широколистни гори	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Euonymus europaeus</i> L.	Европейски чашкодрян	Разпространен в широколистни гори	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
Chenopodiaceae	Лободови			
<i>Chenopodium bonus-henricus</i> L.	Чуven	Разпространен	Егречни съобщ.	Подложени на натиск Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Chenopodium botrys</i> L.	Огниче	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
Convolvulaceae	Поветицови			
<i>Calystegia sepium</i> (L.) Rr.	Дребноцветно чадърче	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
<i>Convolvulus arvensis</i> L.	Полска поветица	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
Cornaceae	Дрянови			
<i>Cornus mas</i> L.	Обикновен дрян	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
Crassulaceae	Дебелецови			
<i>Sedum maximum</i> (L.) Suter.	Голяма тлъстига	Разпространен	Насипи и скали	Неподложени на натиск
<i>Sedum acre</i> L.	Лютива тлъстига	Разпространен	Насипи и скали	Неподложени на натиск
<i>Sempervivum marmoreum</i> Grab.	Червеникав дебелец	Рядко по каменливи места	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Rhodiola rosea</i> L.	Розов златовръх	Скални улеи във всички основни пирински циркуси	Влажни скални улеи със северна компонента	Неподложени на натиск
Cuscutaceae	Кукувичопреждови			
<i>Cuscuta europaea</i> L.	Европейска кукувича прежда	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
Dipsacaceae	Лугачкови			
<i>Scabiosa ochroleuca</i> L.	Жълтеникава самогризка	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Succisa pratensis</i> Moench.	Обикновено синьоглавче	Рядко по високите части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
Droseraceae	Росянкови			
<i>Drosera rotundifolia</i> L.	Кръглолистна росянка	Рядко из торфища	Добри	Подложени на натиск. Не се препоръчва добив
Ericaceae	Пиренови			
<i>Arctostaphylos uva-ursi</i> (L.) Spreng.	Мечо грозде	Черборовите съобщества	Черборовите съобщества,	Подложени на натиск. Не се препоръчва добив

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opec.moev.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
			в. Погледец и в Баюви дупки	
<i>Vaccinium myrtillus</i> L.	Черна боровинка	Разпространен като доминант и субдоминант	Отлични	Възможен добив
<i>Vaccinium vitis-idaea</i> L.	Червена боровинка	иглолистни бял бор	Добри	На малки площи
<i>Vaccinium uliginosum</i> L.	Синя боровинка	Самостоятелни съобщества и съобщества на смриката и клека	Северни и стръмни склонове в подножието на улеите във всички циркуси	Образува малки по площ групировки с добра жизненост и вегетативно възобновяване
Euphorbiaceae				
<i>Euphorbia amygdaloides</i> L.	Горска млечка	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Euphorbia cyparissias</i> Host.	Обикновена млечка	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Mercurialis perennis</i> L.	Многоогдишен пролез	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
Fabaceae	Бобови			
<i>Anthyllis vulneraria</i> L.	Целебна раменка	Рядко по варовити места	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Astragalus glycyphyllos</i> L.	Сладколистно сгабиче	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Astragalus glycyphylloides</i> DC.	Лъжесладколистно сгабиче	Рядко по каменливи места	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
<i>Chamaecytisus hirsutus</i> (L.) Link.	Космат зановец	Разпространен в широколистни гори	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Coronilla varia</i> L.	Пъстра зайчина	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Galega officinalis</i> L.	Лечебен жаблек	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Genista ovata</i> W.et K.	Горска жълтуга	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Genista tinctoria</i> complex	Висока жълтуга	По границата на парка над Банско, интразонални тревисти същества	Сухи разсветлени горски поляни	Единични храсти с отлична жизненост
<i>Lathyrus sylvestris</i> L.	Горско секирче	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Lathyrus vernus</i> (L.) Bernh.	Пролетно секирче	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Lathyrus niger</i> (L.) Bernh.	Черно секирче	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Lotus corniculatus</i> L.	Обикновен звездан	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Melilotus alba</i> Med.	Бяла комунига	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Melilotus officinalis</i> L.	Лечебна комунига	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Trifolium pratense</i> L.	Ливадна детелина	Тревисти	Отлични, в	Не може да се ползва за

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
		интразонални и край пътищата из целия парк	горските поляни в ниските части на парка	стопански цели
<i>Trifolium alpestre</i> L.	Алпийска детелина	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Trifolium arvense</i> L.	Плевелна детелина	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Trigonella coerulea</i> (L.) Ser.	Син сминдух	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Ononis spinosa</i> L.	Бодлив гръмотрън	Рядко в ниските части	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване
Fagaceae	Букови			
<i>Quercus dalechampii</i> Ten.	Обикновен горун	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
Fumariaceae	Росопасови			
<i>Corydalis solida</i> (L.) Clairv.	Плътногрудеста лисичина	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Fumaria officinalis</i> L.	Лечебен росопас	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
Gentianaceae	Тинтявови			
<i>Centaureum erythraea</i> Rafin.	Обикновен червен кантарион	Тревисти край пътищата	Отлични	До 50 индивида край пътищата
<i>Gentiana asclepiadea</i> L.	Горска тинтява	Съобщ. на об. бук преминаващи в смесени с б.бор - край пътеката за м. Яворови поляни и	Отлични	Групировките са с добра жизненост и възобновяване

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
		резервата Баюви дупки		
<i>Gentiana lutea ssp. symphyandra</i> L.	Жълта тинтява	х. Каменица - м. Калинките, Казаните - Бъндерица, Баюви дупки (Конярника) и др.	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване Често повредени от туристите (откъснати цветове)
<i>Gentiana punctata</i> L.	Петниста тинтява	Разпространен Мозговица	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Установено браконьерство под Кременски езера
<i>Gentiana cruciata</i> L.	Синя тинтява	Казаните	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Gentianella bulgarica</i> (Vel.) Holub.	Българска горчивка	Рядко по високите части	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване
Geraniaceae	Тинтявови			
<i>Erodium cicutarium</i> (L.) L'Her.	Цикутово часовниче	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Geranium macrorrhizum</i> L.	Обикновен здравец	В целия парк дифузно	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Geranium pyrenaicum</i> Burm.fil.	Пиринейски здравец	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Geranium robertianum</i> L.	Зловонен здравец	Широколистни гори, букови в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Geranium sanguineum</i> L.	Кървав здравец	Единично на припечни места върху варовик, черна мура	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
<i>Geranium sylvaticum</i> L.	Горско здравец	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
Globulariaceae	Гологлавчеви			
<i>Globularia ahyllanthos</i> Crantz	Обикновено гологлавче	Рядко по варовити места	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Globularia cordifolia</i> L.	Сърцевиднолистно гологлавче	Рядко по варовити места	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
Hypericaceae	Звънкови			
<i>Hypericum perforatum</i> L.	Жълт кантарион	Разпространен в горски поляни и покрайнините на горите	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Hypericum maculatum</i> L.	Петнист кантарион	Разпротр. във високите части, поляни егречни съобщества	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
Juglandaceae	Орехови			
<i>Juglans regia</i> L.	Обикновен орех	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
Lamiaceae	Устноцветни			
<i>Acinos suaveolens</i> (Sibth. & Sm.) G. Don f.	Ароматен ацинос	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Ajuga chia</i> Schreber (<i>A. chamaepytis</i> (L.) Schreb.)	Хиоско срещниче	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Ajuga laxmannii</i> (L.) Benth.	Лаксманово срещниче	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Ballota nigra</i> L.	Черна капела	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Betonica officinalis</i> (L.) Trev.	Лечебен ранилист	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Решения за
по-добър живот

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
				възобновяване
<i>Calamintha nepeta</i> (L.) Savi	Обикновено миризливче	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Clinopodium vulgare</i> L.	Обикновен черновръх	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Galeopsis speciosa</i> Mill.	Красива бударица	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Galeopsis tetrachit</i> L.	Петниста бударица	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Lamium maculatum</i> L.	Петниста мъртва коприва	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Lamium purpureum</i> L.	Червена мъртва коприва	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Leonurus cardica</i> L.	Сърдечна дяволска уста	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Lycopus europaeus</i> L.	Европейска катушка	Рядко в ниските части край реките	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Marrubium peregrinum</i> L.	Пчелинок, Сусерка			
<i>Mellisa officinalis</i> L.	Лечебна маточина	Разпространен в ниските части	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Mentha aquatica</i> L.	Водна мента	Разпространен в ниските части край реките	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Mentha arvensis</i> L.	Полска мента	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Mentha longifolia</i> (L.) Huds.	Дълголистна мента	Рядко в ниските части край реките	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Mentha pulegium</i> L.	Блатна мента	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
				възобновяване Възможен добив
<i>Mentha spicata</i> complex	Обикновена мента (джоджен)	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен добив
<i>Nepeta cataria</i> L.	Обикновена коча билка	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Origanum vulgare</i> L.	Риган	Тревисти съобщества в ниските части на парка	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Prunella vulgaris</i> L.	Обикновена прищница	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Salvia glutinosa</i> L.	Жълт конски босилек	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Salvia nemorosa</i> L.	Горски конски босилек	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Salvia sclerea</i> L.	Мускатен конски босилек	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Salvia verticillata</i> L.	Прешленест конски босилек	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Saturea montana</i> L. ssp. <i>kitaibelii</i> (Wierzb. ex Heuffel) P.W.Ball	Китайбелова чубрица	Върху варовити скали в района на пътя х. Яворов - Разлог	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Scutellaria galericulata</i> L.	Обикновена превара	Рядко по влажни места	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Stachys annua</i> (L.) L.	Едногодишен чистец	Разпространен в	Отлични	Достатъчни за естествено

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opec.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
		ниските части		възобновяване Възможен е добив
<i>Stachys recta</i> L.	Прав чистец	Рядко по ниските части	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Stachys sylvatica</i> L.	Горски чистец	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Sideritis scardica</i> Griseb.	Пирински чай	Рядко по сухи тревисти места и варовити скали	Отлични	Консервационен вид
<i>Teucrium chamaedris</i> L.	Обикновено подъбиче	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Teucrium montanum</i> L.	Планинско подъбиче	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Teucrium polium</i> L.	Бяло подъбиче	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Teucrium scordium</i> L.	Чесново подъбиче	Рядко по ниските части	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Thymus albanus</i> H. Braun	Албанска мащерка	Рядко по каменливи места	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Thymus glabrescens</i> Willd	Гола мащерка	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Thymus jankae</i> Čelak.	Янкиева мащерка	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Thymus moesiacus</i> Vel.	Мизийска мащерка	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Thymus perinicus</i> (Vel.) Jalas	Пиринска мащерка	Рядко по каменливи места	Отлични	Консервационен вид
<i>Thymus pannonicus</i> All.	Панонска мащерка	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opec.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Решения за
по-добър живот

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
				добив
<i>Thymus pulegioides</i> L.	Планинска мащерка	Рядко из ливади	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Thymus sibthorpii</i> Benth.	Сибторпиева мащерка	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Thymus stojanovii</i> Deg.	Сртоянова мащерка	Рядко в местността Бъндерица	Отлични	Консервационен вид
<i>Thymus striatus</i> Vahl.	Набраздена мащерка	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Thymus thracicus</i> Vel.	Тракийска мащерка	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Thymus vandasii</i> Vel.	Вандазиева мащерка	Рядко по каменливи места	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
Liliaceae	Кремови			
<i>Asparagus tenuifolius</i> Lam.	Тънколистна зайча сянка	Рядко в ниските части	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Colchicum autumnale</i> L.	Есенен минзухар	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Convallaria majalis</i> L.	Момина сълза	по пътя х. Яворов - Разлог	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Lilium martagon</i> L.	Петров кръст	Рядко по тревисти места	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Paris quadrifolia</i> L.	Четирилистно вранско око	Рядко в широколистните гори	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Polygonatum odoratum</i> (Mill.) Druce	Миризлива момкова сълза	Разпространен в буковите гори	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Polygonatum multiflorum</i> (L.) All.	Многоцветна момкова сълза	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
				добив
<i>Scilla bifolia</i> L.	Двулистен синчец	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Veratrum album</i> L. ssp. <i>lobelianum</i> (Bernh.) Reichenb.	Бяла чемерика	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
Linaceae	Ленови			
<i>Linum catharticum</i> L.	Слабителен лен	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
Lythraceae	Блатиеви			
<i>Lythrum salicaria</i> L.	Обикновена блатия	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
Loranthaceae	Имелови			
<i>Loranthus europaeus</i> Jacq.	Европейски черен имел	Върху дъбови дървета	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Viscum album</i> L.	Бял имел	Върху елови дървета	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
Malvaceae	Слезови			
<i>Althaea officinalis</i> L.	Лечебна ружа	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Lavatera thuringiaca</i> L.	Тюрингска лаватера	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Malva sylvestris</i> L.	Горски слез	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
Menyanthaceae	Воднотелинови			
<i>Menyanthes trifoliata</i> L.	Трилистна водна	Рядко в блатата	Добри	Консервационен вид

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
	детелина			
Monotropaceae	Гвачкови			
<i>Monotropa hipopitys</i> L.	Гвачка	Рядко в букови гори	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
Oleaceae	Маслинови			
<i>Fraxinus excelsior</i> L.	Планински ясен	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Fraxinus ornus</i> L.	Мъждрян	Разпространен в ниските части на варовик	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Ligustrum vulgare</i> L.	Обикновено птиче грозде	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
Onagraceae	Върбовкови			
<i>Chamaenerion angustifolium</i> (L.) Scop.	Теснолистен кипрей	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
Orchidaceae	Салепови			
<i>Orchis morio</i> L.	Обикновен салеп	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Orchis coriophora</i> L.	Дървеницов салеп	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Orchis laxiflora</i> Lam.	Редкоцветен салеп	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Orchis mascula</i> (L.) L.	Мъжки салап	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Orchis pallens</i> L.	Бледен салеп	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Orchis simia</i> Lam.	Маймунски салеп	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Orchis ustulata</i> L.	Опърлен салеп	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
Oxalidaceae	Киселичеви			
<i>Oxalis acetosella</i> L.	Обикновено киселиче	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
Papaveraceae	Макови			
<i>Chelidonium majus</i> L.	Змийско мляко	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Papaver rhoeas</i> L.	Полски мак	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
Parnassiaceae	Росицови			
<i>Parnassia palustris</i> L.	Блатна росица	Рядко в блатата	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване
Plantaginaceae	Живовлякови			
<i>Plantago major</i> L.	Голян живовляк	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Plantago media</i> L.	Среден живовляк	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Plantago lanceolata</i> L.	Ланцетолистен живовляк	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Plantago scabra</i> Moench	Пясъчен живовляк	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Plantago subulata</i> L.	Гребенест живовляк	Рядко по високите части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
Plumbaginaceae	Саркофаеви			
<i>Plumbago europaea</i> L.	Обикновен саркофай	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
Рoaceae	Житни			

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
<i>Anthoxanthum odoratum</i> L.	Обикновена миризливка	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Briza media</i> L.	Обикновена сълзица	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Lolium temulentum</i> L.	Пиявец	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Sclerochloa dura</i> (L.) Beauv.	Жилава твърдокласица	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
Polygalaceae	Телчаркови			
<i>Polygala major</i> Jasq.	Голяма телчарка	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Polygala vulgaris</i> L.	Обикновена телчарка	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
Polygonaceae	Лападови			
<i>Bistorta major</i> L.	Обикновено кървавиче	Рядко в ниските части	Отлични	Възможен е добив
<i>Oxyria digyna</i> (L.) Hill	Обикновен киселичник	Рядко край потоци	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Persicaria hydropiper</i> (L.) Spach.	Водно пипериче	Разпространено около водни обекти	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Polygonum arenatrum</i> Boreau	Пясъчна пача трева	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Polygonum aviculare</i> L.	Обикновена пача трева	В егречните съобщества	Отлични	Възможен е добив
<i>Rumex acetosa</i> L.	Киселец	Разпространен	Отлични	Възможен е добив
<i>Rumex acetosella</i> L.	Козя брада	Разпространен	Отлични	Възможен е добив
<i>Rumex alpinus</i> L.	Алпийски лапад	Основен вид в егречните съобщества	Отлични	Възможен е добив

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Решения за
по-добър живот

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
<i>Rumex crispus</i> L.	Къдрав лапад	Рядко в ниските части	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Rumex obtusifolius</i> L.	Тъполистен лапад	Рядко по високите части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Rumex pulcher</i> L.	Красив лапад	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Rumex scutatus</i> L.	Щитовиден лапад	Рядко по високите части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
Primulaceae	Игликови			
<i>Anagallis arvensis</i> L.	Полско огнивче	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Lysimachia nummularia</i> L.	Кръглолистно ленивче	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Primula elatior</i> (L.) Hill.	Висока иглика	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Primula veris</i> L.	Лечебна иглика	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Primula vulgaris</i> Huds.	Безстъблена иглика	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
Pyrolaceae	Наваличеви			
<i>Moneses uniflora</i> (L.) A. Gray	Едноцветен монезес	Рядко в иглолистни гори	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Orthilia secunda</i> (L.) House	Едностранно наваличе	Рядко в иглолистни гори	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Pyrola chlorantha</i> Schwartz	Бледозелена мурава	Рядко в иглолистни гори	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
Ranunculaceae	Лютичеви			
<i>Aconitum lamarckii</i> Reichenb.	Жълта самакитка	Рядко покрай потоци	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Aconitum variegatum</i> L.	Синя самакитка	Рядко покрай потоци	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
<i>Actaea spicata</i> L.	Класовиден ресник	Рядко в букови гори	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Anemone nemorosa</i> L.	Бяла съсънка	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Anemone ranunculoides</i> L.	Лютиковдна съсънка	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Caltha palustris</i> L.	Обикновен блатняк	Разпространен в мочурища и бавно течащи води (Баюви дупки)	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Clematis recta</i> L.	Изправен повет	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Clematis vitalba</i> L.	Обикновен повет	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Consolida regalis</i> Gray.	Обикновена ралица	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Ficaria verna</i> Hudson	Пролетно жълтурче	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Heleborus odoratus</i> W. et K.	Миризлив кукурмяк	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Hepatica nobilis</i> Mill.	Гълъбови очички	Много рядко в буковите гори над Банско	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Isopyrum thalictroides</i> L.	Кокошка	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Nigella arvensis</i> L.	Полска челебитка	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
<i>Nigella damascena</i> L.	Дамаска челебитка	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Ranunculus flammula</i> L.	Огненоцветно лютиче	Рядко край блата	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Ranunculus polyanthemos</i> L.	Многоцветно лютиче	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Ranunculus repens</i> L.	Пълзящо лютиче	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Thalictrum aquilegifolium</i> L.	Кандилколистно обичниче	Рядко в тревисти места	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Thalictrum minus</i> L.	Дребно обичниче	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
Rhamnaceae	Зърнастецови			
<i>Frangula alnus</i> Mill.	Елшовиден зърнастец	Бъндеришка долина	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Rhamnus catharticus</i> L.	Слабителна зърника	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
Resedaceae	Резедови			
<i>Reseda lutea</i> L.	Жълта резеда	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
Rosaceae	Розоцветни			
<i>Agrimonia eupatoria</i> L.	Лечебен камшик	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Alchemilla bandericensis</i> Pawl.	Бъндерицово шапиче	Рядко край потоци	Отлични	Консервационен вид
<i>Alchemilla bulgarica</i> Rothm.	Българско шапиче	Рядко по посища	Отлични	Консервационен вид
<i>Alchemilla catachnoa</i> Rotm.	Балканско шапиче	Рядко по високите части	Отлични	Консервационен вид

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
<i>Alchemilla crinita</i> Buser	Дълговлакнесто шапиче	Рядко по високите части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Alchemilla erythropoda</i> Juz.	Червенодръжково шапиче	Рядко по посища	Отлични	Консервационен вид
<i>Alchemilla flabellata</i> Buser	Ветриловидно шапиче	Рядко по високите части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Alchemilla glabra</i> Neygenf.	Голо шапиче	Рядко край потоци	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Alchemilla glaucescens</i> Wallr.	Сивосинкаво шапиче	Рядко по високите части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Alchemilla gracillima</i> Rothm.	Грациозно шапиче	Рядко по високите части	Отлични	Консервационен вид
<i>Alchemilla heterophylla</i> Rothm.	Разнолистно шапиче	Рядко по тревисти места по долината на р. Дамяница	Отлични	Консервационен вид
<i>Alchemilla incisa</i> Buser	Изрязано шапиче	Рядко по влажни скалисти места	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Alchemilla monticola</i> Opiz.	Планинско шапиче	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Alchemilla obtusa</i> Buser	Тъполистно шапиче	Рядко край потоци	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Alchemilla pirinica</i> Pawl.	Пиринско шапиче	Рядко по скалисти места	Отлични	Консервационен вид
<i>Alchemilla reniformis</i> Buser	Бъбреколистно шапиче	Рядко край потоци	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Alchemilla subcrenata</i> Buser	Кръглозъбчесто шапиче	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Alchemilla viridiflora</i> Rothm.	Зеленоцветно шапиче	Рядко по тревисти места	Отлични	Консервационен вид
<i>Alchemilla xanthochlora</i> Rotm.	Жълто-зелено шапиче	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
				добив
<i>Cerasus avium</i> (L.) Moench	Череша	Разпространен горите в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Crataegus monogyna</i> Jasq.	Обикновен глог	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Dryas octopetala</i> L.	Сребърник	Рядко по скали	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Filipendula vulgaris</i> Moenh.	Ливадно орехче	Разпространен в поляни в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Filipendula ulmaria</i> (L.) Maxim.	Брястолистно орехче	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Fragaria vesca</i> L.	Горска ягода	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Geum coccineum</i> Sibth. et Sm.	Червено омайниче	Разпространен влажни ливади	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Geum montanum</i> L.	Планинско омайниче	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Geum reptans</i> L.	Пълзящо омайниче	Рядко по сипеи	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Geum rivale</i> L.	Ручейно омайниче	Разпространен край потоци	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Geum urbanum</i> L.	Градско омайниче	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Malus sylvestris</i> Mill.	Киселица	Разпространен в	Отлични	Достатъчни за естествено

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
		ниските части		възобновяване Възможен е добив
<i>Potentilla alba</i> L.	Бял очиболец	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Potentilla argentea</i> L.	Сребролистен очиболец	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Potentilla erecta</i> (L.) Rausch.	Изправен очиболец	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Potentilla palustris</i> (L.) Scop.	Мочурен очиболец	Рядко по мучурливи места	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Potentilla reptans</i> L.	Пълзящ очиболец	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Prunus spinosa</i> L.	Трънка	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Rosa caesia</i> Sm.	Кожестолистна шипка	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Rosa canina</i> L.	Обикновена шипка	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Rosa galica</i> L.	Галска шипка	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Rosa glutinosa</i> Sibth. et Sm.	Жлезиста шипка	Рядко по варовити места	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Rosa myriacantha</i> DC.	Бодлива шипка	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Rosa pendulina</i> L.	Алпийска шипка	Рядко по високите	Отлични	Достатъчни за естествено

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
		части		възобновяване
<i>Rosa turcica</i> Rouy.	Турска шипка	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Rubus caesius</i> L.	Полска къпина	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Rubus idaeus</i> L.	Малина	Разпространен край горите писти, влекове и др.	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Rubus saxatilis</i> L.	Скална къпина	Рязпространено по скални местообитания	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Sanguisorba minor</i> Scop.	Дребна динка	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Sanguisorba officinalis</i> L.	Лечебна динка	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Sorbus aucuparia</i> L.	Офика	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Sorbus torminalis</i> (L.) Crantz	Брекия	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Sorbus chamaemespilus</i> (L.) Crantz	Мушмуловидна офика	Бяла река - Конярника	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Sorbus aria</i> (L.) Crantz	Мукина	Припечни варовици	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
Rubiaceae	Брошови			
<i>Cruciata laevipes</i> Opiz.	Многоцветен кръстец	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Galium aparine</i> L.	Лепка	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
				добив
<i>Galium lucidum</i> All.	Лъскаво еньовче	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Galium odoratum</i> (L.) Scop.	Ароматно еньовче	Букови гори като доминант и съдоминант	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Galium verum</i> L.	Истинско еньовче	Разпространен във всички открити тревисти площи и като съдоминант	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
Salicaceae	Върбови			
<i>Populus tremula</i> L.	Трепетлика	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Salix alba</i> L.	Бяла върба	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Salix caprea</i> L.	Козя върба	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Salix purpurea</i> L.	Ракита	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
Saxifragaceae	Каменоломкови			
<i>Chrysosplenium alternifolium</i> L.	Последователнолистна жълтина	Рядко край потоци	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Saxifraga bulbifera</i> L.	Лукувична каменоломка	Разпространен в ниските места	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Saxifraga rotundifolia</i> L.	Кръглолистна каменоломка	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
Scrophulariaceae	Живеничеви			
<i>Digitalis lanata</i> Ehrh.	Вълнест напръстник	Рядко	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Digitalis grandiflora</i> Miller	Едроцветен напръстник	Рядко във високите части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Euphrasia hirtella</i> Jord. ex Reut.	Влакнеста очанка	Разпространен във високите части Мозговишки и Главанишки циркуси	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Euphrasia liburnica</i> Wettst.	Либурнийска очанка	Разпространен във високите части Мозговишки и Главанишки циркуси	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Euphrasia minima</i> Jal.	Малка очанка	Разпространен във високите части Мозговишки и Главанишки циркуси	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Euphrasia pectinata</i> Ten.	Гребенеста очанка	Разпространен във високите части Мозговишки и Главанишки циркуси	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Euphrasia picta</i> Wimm. ssp. <i>kernerii</i> (Wettst.) Yeo	Пъстра очанка	Разпространен във високите части Мозговишки и Главанишки циркуси	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Euphrasia rostkoviana</i> Hayne	Росткова очанка	Разпространен във високите части	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
		Мозговишки и Главанишки циркуси		добив
<i>Euphrasia salisburgensis</i> Funck	Салисбургска очанка	Разпространен във високите части Мозговишки и Главанишки циркуси	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Euphrasia stricta</i> D. Wallf. ex Lehm.	Твърда очанка	Разпространен във високите части Мозговишки и Главанишки циркуси	Добри	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Gratiola officinalis</i> L.	Лечебна сиротица	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Lathraea squamaria</i> L.	Люспеста горска майка	Паразит по дърветата	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Linaria vulgaris</i> Miller	Обикновена луличка	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Scrophularia canina</i> L.	Кучешко живениче	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Scrophularia nodosa</i> L.	Грудесто живениче	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Verbascum densiflorum</i> Bertol	Гъстоцветен лопен	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Verbascum longifolium</i> Ten. subsp. <i>panosum</i> (Vis.) Murb.	Дълголистен лопен	Разпространен основен ресурсен вид в егречните съобщества	Отлични	Възможен е добив

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
<i>Verbascum phlomoides</i> L.	Лечебен лопен	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Veronica arvensis</i> L.	Полско великденче	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Veronica beccabunga</i> L.	Крайпотоchno великденче	Разпространен край потоци	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Veronica chamaedrys</i> L.	Ниско великденче	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Veronica officinalis</i> L.	Лечебно великденче	Разпространен във сенчести иглолистни гори	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
Solanaceae	Картофиви			
<i>Atropa bella-donna</i> L.	Обикновено лудо биле	Много рядко в уковите гори и край пътищата в ниските части	Задоволителни	Необходими са мерки за подпомагане на естественото възобновяване
<i>Datura stramonium</i> L.	Татул	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Плевел Възможен е добив
<i>Hyoscyamus niger</i> L.	Черна попадийка	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Solanum dulcamara</i> L.	Червено куче грозде	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Solanum nigrum</i> L.	Черно куче грозде	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
Thymeleaceae	Тимилееви			

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Решения за
по-добър живот

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
<i>Daphne mezereum</i> L.	Обикновено бясно дърво	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
Tiliaceae	Липови			
<i>Tilia tomentosa</i> Moench	Сребролистна липа	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Tilia cordata</i> Mill.	Дребнолистна липа	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	Едролистна липа	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
Typhaceae	Папурови			
<i>Typha angustifolia</i> L.	Теснолистен папур	Разпространен в мочурища и бавнотечащи води по ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
Urticaceae	Копривови			
<i>Parietaria erecta</i> Mert. & Koch	Лековита разваленка	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Urtica dioica</i> L.	Обикновена коприва	Разпространен и в егрените съобщества	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Urtica urens</i> L.	Гръцка коприва	Рядко в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
Valerianaceae	Диянкови			
<i>Valeriana officinalis</i> L.	Лечебна диянка	Рядко край х. Яворов	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване
<i>Valerianella coronaria</i> (L.) DC.	Увенчана мотовилка	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
Verbenaceae	Върбинкови			

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Таксон	Българско име	Местоположение	Условия на местообитанията	Количество и състояние на ресурсите
<i>Verbena officinalis</i> L.	Лечебна върбинка	Разпространен в ниските части	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
Violaceae	Теменугови			
<i>Viola odorata</i> L.	Миризлива теменуга	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив
<i>Viola tricolor</i> L.	Трицветна теменуга	Разпространен	Отлични	Достатъчни за естествено възобновяване Възможен е добив

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opec.moev.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Решения за
по-добър живот

ПРИЛОЖЕНИЕ 3

Парков район	Предвидени за изследване видове	период на посещения	Находище (уникален номер)	Установени видове	
				стопански запаси	само лични нужди
Синаница	черна боровинка, жълт и петнист кантарион, лечебна мащерка, горска ягода	18.08.14.	х. Загаза-Мостишка река	черна боровинка	жълт кантарион, горска ягода, риган
Каменица	черна боровинка, очанка	19.08.14.	Дългата поляна		черна боровинка, лечебна мащерка
	черна боровинка, жълт и петнист кантарион, малина,	22.07.14.	м. Комитски чарк	дълголистен лопен, алпийски лапад	мащерка, риган
Трите реки	горска ягода, лечебна мащерка, алпийски лапад, чувен, дълголистен лопен	23.07.14.	Демиркапийска долина		черна боровинка, лечебна мащерка, алпийски лапад, дълголистен лопен
Трите реки	черна боровинка, алпийски лапад	находището бе недостъпно поради неблагоприятни климатични условия и липса на инфраструктура			
Безбог	черна боровинка, жълт и петнист кантарион, лечебна мащерка, очанка, бял равнец, алпийски лапад, чувен, дълголистен лопен	5-6.08.14.	между х. Безбог и междинна лифтена станция	черна боровинка	черна боровинка, жълт и петнист кантарион, лечебна мащерка, алпийски лапад, дълголистен лопен, риган
		6.08.14.	м. Спускалото	черна боровинка	черна боровинка, горска ягода
Вихрен	черна боровинка, малина	7.08.14.	м. Шилигарника	черна боровинка	черна боровинка
Баюви дупки	Малина	7.08.14.	м. Малка Джинджирица		

ПРИЛОЖЕНИЕ 4

<i>Gentiana lutea</i>	Находища в НП "Пирин"			
Местност	име	Кабата	Дибокото дере	Казаните-х.Бъндерица
Уникален №	№ на находище	1211107/1	1221207/1	1231207/2
Парков участък	име	Вихрен	Вихрен	Вихрен
Площ	ха	2	15	2
GPS координати	N/E	N 41° 45 38.26 / E 23° 24 58.90	N 41° 45 45.69 / E 23° 25 3.96	N 41 46 20.2 / E 23 25 27.2
GPS координати	N/E	N 41° 45 43.56 / E 23° 24 47.69	N 41° 45.743 / E 023° 25.204	N 41 46 24.9 / E 23 25 35.9
GPS координати	N/E		N 41° 45 45.96 / E 23° 25 3.55	N 41 46 23.5 / E 23 25 32.2
GPS координати	N/E		N 41° 45 46.18 / E 23° 25 1.88	N 41 46 24.6 / E 23 25 32.7
Местност	име	Бяла река	преди м. Падината	улея над Пукнатата скала
Уникален №	№ на находище	1140808/1	1140808/2	1250109/1
Парков участък	име	Баюви дупки	Баюви дупки	Вихрен
Площ	ха	2	1	10
GPS координати	N/E	N 41 49 14.3 / E 23 21 02.5	N 41 49 26.9 / E 23 21 24.2	N 41 45 20.0 / E 23 24 42.8
GPS координати	N/E	N 41 49 24.6 / E 23 21 12.6	N 41 49 26.7 / E 23 21 36.8	N 41 45 24.3 / E 23 24 33.4
GPS координати	N/E	N 41 49 16.7 / E 23 21 09.9		N 41 45 25.0 / E 23 24 42.1
GPS координати	N/E	N 41 49 18.8 / E 23 21 04.5		N 41 45 21.9 / E 23 24 36.8
Местност	име	улеите срещу м.Гюбрището	улеите срещу м.Изгорялата бачия	улея в ляво от разклона Кабата/Премката
Уникален №	№ на находище	120309/1	120309/2	120309/3
Парков участък	име	Вихрен	Вихрен	Вихрен
Площ	ха	3	1	2

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opec.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

GPS координати	N/E	N 41 45 26.2 / E 23 24 42.7	N 41 45 18.7 / E 23 24 37.4	N 41 45 28.6 / E 23 24 43.1
GPS координати	N/E	N 41 45 24.9 / E 23 24 36.7	N 41 45 19.6 / E 23 24 43.6	N 41 45 30.4 / E 23 24 36.8
GPS координати	N/E	N 41 45 26.8 / E 23 24 41.3	N 41 45 18.2 / E 23 24 41.1	N 41 45 39.9 / E 23 24 41.4
GPS координати	N/E	N 41 45 23.9 / E 23 24 39.1	N 41 45 18.5 / E 23 24 37.9	N 41 45 29.1 / E 23 24 37.7
Местност	име	Дунино куче/Котешки чал		
Уникален №	№ на находище	1140808/3		
Парков участък	име	Баюви дупки		
Площ	ха	1,8		
GPS координати	N/E	N 41°48'33.79" / E 23°23'49.14"		
GPS координати	N/E	N 41°48'33.16" / E 23°23'49.83"		
GPS координати	N/E	N 41°48'35.51" / E 23°23'51.47"		
GPS координати	N/E	N 41°48'34.81" / E 23°23'52.41"		

<i>Rhodiola rosea</i>	Находища в НП "Пирин"			
Местност	име	Дълго езеро	Дженгалска порта	Попово езеро
Уникален №	№ на находище	3211307/1	3320508/1	3330608/1
Парков участък	име	Вихрен	Безбог	Безбог
Площ	ха	5	3	1
GPS координати	N/E	N 41 44 08.4 / E 23 25 23.9	N 41 42 44.6 / E 23 30 09.8	N 41 42 02.2 / E 23 30 13.8
GPS координати	N/E	N 41 43 50.9 / E 23 25 39.2	N 41 42 42.1 / E 23 30 02.4	N 41 42 02.7 / E 23 30 11.8
GPS координати	N/E	N 41 43 59.2 / E 23 25 35.1	N 41 42 40.4 / E 23 30 06.4	N 41 42 00.1 / E 23 30 14.7
GPS координати	N/E	N 41 43 54.8 / E 23 25 36.7	N 41 42 44.1 / E 23 30 03.9	N 41 42 03.4 / E 23 30 12.0
Местност	име	улея над Пукнатата скала	Бъндеришко рибно езеро	улеите срещу м.Изгорялата бачия
Уникален №	№ на	320109/1	320209/1	320309/1

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opec.moev.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

	находище			
Парков участък	име	Вихрен	Вихрен	Вихрен
Площ	ха	0,5	5	1
GPS координати	N/E	N 41 45 24.5 / E 23 24 28.9	N 41 44 10.5 / E 23 24 50.9	N 41 45 12.5 / E 23 24 32.3
GPS координати	N/E	N 41 45 22.9 / E 23 24 39.8	N 41 44 10.1 / E 23 24 40.0	N 41 45 13.2 / E 23 24 30.2
GPS координати	N/E	N 41 45 24.1 / E 23 24 36.3	N 41 44 03.8 / E 23 24 45.5	N 41 45 12.2 / E 23 24 31.5
GPS координати	N/E		N 41 44 05.6 / E 23 24 56.2	
Местност	име	улеите срещу м.Изгорялата бачия 2	улеите срещу м.Изгорялата бачия 3	улея срещу моста на р. Бъндерица
Уникален №	№ на находище	320309/2	320309/3	320309/4
Парков участък	име	Вихрен	Вихрен	Вихрен
Площ	ха	1	0,1	1
GPS координати	N/E	N 41 45 16.8 / E 23 24 33.4	N 41 45 26.7 / E 23 24 40.1	N 41 45 16.1 / E 23 24 37.9
GPS координати	N/E	N 41 45 17.7 / E 23 24 30.3	N 41 45 26.9 / E 23 24 39.3	N 41 45 16.1 / E 23 24 35.9
GPS координати	N/E	N 41 45 17.4 / E 23 24 31.6	N 41 45 26.4 / E 23 24 41.4	N 41 45 16.3 / E 23 24 37.0
Местност	име	Каменните грамади срещу моста на р. Бъндерица	връх Тодорка	Разложки Суходол
Уникален №	№ на находище	320309/5		
Парков участък	име	Вихрен	Вихрен	Баюви дупки
Площ	ха	0,01	0,1	0,1
GPS координати	N/E	N 41 45 14.2 / E 23 24 44.1		

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opecmoew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

<i>Arctostaphylos uva-ursi</i>	Находища в НП "Пирин"		
Местност	име	пътя за хижа „Яворов“	
Уникален №	№ на находище	210808_ina	220109_1
Парков участък	име	Баюви дупки	Вихрен
Площ	ха	6,2	1
GPS координати	N/E	N 41° 50'28.0" / E 23° 23'36.3"	N41 45 24.2 /E23 24 37.9
GPS координати	N/E	N 41° 50'33.3" / E 23° 23'35.7"	N41 45 23.8 /E23 24 38.1
GPS координати	N/E	N 41° 50'26.7" / E 23° 22'95.9"	N41 45 23.7 /E23 24 37.9
GPS координати	N/E	N 41° 50'22.3" / E 23° 22'99.1"	N41 45 23.9/E23 24 38.4
GPS координати			N41 45 23.9 /E23 24 38.6
Местност			
Уникален №	220109_2	220109_3	220109_4
Парков участък	Вихрен	Вихрен	Вихрен
Площ	0,5	1	0,001
GPS координати	N41 45 23.7 /E23 24 39.4	N41 45 23.7 /E23 24 40.4	N41 45 21.6/E23 24 42.7
GPS координати	N41 45 23.7 /E23 24 39.3	N41 45 23.4 /E23 24 40.5	
GPS координати	N41 45 23.6 /E23 24 39.3	N41 45 23.1/E23 24 41.1	
GPS координати	N41 45 23.6 /E23 24 39.2	N41 45 23.0 /E23 24 41.1	
GPS координати			
Местност			
Уникален №	220109_5	220109_6	220109_7
Парков участък	Вихрен	Вихрен	Вихрен
Площ	0,001	0,1	0,01
GPS координати	N41 45 22.1 /E23 24 39.3	N41 45 22.6 /E23 24 37.5	N41 45 25.2 /E23 24 39.5
GPS координати		N41 45 22.6 /E23 24 37.4	N41 45 25.3 /E23 24 39.6
GPS координати		N41 45 22.7 /E23 24 37.3	N41 45 25.2 /E23 24 39.8
GPS координати		N41 45 22.8 /E23 24 37.2	
GPS координати		N41 45 22.9 /E23 24 37.2	
Местност			

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opc.moew.government.bg

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Уникален №	220309_1	220309_2	220309_3
Парков участък	Вихрен	Вихрен	Вихрен
Площ	0,5	0,01	0,01
GPS координати	N41 45 18.1/E23 24 38.6	N41 45 24.9/E23 24 41.2	N41 45 28.4/E23 24 42.1
GPS координати	N41 45 18.3 /E23 24 38.5		
GPS координати	N41 45 18.2/E23 24 38.7		
GPS координати	N41 45 18.1 /E23 24 38.8		
GPS координати			
Местност			до пътеката под Джамжиеви скали
Уникален №	220309_4	220309_5	221207_1
Парков участък	Вихрен	Вихрен	Вихрен
Площ	0,1	0,5	0,01
GPS координати	N41 45 29.3 /E23 24 38.7	N41 45 18.3/E23 24 38.4	N41 46 07.7 E23 24 51.0
GPS координати	N41 45 29.1 /E23 24 38.8	N41 45 18.3/E23 24 38.5	N41 46 07.8 E23 24 51.1
GPS координати	N41 45 28.9/E23 24 38.7	N41 45 18.5 /E23 24 38.6	N41 46 07.9 E23 24 51.0
GPS координати		N41 45 18.4 /E23 24 38.6	
GPS координати		N41 45 18.1/E23 24 38.7	

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Приложение 7

Паспорт на находище на лечебно растение

Име на вида: <i>Rumex alpinus</i>		Уникален Номер: 8.6.1. (№ вид. № ПУ. № находище)	
I. Локация на находището			
Парков район: Трите реки		Отдел/Подотдел:	
Име на местност: Комитски чарк		Площ на находището (в ha): 6	
GPS координати на находището		Надморска височина: 1700-1722 m	
N 41 38.654	N 41 38.365	N 41 38.518	N
E 23 30.026	E 23 30.059	E 23 30.123	E
N 41 38.497	N 41 38.400	N 41 38.634	N
E 23 30.023	E 23 30.123	E 23 30.086	E
Достъпност до находището: по черен горски път			
Най-близък изкупвателен пункт: няма			
II. Характеристика на местообитанието			
Абиотични фактори			
Изложение: Североизток		Наклон в градуси: 5-10°	
Тип почва: планинска горска		Форма на релефа:	
Мощност: средно мощна		Основна скала: силикат	
Влажност: умерена		Ерозия: няма	
Биотични фактори			
Тип растителност: тревна			
Общо проективно покритие на растителността в %: 100%			
Проективно покритие на дървесните видове в %:			
1.	4.		
2.	5.		
3.	6.		
Проективно покритие на храстите в %:			
1.	4.		
2.	5.		
3.	6.		
Проективно покритие на тревистите видове в %: 100%			
1. Urtica dioica	7. Lamium gargaricum		
2. Cirsium appendiculatum	8. Dactylis glomerata		
3. Rumex alpinus	9. Chenopodium bonus-henricus		
4. Galeopsis tetrachit	10. Rumex acetosella		
5. Phleum alpinum	11. Viola tricolor		
6. Geum urbanum	12. Rumex acetosa		
Консервационно значими видове:		Конкуриращи видове: не	
1.	1.		
2.	2.		

3.		3.	
Тип природно местообитание: Естествени и полустествени тревни формации			
Заплахи и природни явления:			
Природни:			
Антропогенни:			
Неправилно събиране			Преексплоатация на запасите
Преждевременно събиране		Паша	x
III. Популационни параметри			
Отчетна единица	Отделно тревисто растение	Генеративни леторасти x	
	Вегетативни леторасти x	Полухраст	Проективно покр.

Брой пробни площи в находището	1	Брой отчетни площадки в пробна площ	30
Площ на пробната площ	1dka	Големина на отчетната площадка (m2)	1 m²
Състояние на вида в находището:			
Проективно покритие (%): 50%		Плътност (отчетни единици/ m²): 7,3 летораста/м²	
Жизненост:			
Висока (над 70% репродуктивно способни)		x	
Средна (над 35.1% репродуктивно способни)			
Ниска (под 35% репродуктивно способни)			
Фенологична фаза:		Възрастова структура (%):	
вегетация		виргинилни	
цъфтеж		генеративни	x
плодоносене	x	сенилни	
отмиране			
Здравословно състояние:			
Добро (над 70% здрави)		x	
Средно (над 35.1% здрави)			
Лошо (под 35% здрави)			

Бележки:

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opec.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Приложение 9		Полеви формуляр за оценка на експлоатационен запас и мониторинг на находище	
Име на вида: Rumex alpinus		Уникален Номер: 8.6.1.	
Дата: 22.07.2014 г.		(№ вид. № ПУ. № находище)	
I. Локация на находището			
Парков район: Трите реки		Отдел/Подотдел:	
Име на местност: Комитски чарк		Площ на находището (в ha): 5,64	
GPS координати на находището		Надморска височина: 1700-1722 m	
N 41 38.654	N 41 38.365	N 41 38.518	N
E 23 30.026	E 23 30.059	E 23 30.123	E
N 41 38.497	N 41 38.400	N 41 38.634	N
E 23 30.023	E 23 30.123	E 23 30.086	E
II. Характеристика на местообитанието			
Абиотични фактори			
Изложение: Североизток		Наклон в градуси: 5-10°	
Тип почва: планинска горска		Форма на релефа:	
Мощност: средно мощна		Основна скала: силикат	
Влажност: умерена		Ерозия: няма	
Биотични фактори			
Тип растителност (дървесна, храстова, тревна): тревна			
Общо проективно покритие на растителността в %: 100%			
Проективно покритие на дървесните видове в %:			
1.		4.	
2.		5.	
3.		6.	
Проективно покритие на храстите в %:			
1.		4.	
2.		5.	
3.		6.	
Проективно покритие на тревистите видове в %: 100%			
1. Urtica dioica		7. Lamium garganicum	
2. Cirsium appendiculatum		8. Dactylis glomerata	
3. Rumex alpinus		9. Chenopodium bonus-henricus	
4. Galeopsis tetrachit		10. Rumex acetosella	
5. Phleum alpinum		11. Viola tricolor	
6. Geum urbanum		12. Rumex acetosa	
Консервационно значими видове:		Конкуриращи видове:	
1.		1.	
2.		2.	

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opec.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

3.		3.	
Тип природно местообитание: Естествени и полуестествени тревни формации			
Заплахи и природни явления:			
Природни:			
Антропогенни:			
Неправилно събиране		Преексплоатация на запасите	
Преждевременно събиране		Паша	
III Ресурсна оценка			
Събираема част:			
корен	x	стрък	плод
Метод на отчитане:		Проективно покритие	Отчетна площ
		Моделен екземпляр	x
Отделно тревисто растение		Генеративни леторасти x	
Отчетна единица		Полухраст	
Брой пробни площи в находището		1	Брой отчетни площадки в пробна площ
Площ на пробната площ		1 dka	Големина на отчетната площадка (m ²)
Брой трансекти в пробна площ		3	Разстояние между трансектите в пробна площ (m)
Състояние на вида в находището:			
Проективно покритие (%): 40%		Плътност (отчетни единици/ m ²): 7,3 летораства/m ²	
Численост (общ брой отчетни единици):		вегетативни	генеративни
		общо	
Жизненост:			
Висока (над 70% репродуктивно способни)		x	
Средна (над 35.1% репродуктивно способни)			
Ниска (под 35% репродуктивно способни)			

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Фенологична фаза:				Възрастова структура (%):			
вегетация				виргинилни		50%	
цъфтеж				генеративни		50%	
плодоносене		x		сенилни			
отмиране							
Здравословно състояние:							
Добро (над 70% здрави)						x	
Средно (над 35.1% здрави)							
Лошо (под 35% здрави)							
Запас на находището:							
Среден добив за находището (g/m ²)				141,43			
Експлоатац. запас на находището (kg):				275,4			
Възможен годишен добив (kg):				64,26			
Бележки: Полевите изследвания бяха затруднени от неблагоприятни климатични условия (чести и обилни превалявания).							
Трансект 1		Трансект 2		Трансект 3		Трансект 4	
Отчетна площад ка №	Брой отчетни единици		Брой отчетни единици		Брой отчетни единици		Брой отчетни единици
1	9		1		0		0
2	4		13		30		1
3	1		17		34		11
4	0		3		1		6
5	0		1		0		0
6	0		6		0		13
7	10		13		0		13
8	2		18		1		0
9	1		0		7		0
10	0		0		2		0
Общо	27		72		75		44
						среден брой леторасти/m ²	
От един сегмент се развиват две листни розетки с цветоносни стръкове.						среден брой сегменти/m ²	
						грешка	
						точност	

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

									5
	Трансект 1		Трансект 2		Трансект 3		Трансект 4		
Отчетна площад ка №	Брой отчетни единици	Добив свежо тегло (g)	Брой отчетни единици	Добив свежо тегло (g)	Брой отчетни единици	Добив свежо тегло (g)	Брой отчетни единици	Добив свежо тегло (g)	
1	1 сегмент	39	1 сегмент	62	1 сегмент	44	1 сегмент	22	
2	1 сегмент	41	1 сегмент	43	1 сегмент	53	1 сегмент	76	
3	1 сегмент	54	1 сегмент	100	1 сегмент	18	1 сегмент	36	
4	1 сегмент	88	1 сегмент	50	1 сегмент	40	1 сегмент	39	
5	1 сегмент	65	1 сегмент	69	1 сегмент	38	1 сегмент	61	
Общо		287		324		193		234	103 8
							средно тегло на 1 сегмент (g)		51,9 0
							грешка (g)		4,61
							точност (%)		8,88
Ср. добив (g/m ²)		141,43							
грешка (g)		68,42							
Запас (kg)		275,4							
Год. добив (kg)		64,26							

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Приложение 7

Паспорт на находище на лечебно растение

Име на вида:		Уникален Номер: 9.6.1.	
<i>Verbascum longifolium ssp. panosum</i>		(№ вид. № ПУ. № находище)	
I. Локация на находището			
Парков район: Трите реки		Отдел/Подотдел:	
Име на местност: Комитски чарк		Площ на находището (в ha): 12 ha	
GPS координати на находището		Надморска височина: 1692-1723 m	
N 41 38.944	N 41 38.365	N 41 38.510	N 41 38.213
E 23 30.101	E 23 30.059	E 23 30.103	E 23 30.177
N 41 38.536	N 41 38.385	N 41 38.353	N 41 38.512
E 23 30.020	E 23 30.142	E 23 30.174	E 23 30.197
Достъпност до находището: пеша от х. Пирин			
Най-близък изкупвателен пункт: няма			
II. Характеристика на местообитанието			
Абиотични фактори			
Изложение: Североизток		Наклон в градуси: 5-15°	
Тип почва: планинска горска		Форма на релефа:	
Мощност: средно мощни		Основна скала: силикат	
Влажност: умерена		Ерозия: няма	
Биотични фактори			
Тип растителност: тревна растителност			
Общо проективно покритие на растителността в %: 80%			
Проективно покритие на дървесните видове в %:			
1.	4.		
2.	5.		
3.	6.		
Проективно покритие на храстите в %: 10%			
1. Chamaecytisus absinthioides	4.		
2. Juniperus sybirica	5.		
3.	6.		
Проективно покритие на тревистите видове в %: 70%			
1. Verbascum longifolium ssp. panosum	7. Campanula sparsa		
2. Cirsium appendiculatum	8. Alchemilla crinita, A. monticola, A. glabra		
3. Sesleria comosa	9. Hypericum maculatum		
4. Festuca rubra	10. Rumex acetosella		
5. Phleum alpinum	11. Viola dacica		
6. Agrostis capillaris	12. Prunella vulgaris		
Консервационно значими видове:		Конкуриращи видове: не	
1.	1.		
2.	2.		
3.	3.		

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opec.moev.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Тип природно местообитание: Естествени и полустествени тревни формации			
Заплахи и природни явления:			
Природни: няма			
Антропогенни:			
Неправилно събиране		Преексплоатация на запасите	
Преждевременно събиране		Паша	х
III. Популационни параметри			
	Отделно тревисто растение х	Генеративни леторасти	
Отчетна единица	Вегетативни леторасти	Полухраст	
Брой пробни площи в находището	3	Брой отчетни площадки в пробна площ	пълно преброяване
Площ на пробната площ	1 dka	Големина на отчетната площадка (m ²)	
Състояние на вида в находището:			
Проективно покритие (%): 40%		Плътност (отчетни единици/ m ²): 0,86	
Жизненост:			
Висока (над 70% репродуктивно способни)		х	
Средна (над 35.1% репродуктивно способни)			
Ниска (под 35% репродуктивно способни)			
Фенологична фаза:		Възрастова структура (%):	
вегетация		виргинилни	50
цъфтеж	х	генеративни	50
плодоносене		сенилни	
отмиране			
Здравословно състояние:			
Добро (над 70% здрави)		х	
Средно (над 35.1% здрави)			
Лошо (под 35% здрави)			

Бележки:

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opec.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

**Полеви формуляр за оценка на
експлоатационен запас и мониторинг на
находище**

Приложение 9

Име на вида: <i>Verbascum longifolium ssp. panosum</i>				Уникален Номер: 9.6.1.	
Дата: 22.07.2014 г.				(№ вид. № ПУ. № находище)	
I. Локация на находището					
Парков район: Трите реки				Отдел/Подотдел:	
Име на местност: Комитски чарк				Площ на находището (в ha): 12 ha	
GPS координати на находището				Надморска височина: 1692-1723 m	
N 41 38.944		N 41 38.365		N 41 38.510	
E 23 30.101		E 23 30.059		E 23 30.103	
N 41 38.536		N 41 38.385		N 41 38.353	
E 23 30.020		E 23 30.142		E 23 30.174	
II. Характеристика на местообитанието					
Абиотични фактори					
Изложение: Североизток				Наклон в градуси: 5-15°	
Тип почва: планинска горска				Форма на релефа:	
Мощност: средно мощна				Основна скала: силикат	
Влажност: умерена				Ерозия: няма	
Биотични фактори					
Тип растителност (дървесна, храстова, тревна): тревна					
Общо проективно покритие на растителността в %: 80%					
Проективно покритие на дървесните видове в %:					
1.				4.	
2.				5.	
3.				6.	
Проективно покритие на храстите в %: 10%					
1. Chamaecytisus absinthioides				4.	
2. Juniperus sybica				5.	
3.				6.	
Проективно покритие на тревистите видове в %: 70%					
1. Verbascum longifolium ssp. panosum				7. Campanula sparsa	
2. Cirsium appendiculatum				8. Alchemilla crinita, A. monticola, A. glabra	
3. Sesleria comosa				9. Hypericum maculatum	
4. Festuca rubra				10. Rumex acetosella	
5. Phleum alpinum				11. Viola dacica	
6. Agrostis capillaris				12. Prunella vulgaris	

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opec.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Консервационно значими видове:				Конкуриращи видове:	
1.				1.	
2.				2.	
3.				3.	
Тип природно местообитание: Естествени и полустествени тревни формации					
Заплахи и природни явления:					
Природни:					
Антропогенни:					
Неправилно събиране				Преексплоатация на запасите	
Преждевременно събиране				Паша	
				x	
III Ресурсна оценка					
Събираема част:					
корен		стрък		цвят	x
				плод	
				Моделен	
Метод на отчитане:		Проективно покритие		екземпляр	
				x	
				Отчетна площадка	
		Отделно тревисто растение x		Генеративни леторасти	
Отчетна единица		Вегетативни леторасти		Полухраст	
Брой пробни площи в находището		3		Брой отчетни площадки в пробна площ	
Площ на пробната площ		1 dka		Големина на отчетната площадка (m ²)	
Брой трансекти в пробна площ		1		Разстояние между трансектите в пробна площ (m)	
Състояние на вида в находището:					
Проективно покритие (%): 40%				Плътност (отчетни единици/ m ²): 1 индивид/ m ² (1,167)	
Численост (общ брой отчетни единици):		вегетативни 78000		генеративни 25200	
				общо 103200	
Жизненост:					

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Висока (над 70% репродуктивно способни)					X
Средна (над 35.1% репродуктивно способни)					
Ниска (под 35% репродуктивно способни)					
Фенологична фаза:			Възрастова структура (%):		
вегетация			виргинилни		50%
цъфтеж		X	генеративни		50%
плодоносене			и		
отмиране			сенилни		
Здравословно състояние:					
Добро (над 70% здрави)					X
Средно (над 35.1% здрави)					
Лошо (под 35% здрави)					
Запас на находището:					
Среден добив за находището (g/m ²)			3,63		
Експлоатационен запас на находището (kg):			282,15		
Възможен годишен добив (kg):			225,72		

Бележки: Полевите изследвания бяха затруднени от неблагоприятни климатични условия (чести и обилни преваливания).

Пробна площ	вегета т. инд./m ²		генера т. инд./m ²		общо индивиди/m ²				
1	0,861		0,173		1,034				
2	0,547		0,259		0,806				
3	0,547		0,184		0,731				
среден брой инд./m ²	0,65		0,21		0,86				
грешка	0,104666667		0,027020568		0,091109824				
точност (%)	16,06138107		13,15936768		10,63125132				
	Пробна площ 1			Пробна площ 2			Пробна площ 3		
Отчетна площад ка №	Брой отчетн и единиц и	Добив свежо тегло (g)	Проектов но покрытие (%)	Брой отчетн и единиц и	Добив свежо тегло (g)	Проектов но покрытие (%)	Брой отчетн и единиц и	Доби в свежо тегло (g)	Проектов но покрытие (%)
1	1	20		1	36		1	7	
2	1	30		1	22		1	10	

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opec.moev.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

3	1	17		1	17		1	10	
4	1	9		1	17		1	12	
5	1	23		1	20		1	15	
Общо	5	99		5	112		5	54	
среден добив от 1 генерат. инд. (g)		17,67							
грешка (g)		2,06							
точност (%)		11,67							
среден добив от находище(g/m ²)		3,63							
грешка (g)		0,64							
Запас на находището		282,15							
Възможен годишен добив (kg)		225,72							

Приложение 7

Паспорт на находище на лечебно растение

Име на вида:		Уникален Номер: 10.1.1. (№ вид. № ПУ. № находище)	
Vaccinium myrtillus			
I. Локация на находището			
Парков район: Вихрен		Отдел/Подотдел:	
Име на местност: Шилигарника		Площ на находището (в ha): 8	
GPS координати на находището		Надморска височина: 1847-1922 m	
N 41 47.125	N 41 45.888	N 41 45.629	N 41 45.653
E 23 27.261	E 23 27.192	E 23 26.986	E 23 26.517
N 41 45.745	N 41 46.359	N 41 46.659	N 41 47.049
E 23 26.217	E 23 26.300	E 23 26.188	E 23 26.690
Достъпност до находището: с кола до началото на ски пистата			
Най-близък изкупвателен пункт: Добринище - изкупвателен пункт. Изкупува се и от частни изкупвачи (хотелиери).			
II. Характеристика на местообитанието			
Абиотични фактори			
Изложение: Югозапад		Наклон в градуси: 25°	
Тип почва: планинско-горски		Форма на релефа:	
Мощност: средно мощни		Основна скала: силикат	
Влажност: умерена		Ерозия: няма	
Биотични фактори			

Тип растителност: горска			
Общо проективно покритие на растителността в %: 85%			
Проективно покритие на дървесните видове в %: 10-60%			
1. Pinus peuce		4.	
2. Abies alba		5.	
3. Picea abies		6.	
Проективно покритие на храстите в %: 50-70%			
1. Chamaecytisus absinthioides		4.	
2. Vaccinium myrtillus		5.	
3.		6.	
Проективно покритие на тревистите видове в %:20-30%			
1. Luzula luzuloides		7. Campanula sparsa	
2. Luzula sylvatica		8. Lerchenfeldia flexuosa	
3. Calamagrostis arundinaceae		9. Hypericum maculatum	
4. Moehringia pendula		10. Hieratcium cymosum	
5. Festuca sp.		11. Senecio nemorensis	
6. Agrostis sp.		12.	
Консервационно значими видове: не		Конкуриращи видове: не	
1.		1. Pinus peuce	
2.		2. Picea abies	
3.		3.	
Тип природно местообитание: Гори от бяла мура			
Заплахи и природни явления:			
Природни:			
Антропогенни:			
Неправилно събиране			Преексплоатация на запасите
Преждевременно събиране		х	Паша
III. Популационни параметри			
	Отделно тревисто растение	Генеративни леторасты	
Отчетна единица	Вегетативни леторасты	Полухраст	Проект. покритие х

Брой пробни площи в находището	1	Брой отчетни площадки в пробна площ	30
Площ на пробната площ	1 ha	Големина на отчетната	1m ²

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opec.moev.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

		площадка (m ²)	
Състояние на вида в находището:			
Проективно покритие (%): 40%		Плътност (отчетни единици/ m ²):	
Жизненост:		неприложимо	
Висока (над 70% репродуктивно способни)		x	
Средна (над 35.1% репродуктивно способни)			
Ниска (под 35% репродуктивно способни)			
Фенологична фаза:		Възрастова структура (%):	
вегетация		виргинилни	
цъфтеж		генеративни	
плодоносене		над 50%	
отмиране		сенилни	
Здравословно състояние:			
Добро (над 70% здрави)		x	
Средно (над 35.1% здрави)			
Лошо (под 35% здрави)			

Бележки: Боровинките се намират от двете страни на пистите в ивица с ширина между 5-10 м, приемуществено откъм изложенията с южна компонента.

**Полеви формуляр за оценка на
експлоатационен запас и
мониторинг на находище**

Приложение 9

Име на вида: <i>Vaccinium myrtillus</i>		Уникален Номер: 10.1.1. (№ вид. № ПУ. № находище)	
Дата: 07.08.2014 г.			
I. Локация на находището			
Парков район: Вихрен		Отдел/Подотдел:	
Име на местност: Шилигарника		Площ на находището (в ha): 8	
GPS координати на находището		Надморска височина: 1847- 1922 m	
N 41 47.125	N 41 45.888	N 41 45.629	N 41 45.653
E 23 27.261	E 23 27.192	E 23 26.986	E 23 26.517
N 41 45.745	N 41 46.359	N 41 46.659	N 41 47.049
E 23 26.217	E 23 26.300	E 23 26.188	E 23 26.690

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

II. Характеристика на местообитанието					
Абиотични фактори					
Изложение: Югозапад			Наклон в градуси: 25°		
Тип почва: планинско-горски			Форма на релефа: силикат		
Мощност: средно мощни			Основна скала: силикат		
Влажност: умерена			Ерозия: няма		
Биотични фактори					
Тип растителност: горска					
Общо проективно покритие на растителността в %: 85%					
Проективно покритие на дървесните видове в %: 5-60%					
1. Pinus peuce			4.		
2. Abies alba			5.		
3. Picea abies			6.		
Проективно покритие на храстите в %: 50-70%					
1. Chamaecytisus absinthioides			4.		
2. Vaccinium myrtillus			5.		
3.			6.		
Проективно покритие на тревистите видове в %: 20-30%					
1. Luzula luzuloides			7. Campanula sparsa		
2. Luzula sylvatica			8. Lerchenfeldia flexuosa		
3. Calamagrostis arundinaceae			9. Hypericum maculatum		
4. Moehringia pendula			10. Hieratcium cymosum		
5. Festuca sp.			11. Senecio nemorensis		
6. Agrostis sp.			12.		
Консервационно значими видове: не			Конкуриращи видове:		
1.			1. Pinus peuce		
2.			2. Picea abies		
3.			3.		
Тип природно местообитание: Гори от бяла мура					
Заплахи и природни явления:					
Природни:					
Антропогенни:					
Неправилно събиране			Преексплоатация на запасите		
Преждевременно събиране		x	Паша		
III Ресурсна оценка					
Събираема част:					
корен			стрък	цвят	плод
		Прое	Моделен		
Метод на отчитане:		но	екземпл		Отчетна
		покр	яр		площадка
		итие			

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opec.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

	X		
--	---	--	--

	Отделно тревисто растение	Генеративни летораст		
Отчетна единица	Вегетативни летораст	Полухраст	Проект. покритие х	
Брой пробни площи в находището	1	Брой отчетни площадки в пробна площ		30
Площ на пробната площ	1 ha	Големина на отчетната площадка (m ²)		1 m ²
		Разстояние между		
Брой трансекти в пробна площ	3	трансектите в пробна площ (m)		
Състояние на вида в находището:				
Проективно покритие (%): 40%		Плътност (отчетни единици/ m ²):		
Численост (общ брой отчетни единици):	вегетативни	генеративни	общо	
Жизненост:				
Висока (над 70% репродуктивно способни)			х	
Средна (над 35.1% репродуктивно способни)				
Ниска (под 35% репродуктивно способни)				
Фенологична фаза:		Възрастова структура (%):		
вегетация		виргини лни		
цъфтеж		генеративни		х
плодоносене	х	сенилни		
отмиране				
Здравословно състояние:				
Добро (над 70% здрави)			х	
Средно (над 35.1% здрави)				

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Лошо (под 35% здрави)	
Запас на находището:	
Среден добив за находището (g/m ²)	4,23
Експлоатационен запас на находището (kg):	388,17
Възможен годишен добив (kg):	270,54

Бележки: Боровинките се намират от двете страни на пистите в ивица с ширина между 5-10 м, преимуществено откъм изложенията с южна компонента. Малкият брой отчетни площадки се дължат на недостатъчно материал за изследване в резултат на преждевременно бране, както и увреждане от градушка.

Отчетна площадка №	Трансект 1			Трансект 2			Трансект 3		
	Добив свежо тегло (g)	Проектвно покритие (%)	Добив от 1% пр. покр.	Добив свежо тегло (g)	Проектвно покритие (%)	Добив от 1% пр. покр.	Добив свежо тегло (g)	Проектвно покритие (%)	Добив от 1% пр. покр.
1	23	70	0,23	29	70	0,29	1	85	0,01
2	26	25	0,26	20	30	0,2	0	50	0
3	32	30	0,32	36	20	0,36	1	80	0,01
4	31	25	0,31	30	7	0,3	0	60	0
5	14	30	0,14	19	25	0,19	2	90	0,02
6	13	15	0,13	13	40	0,13	1	80	0,01
7	5	20	0,05	0	30	0	0	10	0
8	2	20	0,02	14	70	0,14	0	30	0
9	0	30	0	14	30	0,14	0	20	0
10	0	5	0	0	60	0	0	10	0
Среден добив (g)		10,87							
грешка (g)		2,25							
точност (%)		20,71							
Среден добив-1%(g)		0,11							
грешка (g)		0,02							
точност (%)		20,71							
Средно пр. покр (%)		38,90							
грешка (g)		25,60							
точност (%)		65,81							
Среден добив g/m ²		4,23							
Запас		338,17							
Год. добив		270,54							

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opec.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Приложение 7

Паспорт на находище на лечебно растение

Име на вида:		Уникален Номер: 10.4.1.	
<i>Vaccinium myrtillus</i>		(№ вид. № ПУ. № находище)	
I. Локация на находището			
Парков район: Безбог		Отдел/Подотдел:	
Име на местност: над междинната лифтена станция		Площ на находището (в ha): 2	
GPS координати на находището		Надморска височина: 1934-2227 m	
N 41 44.156	N 41 44.736	N 41 44.775	N 41 44.838
E 23 31.407	E 23 31.922	E 23 32.013	E 23 32.066
N 41 44.457	N 41 44.694	N 41 44.828	N 41 44.753
E 23 31.738	E 23 31.961	E 23 32.076	E 23 31.976
Достъпност до находището: по черен горски път			
Най-близък изкупвателен пункт: Добринище - изкупвателен пункт. Изкупува се и от частни изкупвачи (хотелиери).			
II. Характеристика на местообитанието			
Абиотични фактори			
Изложение: североизток		Наклон в градуси: 15-25°	
Тип почва: планинска ливадна		Форма на релефа: силикат	
Мощност: средно мощни		Основна скала: силикат	
Влажност: умерена		Ерозия: няма	
Биотични фактори			
Тип растителност: храстова			
Общо проективно покритие на растителността в %: 95%			
Проективно покритие на дървесните видове в %: 0-60%			
1. Pinus peuce		4.	
2. Picea abies		5.	
3.		6.	
Проективно покритие на храстите в %: 20-80%			
1. Chamaecytisus absinthioides		Vaccinium myrtillus	
2. Juniperus sybirica		5.	
3. Rubus idaeus		6.	
Проективно покритие на тревистите видове в %: 5-55%			
1. Agrostis capillaris		7. Hypericum maculatum	
2. Nardus stricta		8. Campanula sparsa	
3. Festuca pratensis		9. Geranium sylvaticum	
4. Festuca rubra		10. Euphorbia amygdaloides	
5. Phleum alpinum		11. Hieratium cynosum	
6. Belardiochoa violacea		12. Origanum vulgare	
Консервационно значими видове: не		Конкуриращи видове:	
1.		1. Chamaecytisus absinthioides	

2.	2. Juniperus sybirica		
3.	3.		
Тип природно местообитание: Гори от бяка мура и Високопланински съобщества от зановец и жълтуги			
Заплахи и природни явления:			
Природни:			
Антропогенни: умерена паша на животни			
Неправилно събиране		Преексплоатация на запасите	x
Преждевременно събиране	x	Паша	x
III. Популационни параметри			
	Отделно трев. растение	Генеративни леторасты	
Отчетна единица	Вегетативни леторасты	Полухраст	Проект. покритие x

Брой пробни площи в находището	1	Брой отчетни площадки в пробна площ	50
Площ на пробната площ	1,33 ha	Големина на отчетната площадка (m ²)	1m ²
Състояние на вида в находището:			
Проективно покритие (%): 25%	Плътност (отчетни единици/ m ²): неприложимо		
Жизненост:			
Висока (над 70% репродуктивно способни)	x		
Средна (над 35.1% репродуктивно способни)			
Ниска (под 35% репродуктивно способни)			
Фенологична фаза:	Възрастова структура (%):		
вегетация		виргинилни	
цъфтеж		генеративни	x
плодоносене	x	сенилни	
отмиране			
Здравословно състояние:			
Добро (над 70% здрави)	x		
Средно (над 35.1% здрави)			
Лошо (под 35% здрави)			

Бележки:

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Полеви формуляр за оценка на експлоатационен запас и мониторинг на находище

Приложение 9

Име на вида: Vaccinium myrtillus		Уникален Номер: 10.4.1. (№ вид. № ПУ. № находище)	
Дата: 22.07.2014 г.			
I. Локация на находището			
Парков район: Безбог		Отдел/Подотдел:	
Име на местност: поляната над междинна лифтена станция		Площ на находището (в ha): 2	
GPS координати на находището		Надморска височина: 1934-2227 m	
N 41 44.156	N 41 44.736	N 41 44.775	N 41 44.838
E 23 31.407	E 23 31.922	E 23 32.013	E 23 32.066
N 41 44.457	N 41 44.694	N 41 44.828	N 41 44.753
E 23 31.738	E 23 31.961	E 23 32.076	E 23 31.976
II. Характеристика на местообитанието			
Абиотични фактори			
Изложение: североизток		Изложение: североизток	
Тип почва: планинска ливадна		Тип почва: планинска ливадна	
Мощност: средно мощни		Мощност: средно мощни	
Влажност: умерена		Влажност: умерена	
Биотични фактори			
Тип растителност: храстова			
Общо проективно покритие на растителността в %: 95%			
Проективно покритие на дървесните видове в %: 0-60%			
1. Pinus peuce		1. Pinus peuce	
2. Picea abies		2. Picea abies	
3.		3.	
Проективно покритие на храстите в %: 20-80%			
1. Chamaecytisus absinthioides		1. Chamaecytisus absinthioides	
2. Juniperus sybirica		2. Juniperus sybirica	
3. Rubus idaeus		3. Rubus idaeus	
Проективно покритие на тревистите видове в %: 5-55%			
1. Agrostis capillaris		1. Agrostis capillaris	
2. Nardus stricta		2. Nardus stricta	
3. Festuca pratensis		3. Festuca pratensis	
4. Festuca rubra		4. Festuca rubra	
5. Phleum alpinum		5. Phleum alpinum	
6. Belardiochoa violacea		6. Belardiochoa violacea	
Консервационно значими видове: не			
1.		1.	
2.		2.	
3.		3.	

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opec.moev.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Тип природно местообитание: Гори от бяка мура и Високопланински съобщества от зановец и жълтуги							
Заплахи и природни явления:							
Природни:							
Антропогенни: умерена паша на животни							
Неправилно събиране						Преексплоатация на запасите	
Преждевременно събиране						Паша	
x							
III Ресурсна оценка							
Събираема част:							
корен				стрък			
				цвят			
				плод		x	
				Моделен			
Метод на отчитане:				Проективно покритие		Отчетна площадка x	

		Отделно тревисто растение		Генеративни леторасты	
Отчетна единица		Вегетативни леторасты		Полухраст	
				Проект.покритие	
				x	
Брой пробни площи в находището		1		Брой отчетни площадки в пробна площ	
				50	
Площ на пробната площ				Големина на отчетната площадка (m ²)	
				1 m ²	
Брой трансекти в пробна площ		5		Разстояние между трансектите в пробна площ (m)	
Състояние на вида в находището:					
Проективно покритие (%):25%				Плътност (отчетни единици/ m ²):	
		вегетативни		генеративни	
Численост (общ брой отчетни единици):				общо	
Жизненост:					
Висока (над 70% репродуктивно способни)				x	
Средна (над 35.1% репродуктивно способни)					
Ниска (под 35% репродуктивно способни)					
Фенологична фаза:				Възрастова структура (%):	
вегетация				виргинилни	
цъфтеж				генеративни	
				над 90%	

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opec.moev.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

плодоносене	х	сенилни
отмиране		
Здравословно състояние:		
Добро (над 70% здрави)		х
Средно (над 35.1% здрави)		
Лошо (под 35% здрави)		
Запас на находището:		
Среден добив за находището (g/m ²)	8,49	
Експлоатационен запас на находището (kg):	55,8	
Възможен годишен добив (kg):	44,64	

Бележки:

	Трансект 1			Трансект 2			Трансект 3		
Отчетна площадка №	Добив свежо тегло (g)	Проектвно покритие (%)	Добив от 1% пр. покр.	Добив свежо тегло (g)	Проектвно покритие (%)	Добив от 1% пр. покр.	Добив свежо тегло (g)	Проектвно покритие (%)	Добив от 1% пр. покр.
1	84	85	0,84	54	30	0,54	96	30	0,96
2	85	80	0,85	65	30	0,65	36	10	0,36
3	35	95	0,35	40	15	0,4	0	2	0
4	16	100	0,16	0	0	0	0	0	0
5	29	50	0,29	0	0	0	0	0	0
6	32	100	0,32	0	0	0	0	0	0
7	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	Трансект 4			Трансект 5					
Отчетна площадка №	Добив свежо тегло (g)	Проектвно покритие (%)	Добив от 1% пр. покр.	Добив свежо тегло (g)	Проектвно покритие (%)	Добив от 1% пр. покр.			
1	0	0	0	160	70	1,6	Среден добив (g)		39,28
2	0	0	0	85	50	0,85	грешка (g)		8,49
3	0	0	0	32	25	0,32	точност (%)		21,61
4	0	0	0	26	7	0,26	Среден добив-1%(g)		0,39
5	0	5	0	215	80	2,15	грешка (g)		0,08
6	28	70	0,28	155	60	1,55	точност (%)		21,61
7	41	80	0,41	58	25	0,58	Средно пр. покр (%)		25,58

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opec.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

8	36	20	0,36	205	60	2,05	грешка (g)	4,72
9	0	0	0	201	50	2,01	точност (%)	18,44
10	0	0	0	150	50	1,5	Среден добив/m ²	8,49
							грешка (g)	2,85
							Запас	55,8
							Год. добив	44,64

Приложение 7

Паспорт на находище на лечебно растение

Име на вида:		Уникален Номер: 10.4.2. (№ вид. № ПУ. № находище)	
<i>Vaccinium myrtillus</i>			
I. Локация на находището			
Парков район: Безбог		Отдел/Подотдел:	
Име на местност: Спускалото		Площ на находището (в ha): 3	
GPS координати на находището		Надморска височина: 1703-1868 m	
N 41 45.302	N 41 45.321	N 41 45.444	N 41 45.693
E 23 31.586	E 23 31.576	E 23 31.716	E 23 31.441
N 41 45.723	N	N	N
E 23 31.490	E	E	E
Достъпност до находището: по черен горски път			
Най-близък изкупвателен пункт: Добринище - изкупвателен пункт. Изкупува се и от частни изкупвачи (хотелиери).			
II. Характеристика на местообитанието			
Абиотични фактори			
Изложение: Североизток		Наклон в градуси: 10-20°	
Тип почва: кафяви горски		Форма на релефа: силикат	
Мощност: средно мощни		Основна скала: силикат	
Влажност: умерена		Ерозия: няма	
Биотични фактори			
Тип растителност: дървесна			
Общо проективно покритие на растителността в %: 80%			
Проективно покритие на дървесните видове в %: 40-60%			
1. Pinus peuce		4.	
2. Abies alba		5.	
3. Picea abies		6.	
Проективно покритие на храстите в %: 30-95%			
1. Vaccinium myrtillus		4.	
2. Chamaecytisus absinthioides		5.	
3.		6.	
Проективно покритие на тревистите видове в %: 20%			
1. Poa nemoralis		7. Fragaria vesca	

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opc.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

2. <i>Luzula luzuloides</i>		8. <i>Veronica officinalis</i>	
3. <i>Luzula sylvatica</i>		9.	
4. <i>Euphorbia amygdaloides</i>		10.	
5. <i>Anemone ranunculoides</i>		11.	
6. <i>Digitalis viridiflora</i>		12.	
Консервационно значими видове:		Конкуриращи видове:	
1.		1. <i>Pinus peuce</i>	
2.		2. <i>Picea abies</i>	
3.		3.	
Тип природно местообитание: Гори от бяла мура			
Заплахи и природни явления:			
Природни:			
Антропогенни: сеч			
Неправилно събиране		Преексплоатация на запасите	x
Преждевременно събиране	x	Паша	
III. Популационни параметри			
	Отделно тревисто растение	Генеративни леторасти	
Отчетна единица	Вегетативни леторасти	Полухраст	Проект. покритие x
Брой пробни площи в находището		Брой отчетни площадки в пробна площ	
Площ на пробната площ		Големина на отчетната площадка (m ²)	1m ²
Състояние на вида в находището:			
Проективно покритие (%): 40%		Плътност (отчетни единици/ m ²):	
Жизненост:			
Висока (над 70% репродуктивно способни)		x	
Средна (над 35.1% репродуктивно способни)			
Ниска (под 35% репродуктивно способни)			
Фенологична фаза:		Възрастова структура (%):	
вегетация		виргинилни	
цъфтеж		генеративни	над 50%
плодоносене	x	сенилни	
отмиране			
Здравословно състояние:			

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opec.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Добро (над 70% здрави)	X
Средно (над 35.1% здрави)	
Лошо (под 35% здрави)	

Бележки: По време на теренното изследване боровинките в находището бяха вече обрани, преди тяхното пълно узряване. Плодовете са били събрани с боровинкоберачка.

**Полеви формуляр за оценка на
експлоатационен запас и мониторинг на
находище**

Приложение 9

Име на вида: Vaccinium myrtillus		Уникален Номер: 10.4.12	
Дата: 22.07.2014 г.		(№ вид. № ПУ. № находище)	
I. Локация на находището			
Парков район: Безбог		Отдел/Подотдел:	
Име на местност: Спущалото		Площ на находището (в ha): 3	
GPS координати на находището		Надморска височина: 1703-1868 m	
N 41 45.302	N 41 45.321	N 41 45.444	N 41 45.693
E 23 31.586	E 23 31.576	E 23 31.716	E 23 31.441
N 41 45.723	N	N	N
E 23 31.490	E	E	E
II. Характеристика на местообитанието			
Абиотични фактори			
Изложение: Североизток		Наклон в градуси: 20°	
Тип почва: кафява горска		Форма на релефа:	
Мощност: средно мощна		Основна скала: силикат	
Влажност: умерена		Ерозия: няма	
Биотични фактори			
Тип растителност (дървесна, храстова, тревна): дървесна			
Общо проективно покритие на растителността в %: 80%			
Проективно покритие на дървесните видове в %: 40-60%			
1. Pinus peuce		4.	
2. Abies alba		5.	
3. Picea abies		6.	
Проективно покритие на храстите в %: 30-95%			
1. Vaccinium myrtillus		4.	
2. Chamaecytisus absinthioides		5.	
3.		6.	
Проективно покритие на тревистите видове в %: 20%			
1. Poa nemoralis		7. Fragaria vesca	
2. Luzula luzuloides		8. Veronica officinalis	

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opec.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

3. <i>Luzula sylvatica</i>				9.			
4. <i>Euphorbia amygdaloides</i>				10.			
5. <i>Anemone ranunculoides</i>				11.			
6. <i>Digitalis viridiflora</i>				12.			
Консервационно значими видове: не				Конкуриращи видове:			
1.				1. <i>Pinus peuce</i>			
2.				2. <i>Picea abies</i>			
3.				3.			
Тип природно местообитание: Гори от бяла мура							
Заплахи и природни явления:							
Природни:							
Антропогенни: сеч							
Неправилно събиране				Преексплоатация на запасите		x	
Преждевременно събиране				x		Паша	
III Ресурсна оценка							
Събираема част:							
корен		стрък		цвят		плод	
				Моделен			
Метод на отчитане:		Проективно покритие x		екземпляр		Отчетна площадка	
		Отделно тревисто растение		Генеративни леторасты			
Отчетна единица		Вегетативни леторасты		Полухраст		Проект. покритие x	
Брой пробни площи в находището		1		Брой отчетни площадки в пробна площ		6	
Площ на пробната площ				Големина на отчетната площадка (m ²)		1 m ²	
				Разстояние между трансектите в пробна площ (m)			
Брой трансекти в пробна площ							
Състояние на вида в находището:							
Проективно покритие (%): 40%				Плътност (отчетни единици/m ²):			

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opc.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

	вегетативни	генеративни	общо
Численост (общ брой отчетни единици):			
Жизненост:			
Висока (над 70% репродуктивно способни)			x
Средна (над 35.1% репродуктивно способни)			
Ниска (под 35% репродуктивно способни)			
Фенологична фаза:		Възрастова структура (%):	
вегетация		виргинилни	
цъфтеж		генеративни	x
плодоносене	x	сенилни	
отмиране			
Здравословно състояние:			
Добро (над 70% здрави)			x
Средно (над 35.1% здрави)			
Лошо (под 35% здрави)			
Запас на находището:			
Среден добив за находището (g/m ²)		21,13	
Експлоатационен запас на находището (kg):		341,78	
Възможен годишен добив (kg):		273,42	

Бележки: По време на теренното изследване боровинките в находището бяха вече обрани, преди тяхното пълно узряване. Плодовете са били събрани с боровинкоберачка. Първичните данни са събрани в ограничен участък, който беше останал необран.

	Трансект 1								
Отчетна площадка №	Добив свежо тегло (g)	Проектвно покритие (%)	Добив от 1% пр. покр.						
1	70	65	0,7				Среден добив (g)	52,17	
2	63	40	0,63				грешка (g)	7,11	
3	40	33	0,4				точност (%)	13,63	
4	52	45	0,52				Среден добив-1%(g)	0,52	
5	64	50	0,64				грешка (g)	0,07	
6	24	10	0,24				точност (%)	13,63	
7							Средно пр. покр (%)	40,5	
8							грешка (g)	7,52	
9							точност (%)	18,57	
10							Среден добив g/m ²	21,13	
							грешка (g)	4,87	
							Запас	341,78	
							Год. добив	273,42	

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opec.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Приложение 7

Паспорт на находище на лечебно растение

Име на вида:		Уникален Номер: 10.5.1.	
<i>Vaccinium myrtillus</i>		(№ вид. № ПУ. № находище)	
I. Локация на находището			
Парков район: Синаница		Отдел/Подотдел: 473 г	
Име на местност: Загаза		Площ на находището (в ha): 6	
GPS координати на находището		Надморска височина: 1609-1639 m	
N 41 46.797	N 41 46.703	N 41 46.648	N 41 46.603
E 23 19.827	E 23 19.781	E 23 19.788	E 23 19.806
N 41 46.618	N 41 46.692	N 41 46.740	N 41 46.793
E 23 19.900	E 23 19.923	E 23 19.924	E 23 19.886
Достъпност до находището: с кола до х. Загаза и пеш			
Най-близък изкупвателен пункт: няма			
II. Характеристика на местообитанието			
Абиотични фактори			
Изложение: Север		Наклон в градуси: 15-30°	
Тип почва: планинско-горски		Форма на релефа: склон - долна част	
Мощност: средно мощни		Основна скала: силикат	
Влажност: умерена		Ерозия: няма	
Биотични фактори			
Тип растителност: горска			
Общо проективно покритие на растителността в %: 90%			
Проективно покритие на дървесните видове в %: 50-60%			
1. Pinus sylvestris		4.	
2. Fagus sylvatica		5.	
3. Picea abies		6.	
Проективно покритие на храстите в %: 40%			
1. Rubus idaeus		4.	
2. Vaccinium myrtillus		5.	
3.		6.	
Проективно покритие на тревистите видове в %: 30-80%			
1. Luzula luzuloides		7. Viola reichenbachiana	
2. Euphorbia amygdaloides		8. Anemone ranunculoides	
3. Calamagrostis arundinaceae		9. Scabiosa columbaria	
4. Aremonia agrimonioides		10. Hieracium murorum	
5. Geranium macrorrhizum		11.	
6. Fragaria vesca		12.	
Консервационно значими видове: не		Конкуриращи видове:	
1.		1. Pinus sylvestris	
2.		2. Picea abies	
3.		3.	

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opc.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Тип природно местообитание: Бялборови гори			
Заплахи и природни явления:			
Природни: градушка			
Антропогенни:			
Неправилно събиране		Преексплоатация на запасите	x
Преждевременно събиране	x	Паша	x
III. Популационни параметри			
Отчетна единица	Отделно тревисто растение	Генеративни леторасти	
	Вегетативни леторасти	Полухраст	Проект. покритие x
Брой пробни площи в находището	1	Брой отчетни площадки в пробна площ	20
Площ на пробната площ		Големина на отчетната площадка (m ²)	1m ²
Състояние на вида в находището:			
Проективно покритие (%): 30%		Плътност (отчетни единици/ m ²):	
Жизненост:		неприложимо	
Висока (над 70% репродуктивно способни)		x	
Средна (над 35.1% репродуктивно способни)			
Ниска (под 35% репродуктивно способни)			
Фенологична фаза:		Възрастова структура (%):	
вегетация		виргинилни	
цъфтеж		генеративни	x
плодоносене	x	сенилни	
отмиране			
Здравословно състояние:			
Добро (над 70% здрави)		x	
Средно (над 35.1% здрави)			
Лошо (под 35% здрави)			

Бележки: В миналото е извършвано интензивно смолодобиване в района. Между боровинките има и горска ягода в количества за лични нужди.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opec.moev.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Полеви формуляр за оценка на експлоатационен запас и мониторинг на находище

Приложение 9

Име на вида: Vaccinium myrtillus		Уникален Номер: 10.5.1.	
Дата: 07.08.2014 г.		(№ вид. № ПУ. № находище)	
I. Локация на находището			
Парков район: Синаница		Отдел/Подотдел:	
Име на местност: Загаза		Площ на находището (в ha): 6	
GPS координати на находището		Надморска височина: 1609-1639 m	
N 41 46.797	N 41 46.703	N 41 46.648	N 41 46.603
E 23 19.827	E 23 19.781	E 23 19.788	E 23 19.806
N 41 46.618	N 41 46.692	N 41 46.740	N 41 46.793
E 23 19.900	E 23 19.923	E 23 19.924	E 23 19.886
II. Характеристика на местообитанието			
Абиотични фактори			
Изложение: Север		Наклон в градуси: 15-30°	
Тип почва: планинско-горски		Форма на релефа: склон - долна част	
Мощност: средно мощни		Основна скала: силикат	
Влажност: умерена		Ерозия: няма	
Биотични фактори			
Тип растителност: Бореално-планинска			
Общо проективно покритие на растителността в %: 90%			
Проективно покритие на дървесните видове в %: 50-60%			
1. Pinus sylvestris		4.	
2. Fagus sylvatica		5.	
3. Picea abies		6.	
Проективно покритие на храстите в %: 40%			
1. Rubus idaeus		4.	
2. Vaccinium myrtillus		5.	
3.		6.	
Проективно покритие на тревистите видове в %: 30-100%			
1. Luzula luzuloides		7. Viola reichenbachiana	
2. Euphorbia amygdaloides		8. Anemone ranunculoides	
3. Calamagrostis arundinaceae		9. Scabiosa columbaria	
4. Aremonia agrimonioides		10. Hieracium murorum	
5. Geranium macrorrhizum		11.	
6. Fragaria vesca		12.	
Консервационно значими видове:		Конкуриращи видове:	
1.		1. Pinus sylvestris	
2.		2. Picea abies	
3.		3.	
Тип природно местообитание: Бялборови гори			
Заплахи и природни явления:			

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opec.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Природни: градушка							
Антропогенни:							
Неправилно събиране			Преексплоатация на запасите		x		
Преждевременно събиране		x	Паша		x		
III Ресурсна оценка							
Събираема част:							
корен			стрък		цвят		плод x
					Моделен		
Метод на отчитане:		Проективно покритие x		екземпляр			Отчетна площадка
		Отделно тревисто растение		Генеративни леторасти			
Отчетна единица		Вегетативни леторасти		Полухраст		Проект. покритие x	
Брой пробни площи в находището		1		Брой отчетни площадки в пробна площ		20	
Площ на пробната площ				Големина на отчетната площадка (m ²)		1 m ²	
				Разстояние между			
Брой трансекти в пробна площ		2		трансектите в пробна площ (m)		последователни	
Състояние на вида в находището:							
Проективно покритие (%): 30%				Плътност (отчетни единици/ m ²):			
Численост (общ брой отчетни единици):		вегетативни		генеративни		общо	
Жизненост:							
Висока (над 70% репродуктивно способни)						x	
Средна (над 35.1% репродуктивно способни)							
Ниска (под 35% репродуктивно способни)							
Фенологична фаза:				Възрастова структура (%):			
вегетация				виргинилни			
цъфтеж				генеративни		x	
плодоносене		x		сенилни			
отмиране							
Здравословно състояние:							
Добро (над 70% здрави)						x	

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opc.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Средно (над 35.1% здрави)	
Лошо (под 35% здрави)	
Запас на находището:	
Среден добив за находището (g/m ²)	3
Експлоат. запас на находището (kg):	79,87
Възможен годишен добив (kg):	63,89

Бележки: Находището беше увредено от градушка.

Отчетна площадка №	Трансект 1			Трансект 2			Трансект 3		
	Брой отчетни единици	Добив свежо тегло (g)	Проектвно покритие (%)	Брой отчетни единици	Добив свежо тегло (g)	Проектвно покритие (%)	Брой отчетни единици	Добив свежо тегло (g)	Проектвно покритие (%)
1			5			90			
2			5			50			
3			10			80			
4			30			30			
5			40			20			
6			50			40			
7			30			20			
8			5			0			
9			5			30			
10			0			5			

Бележки: Не са измервани плодовете, тъй като са много малко. Вероятна причина е градушката. Много листа на различни видове, включително черната боровинка, бяха разкъсани.

Среден добив-1%(g)	0,11
грешка (g)	0,02
точност (%)	20,71
Средно пр. покр (%)	27,25
грешка (g)	5,73
точност (%)	21,03
Среден добив g/m ²	3,00
грешка (g)	0,83
Запас	79,87
Год. добив	63,89

(Взети са данните от находище 10.1.1.)

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Приложение 7

Паспорт на находище на лечебно растение

Име на вида:		Уникален Номер: 11.5.1.	
<i>Hypericum perforatum</i>		(№ вид. № ПУ. № находище)	
I. Локация на находището			
Парков район: Синаница		Отдел/Подотдел: 473 г	
Име на местност: Загаза		Площ на находището (в ha): 0,05	
GPS координати на находището		Надморска височина: 1575-1639 m	
N 41 46.738	N 41 46.697	N 41 46.553	N 41 46.509
E 23 19.803	E 23 19.842	E 23 19.872	E 23 19.940
N 41 46.642	N 41 46.603	N 41 46.519	N
E 23 19.870	E 23 19.869	E 23 19.889	E
Достъпност до находището: с кола до х. Загаза и пеш			
Най-близък изкупвателен пункт: няма			
II. Характеристика на местообитанието			
Абиотични фактори			
Изложение: юг		Наклон в градуси: 10-15°	
Тип почва: планинско-горски		Форма на релефа:	
Мощност: средно мощни		Основна скала: силикат	
Влажност: умерена		Ерозия: няма	
Биотични фактори			
Тип растителност: горска			
Общо проективно покритие на растителността в %: 40%			
Проективно покритие на дървесните видове в %: 5%			
1. Pinus peuce		4.	
2. Pinus sylvestris		5.	
3. Picea abies		6.	
Проективно покритие на храстите в %: 5%			
1. Rubus idaeus		4.	
2. Chamaecytisys absinthioides		5.	
3.		6.	
Проективно покритие на тревистите видове в %: 30-100%			
1. Vaccinium myrtillus		7. Fragaria vesca	
2. Festuca gigantea		8. Cruciata glabra	
3. Digitalis viridiflora		9. Dactylis glomerata	
4. Veronica chamaedrys		10. Euphrasia off.	
5. Agrostis capillaris		11.	
6. Hypericum maculatum		12.	
Консервационно значими видове: не		Конкуриращи видове: не	
1.		1.	

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opc.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

2.		2.	
3.		3.	
Тип природно местообитание: Бялборови гори			
Заплахи и природни явления:			
Природни: градушка			
Антропогенни:			
Неправилно събиране		Преексплоатация на запасите	x
Преждевременно събиране	x	Паша	x
III. Популационни параметри			
	Отделно тревисто растение x	Генеративни леторасти	
Отчетна единица	Вегетативни леторасти	Полухраст	Проект. покритие x
Брой пробни площи в находището	1	Брой отчетни площадки в пробна площ	22
Площ на пробната площ		Големина на отчетната площадка (m ²)	1m ²
Състояние на вида в находището:			
Проективно покритие (%): 7%		Плътност (отчетни единици/ m ²):	
Жизненост:			
Висока (над 70% репродуктивно способни)		x	
Средна (над 35.1% репродуктивно способни)			
Ниска (под 35% репродуктивно способни)			
Фенологична фаза:		Възрастова структура (%):	
вегетация		виргинилни	
цъфтеж		генеративни	
плодоносене		x	сенилни
отмиране			
Здравословно състояние:			
Добро (над 70% здрави)		x	
Средно (над 35.1% здрави)			
Лошо (под 35% здрави)			

Бележки:

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opec.moev.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

**Полеви формуляр за оценка на
експлоатационен запас и мониторинг на
находище**

Приложение 9

Име на вида: <i>Hypericum perforatum</i>		Уникален Номер: 11.5.1.	
Дата: 07.08.2014 г.		(№ вид. № ПУ. № находище)	
I. Локация на находището			
Парков район: Синаница		Отдел/Подотдел: 473 г	
Име на местност: Загаза		Площ на находището (в ha): 0,05	
GPS координати на находището		Надморска височина: 1575-1639 m	
N 41 46.738	N 41 46.697	N 41 46.553	N 41 46.509
E 23 19.803	E 23 19.842	E 23 19.872	E 23 19.940
N 41 46.642	N 41 46.603	N 41 46.519	N
E 23 19.870	E 23 19.869	E 23 19.889	E
II. Характеристика на местообитанието			
Абиотични фактори			
Изложение: юг		Наклон в градуси: 10-15°	
Тип почва: планинско-горски		Форма на релефа:	
Мощност: средно мощни		Основна скала: силикат	
Влажност: умерена		Ерозия: няма	
Биотични фактори			
Тип растителност: горска			
Общо проективно покритие на растителността в %: 40%			
Проективно покритие на дървесните видове в %: 5%			
1. Pinus peuce		4.	
2. Pinus sylvestris		5.	
3. Picea abies		6.	
Проективно покритие на храстите в %: 5%			
1. Rubus idaeus		4.	
2. Chamaecytisys absinthioides		5.	
3.		6.	
Проективно покритие на тревистите видове в %: 30-100%			
1. Vaccinium myrtillus		7. Fragaria vesca	
2. Festuca gigantea		8. Crucjata glabra	
3. Digitalis viridiflora		9. Dactylis glomerata	
4. Veronica chamaedrys		10. Euphrasia off.	
5. Agrostis capillaris		11.	
6. Hypericum maculatum		12.	
Консервационно значими видове:		Конкуриращи видове: не	
1.		1.	
2.		2.	

3.	3.
Тип природно местообитание: Бялборови гори	
Заплахи и природни явления:	
Природни: градушка	
Антропогенни:	
Неправилно събиране	Преексплоатация на запасите x
Преждевременно събиране x	Паша x
III Ресурсна оценка	
Събираема част:	
корен	стрък x цвят плод
Метод на отчитане:	
Проективно покритие	Моделен екземпляр Отчетна площадка x

Отделно тревисто растение x		Генеративни леторасты	
Отчетна единица		Полухраст	Проект. покритие x
Брой пробни площи в находището		1	Брой отчетни площадки в пробна площ 22
Площ на пробната площ			Големина на отчетната площадка (m ²) 1 m ²
Брой трансекти в пробна площ		1	Разстояние между трансектите в пробна площ (m)
Състояние на вида в находището:			
Проективно покритие (%): 7%		Плътност (отчетни единици/m ²):	
Численост (общ брой отчетни единици):	вегетативни	генеративни	общо
Жизненост:			
Висока (над 70% репродуктивно способни)		x	
Средна (над 35.1% репродуктивно способни)			
Ниска (под 35% репродуктивно способни)			
Фенологична фаза:		Възрастова структура (%):	

вегетация		виргинилни		
цъфтеж		генеративни		х
плодоносене		х	сенилни	
отмиране				
Здравословно състояние:				
Добро (над 70% здрави)				х
Средно (над 35.1% здрави)				
Лошо (под 35% здрави)				
Запас на находището:				
Среден добив за находището (g/m ²)		33,64		
Експлоатационен запас на находището (kg):		10,58		
Възможен годишен добив (kg):		7,40		

Бележки: Обходен е трансект, който представлява цялото находище. Отчетните площадки са заложени през 30 m.

	Трансект 1			Трансект 2			Трансект 3		
Отчетна площадка №	Брой отчетни единици	Добив свежо тегло (g)	Проектно покритие (%)	Брой отчетни единици	Добив свежо тегло (g)	Проектно покритие (%)	Брой отчетни единици	Добив свежо тегло (g)	Проектно покритие (%)
1		20	2		50	5		30	9
2		0	0		0	0		120	40
3		25	3		40	5			
4		60	25		0	0			
5		65	15		25	2			
6		35	7		0	0			
7		100	9		0	0			
8		40	5		85	20			
9		45	5		0	0			
10		0	0		0	0			
Средно пр. покр (%)		6,91							
Среден добив g/m ²		33,64							
грешка (g)		6,24							
точност		18,56							
Запас		10,58							
Год. добив		7,40							

БИБЛИОГРАФИЯ

1. Ацевски, Ј., Симовски, Б. 2009. Сукцесивни процеси во старите моликови шуми на локалитетот „Бегова чешма“ во Национален парк „Пелистер“. – Шум. пр. Шум. Фак. 42:140-147.
2. Бисерков, В. (гл. ред.) 2011. Червена книга на Република България. Том 3. Природни местообитания. ИБЕИ, БАН&МОСВ, София. (<http://e-coddb.bas.bg/rdb/bg/vol3/>)
3. Бондев, Ив. 1991. Растителността на България. Карта в М 1:600 000 с обяснителен текст. Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, София.
4. Годишен план за ползване на лечебни растения и диворастващи плодове, освен тези от лечебни растения в НП «Централен Балкан» - 2013 г.
5. Гусев, Ч. 2005. Характеристика на ресурсите от диворастващи лечебни растения в България и устойчиво управление. – В: Петрова, А. (ред.), Съвременно състояние на биоразнообразието в България – проблеми и перспективи. Стр. 495-508. Българска биоплатформа, София.
6. Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна. Официален вестник на Европейския съюз, 22.07.1992. 15/т.2, стр.109-152 (издание на български език).
7. Евстатиева, Л., Хардалова, Р. 2000. Биологично разнообразие и ресурси от лечебни растения. – В: Мешинев, Т., Попов, А. (ред.), Високопланинска безлесна зона на НП „Централен Балкан“. Биологично разнообразие и проблеми на неговото опазване. Стр. 455-484. БШПОБ, София.
8. Закон за биологичното разнообразие. Държавен вестник, 77/02.08.2002;
9. Закон за лечебните растения. Държавен вестник, 29/07.04.2000.
10. Закон за опазване на околната среда. Държавен вестник, 91/25.09.2002г.
11. Закон за защитените територии. Държавен вестник, 133/11.11.1998г.
12. Заповед № РД-65 / 25.01.2013 г. за специалния режим на опазване и ползване на лечебните растения през 2013 г. Държавен вестник, 14/12.02.2013
13. Заповед № РД-83 / 3.02.2014 г. за специалния режим на опазване и ползване на лечебните растения през 2014 г. Държавен вестник, 14/18.02.2014
14. Кавръкова, В., Димова, Д., Димитров, М., Цонев, Р., Белев, Т., Раковска. К. (ред.) 2009. Ръководство за определяне на местообитанията от европейска значимост в България. София, Световен фонд за дивата природа, Дунавско-карпатска програма и Федерация „Зелени Балкани“, 131 стр.
15. Крылова, И.Л. 1988. О некоторых терминологических и методических вопросах лекарственного ресурсоведения. – Растительные ресурсы 24 (1) :124-129.
16. Наредба №2 от 20.01.2004 г. за правилата и изискванията за събиране на билки и генетичен материал от лечебни растения. Изд. от Министерство на здравеопазването. Обн. в ДВ, бр.14/20.02.2004 г.
17. Недървесни природни ресурси и националните паркове – Модел за икономически растеж и опазване на ресурсите. 2002. Доклад, изготвен по Проект за Опазване на биологичното разнообразие и икономически растеж (ОБРИР).
18. Пеев, Д. и др. (ред.) 2011. Червена книга на Република България. Том 1. Растения и гъби. ИБЕИ, БАН&МОСВ, София (<http://www.eecoddb.bas.bg/rdb/bg/vol1/>).
19. План за ползване лечебни растения на територията на Национален парк „Пирин“ за 2013 г.
20. План за управление на НП „Централен Балкан“ 2001.
21. План за управление на НП „Рила“ 2001.
22. План за управление на НП „Пирин“ 2004.

23. Пеев, Д. (гл. ред.) 2011. Червена книга на Република България. Том 1. Растения и гъби. ИБЕИ, БАН&МОСВ, София (<http://www.eecodb.bas.bg/rdb/bg/vol1/>).
24. Хардалова, Р., Евстатиева, Л., Гусев, Ч. 1998. Характеристика на ресурсите от диворастващи лечебни растения в България и препоръки за дългосрочното им устойчиво развитие. – В: Meine, С. (ред.), Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие, том 2.
25. Шретер, А. & Крылова, И. 1986. Методика определения запасов лекарственных растений. ВИЛР, ЛХФИ, ВНИИЛМ, Москва.
26. Petrova, A., Vladimirov, V. (eds) 2009. Red List of Bulgarian vascular plants. – PHYTOLOGIA BALCANICA 15(1):63-94.
27. Bilz, M., Kell, S.P., Maxted, N. and Lansdown, R.V. 2011. European Red List of Vascular Plants. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
28. Council of Europe, 1979. Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Heritage. Bern, Switzerland. (<http://conventions.coe.int/Treaty/EN/Treaties/Html/104.htm>)
29. Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora. (<http://www.cites.org/eng/disc/text.php>)
30. COUNCIL REGULATION (EC) No 338/97 of 9 December 1996 on the protection of species of wild fauna and flora by regulating trade therein. OJ L 61, 3.3.1997, p. 1.
31. Davies, C., Moss, D. & O'Hill, M. 2004. EUNIS Habitat classification revised 2004. European Environment Agency, European Topic Centre on Nature Protection and Biodiversity.
32. Evstatieva, L., Hardalova, R., Stoyanova, K. 2007. Medicinal plants in Bulgaria: diversity, legislation, conservation and trade. – PHYTOLOGIA BALCANICA 13 (3):415-427.
33. Milosavljevič, V. et al. 2008. Phytocenologic diversity of Krajište in Southeastern Serbia. – Natura Montenegrina 7(3): 193-204.
34. Ostojič, D. & Jovanović, B. 2007. Characteristics of Crimean pine (*Pinus pallasiana* Lamb.) forests in reserve “Jarešnik” in the district of Bosilegrad. Proceedings of 3th Congress of Ecologists in Macedonia, Oct.6-9.2007, Struga, Macedonia.
35. Rodwell, J.S., Schaminee, J.H.J., Mucina, L., Pignatti, S., Dring, J., Moss, D. 2002. The diversity of European vegetation – an overview of phytosociological alliances and their relationship to EUNIS habitats. Wageningen, NL. EC-LNV. Report EC-LNV nr.2002/054.
36. Tzonev, R., Dimitrov, M., Roussakova, V. 2009. Syntaxa according to the Braun-Blanquet approach in Bulgaria. – PHYTOLOGIA BALCANICA 15(2):209-233.
37. Velkovski, N. et al. 2013. Natural regeneration processes in old-growth *Pinus peuce* forests in the Natural Park “Pelister” on Mt. Baba. – Шумарство 65(1-2):67-80.
38. Zupančič, M. 2007. Syntaxonomic problems of the class *Vaccinio-Piceetea* and *Erico-Pinetea* in Slovenia. – Fitosociologia 44(2):3-13.